

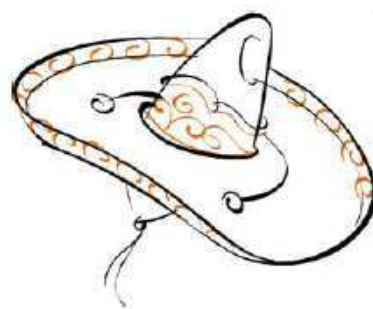

ARNOŠT VAŠÍČEK
ZÁHADY
ČÍNY A TIBETU

Str.2 - 12

ARNOŠT VAŠÍČEK

MEXICKÉ ZÁHADY

+

Str. 13- 140

Poplach na obloze

„Američan přeletěl na židli nesené balonky 310 kilometrů," hlásaly v půli července roku 2007 světové tiskové agentury. Kent Couch z Oregonu si vybral opravdu netradiční dopravní prostředek. Zahradní židli, k níž se připoutal, vznesl hrozen balonků naplněných heliem. Poháněn příznivým větrem, odvážný aviatik za devět hodin uletěl 310 kilometrů. Do sousedního Idaha, kam měl namířeno, se ale nedostal, přistál nedaleko jeho hranic.

Kent Couch nebyl první, kdo se pokusil překonat zemskou přitažlivost doslova jen se zadkem přilepeným k sesli. Kolem roku 1500, za vlády dynastie Ming, se k obdobnému pokusu odhodlal vážený občan fanatický astronom Wan Hu. Chtěl se přiblížit ke hvězdám a odhalit jejich tajemství. Pomoci mu měl rozvinutý 'raketový průmysl'. Číňané podle některých pramenů již v 1. století vynalezli prvního předchůdce střelného prachu. Později ho využívali nejprve k ohňostrojmům a pak jako nevídanou zbraň.

V rukopise z roku 1045 nacházíme kresby zvláštních šípů. Pod jejich hrotem visela zaslepená trubka naplněná zápalnou směsí. Tento primitivní motorek zvyšoval rychlost i dolet šípů, který navíc v místě dopadu vyvolal požár. K prvnímu

bojovému použití došlo údajně roku 994, ale až za dynastie Sung, počátkem 13. století, se šípy uměly pohybovat samy. Ověřená informace z roku 1232 hlásí, že v bitvě u KaiKeng (dnešní Peking) Cíňané použili proti nájezdníkům palbu „ohnivých šípů“ opatřených bambusovou tyčí jako stabilizátorem. Mongolské hordy to asi dost zaskočilo. Wan Hu r přemýšlel, jak využít sílu raket jako pohonu. Zavěsil své křeslo na papírové draky, zřejmě proto, aby si zajistil hladké přistání. Ke křeslu připevnil sedmačtyřicet raket. Posadil se do něj a poručil sluhům, aby rakety zapálili. Sotva to udělali, uprchli do bezpečné vzdálenosti. Nastal obrovský výbuch. Okolí zabalil hustý kouř. Když se

rozplynul, vesmírná lodi její pilot byli pryč. Zmizeli a už je nikdo nespatriil. Tělo prvního čínského astronauta se jistě ke hvězdám nedostalo, ale jeho smělá duše mezi nimi již dávno putuje.

Není ovšem jasné, zda příběh Wan Hua není pouhý výmysl Američana H. S. Zima, který ho jako první zveřejnil v roce -1945. V dobových kronikách o něm totiž nenajdeme nic. Zato o jiných, úspěšnějších a ještě mnohem starších leteckých konstruktérech máme přešřel podrobných zpráv.

Létající národ

„Či-Kungové jsou lidem na vysoké kulturní úrovni. Znají mnoho věcí, které zůstaly ostatním národům skryty. Ve velkých vozech cestují rychlostí větru vzduchem. Za vlády císaře Tanga přinesl západní vítr jeden takový vůz až do Ju-čou (dnešní provincie Chu-nan), kde přistál. Tang nechal vůz rozebrat a ukrýt, neboť lid snadno uvěřil nadpřirozeným věcem a císař nechtěl své poddané zneklidňovat. Návštěvníci zde zůstali deset let. Potom sestavili svůj létající vůz zase dohromady, přijali četné dary od císaře a odletěli se silným východním větrem pryč. Dobře dojeli do země Chi-Kung, vzdálené 40 000 li, na druhé straně Nefritové brány. Víc už o nich není známo," zaznamenal starý

Císař Tang vládl v letech 1751 až 1738 před Kristem. Podle jiného zdroje byl korunován již o 15 let dříve. Na velká shromáždění, která se na oslavu jeho nástupu na trůn konala, přiletěla i delegace Chi-Kung. Někteří autoři je považují za mimozemské návštěvníky, ale čínský kronikář Kuo Pcho nám o jejich vzdušných plavidlech sděluje: „Obdivuhodná je dovednost tohoto lidu. V souvislosti s větrem zapojili svůj rozum a vynalezli létající vůz, který během cesty neustále

stoupal a klesal, aby je přinesl jako hosty k císaři Tangovi
To není popis meziplanetárního stroje. Zvláště když historik
Ko-hung ze 4. století dodává:

Měli létající vozy zhotovené
ze dřeva jujuby a volské kůže.
Poháněly je obracející se lopatky."
Byly to první vrtule na světě?

S Chi-Kungy je spojena
ještě jedna záhada. Číňané je nazývali Jednorukými.
Moderní překlady se přiklánějí spíše k pojmu Divnorucí. Co
to znamená? Měl tento národ nějakou vrozenou anatomickou
anomálii? Prováděl na svých rukou umělé zásahy, které
končetiny deformovaly? Kde se nacházela jeho vlast,
vzdálená 40 000 li? Tato stará čínská míle představovala
0,6444 kilometru. Chi-Kungové by tedy museli sídlit ve
vzdálenosti 26 000 kilometrů, což je ovšem více než polovina
obvodu Země. Zmínky o Jednorukých se objevují i v ital-
ských pověstech, především z oblasti Dolomitů, ale i tam se o
nich hovoří jako o cizincích, kteří dorazili ze vzdáleného
ostrova.

Zemi Chi-Kung musíme hledat někde podstatně blíže. Její
obyvatele přinesl západní vítr. Tímto směrem leží Indie, jejíž
historie se zprávami o létajících strojích jen hemží. Také tam
byla silně zakořeněna tradice mrzačení těl.

Z jednoho letopisu se dozvídáme, že Chi-Kungové po návštěvě císaře Tanga dobře došli domů. Mohli bychom to považovat za vymyšlený pohádkový šťastný konec. Ale další kronika sděluje, že Chi-Kungové přiletěli na oslavy. Museli o nich tedy vědět. A to nebylo možné, pokud by pocházeli ze zcela neznámé říše na druhém konci světa. I když jejich země byla od Číny vzdálená, přece jen musel existovat alespoň občasný kontakt.

UFO, kam se podíváš

Ku Jing si službu v oddíle průzkumníků představoval úplně jinak. Doufal, že se bude za temné noci plížit terénem a mapovat rozložení vojsk protivníka, pronikat v přestrojení za hranici, dodávat velení informace, které získá díky své odvaze a schopnostem. V okamžiku, kdy byl převelen na sever pouště Gobi, si byl jist, že mu osud rozdal samá esa. Byl to jen sen. K bojové akci či špionážní misi se nedostal. Místo toho kopal den co den od rána do večera zavražovací kanál. Přesto se proslavil. Jako první zahlédl velký světélkující kotouč, jak se pomalu snáší na vyprahlou pustinu. Již se stmívalo, a tak se daly dobře rozpoznat oranžovo-rudé plameny, které šlehaly snad z trysek motoru.

Ku Jing a pár dalších vojáků odhodili náradí a sledovali tento jasně zářící objekt, jak klouže nad horizontem a pak se přibližuje na vzdálenost asi jednoho kilometru. Nezdál se být příliš velký. V průměru měl jen něco přes tři metry. Najednou klesl dolů, jako by se chystal přistát. Velitel jednotky se rychle spojil se štábem. Pár minut nato ze základny vyrazilo několik vojáků na motorkách. Než stačili k tělesu dorazit, vzneslo se prudce vzhůru a zmizelo. 127

○ UFO nepadlo ani slovo. Byla polovina dubna roku 1969. Na řece Ussuri probíhaly potyčky se Sovětským svazem. Velení dospělo k názoru, že šlo o ruský špionážní letoun.

V dalších případech by už toto vysvětlení neobstálo.

V září roku 1971 kulatý objekt podobný balonu prováděl své reje nad městem Ting-sien v provincii Chu-pej: „Zdálo se, 'ze koule kolem sebe rozptyluje značné množství páry. Několik vteřin byla na obloze viditelná, potom vyzářila silný proud paprsků a vznesla se," vypověděli svědci.

Černý, ocelově lesklý předmět ve tvaru zdvojených činelů, ale uprostřed jakoby oddělených, se objevil nad městem Yichun. Připomeňme si, že naprosto stejný tvar měl létající objekt pozorovaný v 17. století ve Lhase jezuitskými misionáři. Tentokrát ho s údivem sledovali pracovníci chemického závodu. Bylo to 9. září 1976.

O dva roky později obrovský podlouhlý UFO proletěl nad provincií Gansu. Svazky bílého světla, které z něj vycházely, připomínaly zář reflektorů. Jejich zdroj se ale nedal rozeznat,

protože i v tomto případě byl objekt zahalen mlhou.

Sérii dalších tajemných úkazů odstartovala téměř duchařská historka. Ze hřbitova poblíž vesnice Pusali nedaleko Pekingu se zvedlo cosi tvarem i velikostí podobné člověku. Rolníci, kteří pracovali na nedalekém poli, minimálně půl minuty sledovali, jak to vyzařuje oslnivě zlaté světlo a stoupá k obloze. Věřící byli přesvědčeni, že šlo o Buddhovo světlo. Jiná teorie hovořila o odlesku letadla v nízkém slunečním svitu.

Před Vánocemi roku 1980 se s létajícími talíři roztrhl příslavečný pytel. Nad Velkou čínskou zdí byl natočen oslňující kulatý předmět. Obyvatelé Šanghaje po dva dny sledovali neznámý objekt, za nímž se táhly světelné stopy.

POPLACH NA OBLOZE

Čtyři radarové stanice v provincii Hubai zachytily narušení vzdušného prostoru nad armádní leteckou základnou. Zvláštní útvar ve tvaru houby, na jejímž kloboučku byla malá kopule, visel netečně ve vzduchu a sesílal dolů svazky světelných paprsků. Vojenské stíhačky okamžitě vystartovaly.

Objekt se jim vzdálil a pak opět zůstal stát. Čekal, dokud se nepřiblíží. Hra na honičku ho bavila jen chvíli. Pak nenávratně zmizel.

Pět pilotů čínského vojenského letectva, kteří 18. června 1982 vzlétli k rutinní kontrole hranic se Sovětským svazem, netušilo, jak vzrušující večer je čeká. Těsně před 22. hodinou všem současně vypověděly službu elektronické přístroje. Nefungovala navigace ani rádiové spojení se základnou. Přímo před sebou spatřili obrovský letící objekt mléčně nažloutlé barvy. Podobal se měsíci v úplňku a stále rostl. Po krátké chvíli připomínal horu utvořenou z mlhy. V jejím středu se objevily černé skvrny.

Jeden z letců ve své zprávě uvedl: „Když jsem objekt spatřil poprvé, letěl velkou rychlostí přímo na mě a zároveň se rychle otáčel kolem své osy. V rotaci vytvářel světelné prstence. Po deseti vteřinách centrum prstence explodovalo a vzápětí se jádro objektu stáhlo.“

Šlo o nějaký přírodní úkaz, neznámý atmosférický jev? Nebo se zdálo, že letící objekt roste, protože kolem něj jako obranné pole narůstala světélkující mlha?

Měla se v ní skrýt jeho identita? Neslyšíme zde ozvěnu podobných událostí starověku?

Zvláštní schopnosti tibetských lámů

Okolo tibetských lámů a jejich údajných magických schopností panuje množství dohadů a mýtů, vyjadruje sa k nim množstvo šarlatánov a sebazvaných odborníkov. Málokto si však dal tú námahu aby s nimi v nehostinných vysokohorských podmienkach prežil určitý čas a spoznal tak ich zvyky, spôsoby a teda prípadne aj ich zvláštne schopnosti.

Jednou z takýchto osôb "povolanych" na podávanie informácii a príbehov o živote tibetských lámov je už zosnulá profesorka na univerzite v Pekingu a Haagu, pani Alexandra Davidová-Neelová, ktorá strávila mnoho rokov v celách tibetských kláštorov a absolvovala pod vedením vyšších lámov úplný súbor duchovných cvičení - teda ju nemožno porovnávať či zrovnávať s množstvom kváziodborníkov, zasvätencov a potulných šarlatánov, ktorí krmia nabudených dôverčivých čitateľov klamstvami a výplodmi svojich fantázií.

Cvičenia Lung-gom

Medzi osobité schopnosti tibetských lámov, s ktorými sa možno stretnúť, ktoré však oni napriek ich neuveriteľnosti považujú za bežné a neprikladajú jej osobitý význam (subjekty s touto schopnosťou považujú len za vyslancov vhodných obstarat' rýchle spojenie medzi vzdialenými kláštorami) možno zaradiť i súbor cvičení lung-gom. Táto schopnosť má údajne umožniť abnormálnu rýchlosť umožňujúcu prekonávať obrovské vzdialenosti ťažkým a nehostinným vysokohorským terénom. Podľa Tibeťanov vie subjekt ovládajúci túto schopnosť (alebo tiež Lung-gom-pa) sadnúť si na klas a neohnúť ho alebo sa postaviť na kopy jačmeňa a nezhodit' ani jediné zrnko.

Pojem „lung-gom“ je používaný na tréningovú techniku, ktorá rozvíja neobyčajnú rýchlosť a dáva adeptom schopnosť vykonávať neuveriteľne dlhé pochody s úžasnou rýchlosťou. Bežia v rýchlom tempe bez toho, aby sa museli zastaviť po niekoľko dní. Nebehávali krátke a rýchle trate, ale boli schopní prekonávať extrémne dlhé vzdialenosti, a to za nepredstaviteľne krátky čas.

V knihe „The Way of the White Clouds“ Láma Anagarika Govinda vysvetľuje, že slovo „Lung“ znamená stav vzduchu ako aj vitálnej energie a

psychickej sily. „Gom“ znamená meditácia, kontemplácia, koncentrácia mysle a duše na nejaký objekt. Ide o vyprázdnenie mysle od všetkých vzťahov subjekt - objekt. To znamená, že Lung-gom-pa bežec nie je ten, kto dokáže letieť vzduchom, ale ten, kto dokáže kontrolovať svoju energiu a nasmerovať ju novým smerom. Títo Lung-gom-pa bežci nasledujú prastarú techniku pranayamy (dychových cvičení). Nasledujú cestu úplnej anonymity, a preto s nimi nesmie nikto rozprávať.

(pre viac informácií o tejto problematike odporúčame navštíviť [nasledujúcu stránku](#))

Vrcholom týchto cvičení je nadobudnutie levitačných schopností, pričom istí zasvätení tvrdia, že za určitých okolností sa lung-gom-pove nohy prestanú dotýkať zeme a kľžu priestorom veľkou rýchlosťou. Dokonca niektorí lung-gom-povia podliehajú pri objasňovaní svojich schopností určitej výstrednosti, keď samých seba ovešajú reťazami, aby dokázali, aké sú ľahké.

Zvláštní schopnosti tibetských lámů

Poznatky Alexandry David-Neelovej

Jej poznatky sa týkajú Tibetu minulého, ktorého dvanásť dalajláma si ju veľmi vážil a poskytoval jej pri jej duchovných cvičeniach osobné i písomné rady, čo je mimoriadnym počinom a vyznamenaním keď si uvedomíme, že Tibeťania najmä Európanov bažiacich po nových senzáciách považovali za čosi, čo práve vyliezlo spod skaly. Svoje poznatky uverejnila v knihe *Mystici a mágovia v Tibete*, z ktorej čerpá väčšina autorov.

(píše Alexandra David-Neelová)

Po prvý raz som videla lung-gom-pu v trávinatej púšti severného Tibetu. Podvečer som zazrela veľmi ďaleko pred nami tmavý bod, v ktorom som ďalekohľadom zistila človeka. Veľmi ma to prekvapilo. V tých končinách nie sú stretnutia časté a my sme už 10 dní nevideli živú dušu. Okrem toho sa do tých nesmiernych samôt nepúšťajú ľudia peši a sami. Ten človek sa jednoducho blížil a rýchlosť chôdze bola čoraz zjavnejšia. Jeden z mojich ľudí povedal, že je to asi nejaký lung-gom-pa. Tým vo mne vzbudil túžbu pozrieť sa na neho, prehovoriť s ním, vyfotografovať ho. Keď som sa o tom zmienila, jeden zo sluhov zvolal - "Ctihodná pani, nesmiete zastavovať lámu, ani s ním hovoriť. Bola by to jeho smrť. Keď sú títo lámovia na cestách, nesmú prerušiť rozjímanie. Ak prestanú opakovať magické formuly, utečie boh, ktorý je v nich, a keďže ich opustí predčasne, zatrasie nimi tak silne, že ich usmrť."

Bola to výstraha a musela som na ňu trochu dbať. Vedela som už predtým, že taký človek kráča v tranze a že by mohol pri náhlom prebudení utrpieť nervový otras. Musela som sa teda uspokojiť s pohľadom na tohto čudného pociestného. Prišiel blízko k nám. Zreteľne som videla jeho ľahostajnú tvár a široko otvorené oči, ktoré akoby hľadeli na nejaký bod kdesi vysoko v diaľke. Ten láma vôbec nebežal. Zdalo sa, že pri každom kroku sa dvíha od zeme a robí skoky ako lopta. mal na sebe mníšske rúcho a tógu. V pravici držal purbu, rituálny nôž a vyzeralo to, akoby sa oň opieral. Zdalo sa, že nespozoroval našu prítomnosť.

Po 4 dňoch sme prišli do kraja nazývaného Thebgje. Vypytovala som sa na lung-gom-pu a dozvedela som sa, že ho niektorí zazreli pri západe slnka o deň skôr ako my. Z toho som približne vypočítala, že lung-gom-pa, skôr ako sa dostal od pastierov k nám, musel ísť celú noc a celý deň takou istou rýchlosťou, akou sme ho my videli kráčať.

Cvičenia lung-gom pa

Mnísi, ktorí ašpirujú na úlohu posla, musia najprv cvičiť. Tréning sa skladá z cvičenia dychu a zo zvláštnej gymnastiky, robenej v thams-changu (vo väznici)- v úplne tmavom mieste a v prísnej odlúčenosti od sveta, ktoré trvá 3 roky, 3 mesiace, 3 týždne a 3 dni (ide o klasický tibetský čas pre rozličné duchovné cvičenia).

Cvičiaci sedí so skríženými nohami na širokom a hrubom vankúši. Pomaly a dlho vdychuje vzduch, akoby sa chcel nafúknuť. Potom musí zadržať dych a vyskočiť, pričom má nohy stále skrížené, bez pomoci rúk, a spadnúť bez zmeny polohy. Vymysleli si čudnú skúšku a ten, kto v nej obstojí, toho

Zvláštní schopnosti tibetských lámů

pokladajú za schopného vykonávať zvláštne veci. Vykope sa jama taká hlboká, aký je kandidát vysoký. Nad ňu sa postaví akási kupola s úzkym otvorom hore, taká vysoká, aká je hlboká jama. Ak teda muž meria 170cm, vzdialenosť od dna jamy po otvor v strede je 340cm. Kandidát sediaci v jame musí jedným skokom vyjsť otvorom.

Keď žiak dostatočne pokročil, smie podniknúť pochody. Vtedy dostane nové svätenie a jeho guru, duchovný vodca ho naučí magickú formulu. Novic sústreďuje svoje myšlienky na opakovanie tej formuly, ktorá riadi rytmus jeho dychu pri pochode a kráča v tempe podľa jednotlivých slabík formuly, ktoré v duchu odriekava. Chodec nesmie hovoriť ani myslieť, ani dívať sa napravo alebo naľavo. Ustavične musí upierať oči na jediný vzdialený predmet. Keď sa dostane do tranzu, predsa mu zostane toľko normálneho vedomia, aby sa vyhýbal prekážkam a zachovával smer svojho cieľa - ale to sa deje len mechanicky.

Samotné pochody Lung-gom-pov

Veľké pustiny, roviny a šero sa pokladajú za priaznivé podmienky. Aj keď za deň vykoná dlhú cestu a je unavený, dostáva sa takýto človek podvečer opäť ľahko do tranzu. Potom necíti únavu a môže prebehnúť celé kilometre. Na vhodný tréning začiatočníkov sa pokladá každá jasná, ale najmä hviezdnatá noc, v ktorej má upierať zrak stále na tú istú hviezdu.

Podľa mojich skúseností v tomto smere a podľa toho, čo som počula od vierohodných lámov, človek dospeje pri tomto cviku tak ďaleko, že necíti hmotnosť svojho tela. Akési znecitlivenie umŕtvuje aj bolesti pri náraze na kameň alebo inú prekážku a človek kráča celé hodiny nezvyčajnou rýchlosťou v príjemnom opojení, aké dobre poznajú automobiloví pretekári.

Tibeťania presne rozlišujú dobrovoľné pochody lung-gom-pu od pochodov, ktoré vykonávajú „pawo a pamo“ (posadnuté médiá). Tieto médiá sa nedobrovoľne dostávajú do stavu tranzu a vydávajú sa na cestu bez cieľa. V Himalájach je množstvo ľudí posadnutých touto chorobou.

Toľko poznatky pani Alexandry David-Neelovej, ktoré sú iste pozoruhodné a vyvstáva z nich rovnaké množstvo otázok ako odpovedí. Ako si to možno vysvetliť? Posilnením svalstva dolných končatín? To by si však vyžadovalo aj pravidelný prísun živín, čo u lámov so striedmym spôsobom života možno vylúčiť. Rytmickým opakovaním "magickej formuly"? Hypnotický stav, navodzujúci až stav anastézie chodidiel? Možno, avšak následné zranenia by mohli mať vážne následky na pohybový aparát "bežca" znemožňujúcim jeho následnú chôdzu (bola by azda možná len pri opätovnom uvrhnutí sa do stavu tranzu).

Skrátka sa zdá, že túto schopnosť nemožno vysvetľovať len z fyziologického a športového hľadiska, ale je potrebné rozhodujúcu časť schopností tibetských lung-gom-pov pripísať koncentračným a dychovým cvičeniam pre nás zdanlivo nezmyselným a nemožným, avšak majúcim pre samotný výkon významný účinok.

I. Strážci tajemství

Obrovské kruhové těleso spočívalo uprostřed ztemnělé krajiny. Obklopeno nízkou vegetací, vzhlíželo k jiskřící obloze jako gigantický létající talíř k vzdálenému domovu mezi hvězdami. Netečné vůči divokému světu okolo, temné a tiché, splývalo s velebností noci.

V okamžiku, kdy daleko na obzoru začal do tmy prosakovat den, na vrcholu tělesa zaplála světla. Chvíli se, míhala na povrchu a pak začala zvolna sestupovat dolů.

Muži, skrytí v houštině, postřehli jejich jas. Nepřekvapilo je to. Světla stoupala k obloze vždy po soumraku a s úsvitem klesala zpět k zemi. Pohybovala se po povrchu onoho podivného čehosi. Toho velkého neznámého, rozloženého v zóně, do níž se báli vstoupit, v tom děsivém místě, kde žili Ti druzí.

Na volném prostranství za houštinou se cosi pohnulo. Mohutný samec s hrozivými kly vedl stádo k vodě.

Muži pevně sevřeli oštěpy a vyrazili.

Velekněz sestoupil po schodišti na vnější straně pyramidy a zamířil ke vchodu do podzemí. Všichni tři pomocníci, kteří ho doprovázeli, nesli jasně zářící tyče. Jejich chladné namodralé světlo hladilo pomalované stěny chodby, která klesala hluboko do útrob země. Stejnou cestou kráčeli každé jitro, ale stále nedokázali potlačit úžas nad velkolepostí té mohutné cizí stavby, která teď byla jejich domovem.

Došli k Sálu vědění a zůstali stát. Jejich nízké zasvěcení jim nedovolovalo pokračovat. Jen velekněz směl vstoupit dovnitř a zaznamenat, co v noci spatřili na obloze.

Muži s oštěpy zaútočili. Podařilo se jim od stáda oddělit mladou samici a zasáhnout ji na citlivých místech. Zraněné zvíře zavrávoralo. Krev se vylíнала kolem zabodnutých obsidiánových hrotů a hustě smáčela srst.

To lovce povzbudilo. Jeden z nich přiskočil, aby zasadil smrtící ránu.

Rozzuřený mamut ho zasáhl chobotem.

Prudký úder srazil lovce k zemi. Zvednout se nestačil. Viděl, jak zesláblá samice poklesla v kolenou a bolestně zatroubila. A pak ho její mohutné tělo zavalilo.

Velekněz střežil tajemství. Prastaré záznamy o úsvitu věků, fascinující zprávy o časech, kdy mezi lidmi ještě žili bohové. Bytosti disponující úžasnou mocí a znalostmi, které po sobě zanechaly tu ohromující kruhovou stavbu, na jejímž dně se rozkládal Sál vědění. Některé jejich poznatky se kněží naučili využívat – znali pohyby hvězd, dokázali měřit čas, jiným stále nerozuměli. Necháпали, k čemu mohou sloužit ty zvláštní předměty, které našli v hlubinách pyramidového komplexu. Ale všichni, velekněz i jeho předchůdci, se snažili uchovávat to velmi cenné dědictví neporušené. Dělo se tak již po mnoho generací a velekněz věřil, že tak tomu bude třeba po celé věky, dokud se nenajde zasvěcený, který porozumí. Nepochyboval, že se tak jednou stane. Nedovedl si představit, že by cokoli ohrozilo pyramidu. V masívu tak mohutné stavby bylo dávnověké tajemství v naprostém bezpečí.

Mýlil se.

Nepatrný vulkán Xitle v nedalekém pohoří Ajacutos již sbíral síly k rozhodujícímu úderu.

V zajetí boha ohně

Předpokládá se, že první lidé pronikli na území dnešního Mexika ze Severní Ameriky asi 20 000 let

před Kristem. Kočující lovci a sběrači se sdružovali do malých skupinek. Používali jednoduché kamenné nářadí. Svými oštěpy s obsidiánovými hroty dokázali skolit amerického koně, bizona i mamuta. Maso upravili na rozdělaném ohni a z kůže vyrobili oděv. Obývali jeskyně, usazovali se pod skalními převisy nebo si budovali dočasná otevřená tábořiště. Ve stejný čas osídlili Chihuahua, Sonoru, Coahuilu a přes Mexické údolí a Pueblu pronikli až k pralesům Chiapasu.

Tuto domněnku podporují nálezy oboustranně broušených kamenných hrotů a několika dalších jednoduchých předmětů.

Uplynuly tisíce a tisíce let, než se potomci těchto prvních přistěhovalců ze severu naučili obdělávat pole a stavět jednoduché domy. Vývoj byl pomalý. Chtělo by se říci – nepatrný. Teprve, když v Egyptě už dávno stály pyramidy a v Mezopotámii jedna mocná říše střídala druhou, se objevili Olmékové, první opravdu vyspělá společnost na území Mexika.

Přes tento poklidný obrázek minulosti, načrtnutý „oficiálními“ historiky, se táhne povážlivá trhlinka pochybností a přímo v jeho středu zeje černá díra neznáma. Nemůžeme připustit, že výbuch civilizace nastal podstatně dříve? Že ve stejný čas, kdy smečky primitivních lovců štvaly mamuty, v jejich těsném sousedství vzdělaní kněží pozorovali hvězdy a prováděli složité výpočty?

Je to šílená představa?

A přitom k podobné situaci dochází i dnes. Zatímco z francouzského kosmodromu v Guyaně startují rakety, v blízkých pralesích stále přežívají kmeny na úrovni doby kamenné.

Existují důkazy, že podobná situace nastala i v Mexiku? Jedním z nejdůležitějších objevů raného osídlování Mexického údolí jsou ostatky nalezené u Tepexpanu. Stáří kostry pravěkého lovce, který zahynul při lovu mamutů, je odhadováno na 12 000 let.

O několik desítek kilometrů dále, na okraji dnešního hlavního města a v těsném sousedství olympijské vesnice z roku 1968, se

rozkládá pyramida Cuicuilco. Navzdory snadné dostupnosti ji turisté většinou opomíjejí. Zarostlá trávou a kaktusy, byla dlouho považována za přírodní pahorek. Při pohledu shora vypadá jako obrovský létající talíř. Má téměř dokonale kruhový tvar o průměru 130 metrů. Původně dosahovala výšky 30 metrů. Dneska je kvůli erozi a špatným pokusům o rekonstrukci o čtvrtinu nižší. Není jasné, zda na jejím vrcholu stál pravoúhlý chrám jako na pozdějších stavbách. Archeologové tam našli jen jámu, jejíž průzkum dosud neskončil. Z jedné strany vede na horu schodiště, z druhé stoupá rampa.

Cuicuilco bylo dlouhý čas pokládáno za malé ceremoniální středisko.

„Novější vykopávky touto hypotézou otřásly. Tři kilometry od Cuicuilca se zvedá další pyramida, jež je menší než první. V prostoru mezi oběma pyramidami byly odhaleny četné stavební pozůstatky, ukazující na existenci větší lokality, snad chrámového města. Stavba tak velkých pyramid vyžadovala pracovní sílu, kterou malé vesnické společenství nemohlo poskytnout. Znali obyvatelé Cuicuilca intenzivní zemědělství? Bylo Cuicuilco něčím více než ceremoniálním centrem? Představovalo již hustě osídlenou lokalitu? Domněnky tohoto typu se zdají stále pravděpodobnější,“ připomíná Friedrich Katz ve svém díle Staré americké civilizace.

Nejpřekvapivější je však neuvěřitelné stáří pyramidy. Geologické metody prokázaly, že vznikla již před osmi a půl tisíci lety – a možná ještě o něco dříve. Vysloužila si tak titul nejstarší pyramidy v celém Mexiku. Kdo ji ale postavil, když se v té době po krajině proháněli jen primitivní lovci? Proč k ní vedla dokonalá betonová silnice? Co po ní jezdilo, když kolo bylo údajně naprosto neznámý pojem a tak to zůstalo až do příchodu Španělů?

Různé předměty, objevené při vykopávkách, poukazují na technicky značně pokročilou společnost. Odhaduje se, že ji mohlo tvořit až dvacet tisíc osob. O jejich identitě ale nevíme zhora nic. Nesčetné pozůstatky rudých maleb se dosud nepodařilo zrekonstruovat, a tak se můžeme jen domýšlet, co asi představovaly. Množství otazníků umocňuje objev zvláštní posvátné komory, obložené říčními kameny. Navíc existuje podezření, že opodál stála

ještě jedna, daleko starší pyramida. Výzkum lokality je ale velmi obtížný. Dávno předtím, než hvězda nad Betlémem zvěstovala narození Krista, vybuchl vulkán Xitle. Bůh ohně v jediném okamžiku zničil celý kraj. Přes 8 000 hektarů pokryla silná vrstva lávy. Co se asi skrývá pod tímto příkrovem? Podaří se ho někdy odstranit? Budou v kruhové pyramidě objeveny krypty s ostatky jejích stavitelů nebo nějaké jiné překvapivé svědectví o dávné minulosti?

Místo útěku

Na dohled věčně dýmající posvátné sopky Popocatepetl se rozkládá Cholula. Nejdéle trvale osídlené město celého Mexika je zároveň jedním z nejtajemnějších. Jeho jméno znamená Místo útěku. Podle staré indiánské legendy žili kdysi na zemi obři, kteří se znelíbili bohům. Jeden z nich, Apachihiulitzli, se rozhodl, že je zahubí. Zaplavil svět přívaly deště a mnozí obři se utopili nebo se změnili v ryby. Sedm bratrů gigantů se před potopou ukrylo na Tlalocově hoře (*pravděpodobně Popocatepetl*). Poté, co vody opadly, jeden z nich jménem Xelhua, který byl nazýván řemeslníkem, šel do Choluly a začal stavět umělou horu jako památník toho, co se stalo. Velmi rychle zbudoval nejvyšší stavbu, jaká kdy na zemi vznikla, a chtěl v díle pokračovat. Pyramida stále rostla. Bohové se obávali, že tak vznikne věž, která dosáhne až do jejich příbytků na nebesích. Na Xelhuu seslali oheň a lidem, kteří mu byli podřízeni, znemožnili domluvu. Původně jednotnou řeč zmátli v řadu různých jazyků.

Pověst vznikla daleko dříve, než v 16. století do kraje dorazili Španělé, a nemůže tedy být ovlivněna katolickými kněžími. Přesto vypráví o potopě, která měla zničit rasu obrů. Stejně líčí příčinu této živelní katastrofy patriarcha Henoch. „Na zemi nyní plodí obry, nikoli duchem, ale tělem. Na zemi nastane velká pohroma a země bude očištěna od vší zkaženosti... Potopa a veliká zkáza bude trvat po dobu jednoho roku.“

Zprávy o potopě, kterou přežila jen hrstka vyvolených, nacházíme v mýtech mnoha národů (*Případně zájemce o toto téma si dovoluji odkázat na svou knihu Neuvěřitelné skutečnosti*). Je ovšem velmi zvláštní, že indiánská legenda vypráví také o zmatení jazyků při naprosto ojedinělé stavbě. Popisuje tuto událost téměř shodně, jak čteme v bibli: „Celá země byla jednotná v řeči i v činech. Když táhli na východ, našli v zemi Sineáru pláň a usadili se tam... Na to si řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi, a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“

I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město a věž, kterou synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají

jednu řeč. A tohle je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli.' I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města.“

Podle bible došlo ke stavbě babylonské věže krátce po potopě světa. Stejnou časovou posloupnost zdůrazňuje i legenda o cholulské pyramidě. A podezřelé shody se kupí jedna na druhou.

Dodnes není známo, kde přesně babylonská věž stála. Biblická země Šineár je Sumer. První stupňovité chrámy – zikkuraty – vznikaly v Eridu, který je podle babylonského eposu vůbec nejstarším postaveným městem:

*„Rákos ještě nevyrostl,
strom nebyl stvořen,
dům nikdo nepostavil,
město nebylo založeno
a země všechny byly pod vodami.
Tehdy Eridu bylo postaveno.“*

Až neuvěřitelně podobně popisuje situaci před stavbou pyramidy v Cholule stará indiánská pověst. „Země byla všude rovná, bez jediného pahorku či vyvýšeniny, ze všech stran obklopená vodou, a nerostlo na ní nic, ani jediný strom.“

Historikové sice nedokázali zjistit, kdo a kdy Velkou pyramidu v Cholule postavil, ale odhalili, že byla stejně jako babylonská věž z doposud neobjasněných důvodů náhle opuštěna.

Kodex Historia Tolteca Chichimeca, jeden z nejvýznamnějších historických análů daného regionu, připomíná, že Velká pyramida byla odpradáвна spojována s vodou. Lokalitě, kde je postavena, se říkalo Místo vzkypělých vod, což je velmi neobvyklý název pro město ležící pěkně daleko od oceánu a v nadmořské výšce 2 150 metrů. Když se zde v roce 1168 po strastiplném, téměř čtyři desítky let trvajícím putování usadili Toltékové a Chichimekové, pocházející z Tuly, musela být již značná část pyramidy zarostlá trávou a částečně pokrytá keři a vzrostlými stromy. Toltékové totiž celému místu dali jméno Město těch, kteří tam utekli, a kde je velký umělý pahorek. Název výslovně hovoří o pahorku a nikoli o pyramidě, ačkoliv Toltékové tento typ stavby dobře znali. Jestliže byla

pyramida zarostlá již tehdy, naznačuje to, že je možná daleko starší, než tušíme.

Velká pyramida v Cholule je prokazatelně největší stavbou celé Mezoameriky. Ze čtvercové základny o straně 475 metrů vyrůstá do výše 62 metrů. Svým objemem 3,4 milionu krychlových metrů tak předčí i Cheopsovu pyramidu v Gize. Její původní tvar nelze pouhým pohledem spolehlivě určit. Doposud byla rekonstruována jen malá část na západní straně, kde byly odkryty zdi mohutné svatyně, prostorná schodiště, několik nástěnných reliéfů mytických postav a velká kamenná hlava obra. Možnosti průzkumu jsou ale omezené.

Když na podzim roku 1519 vstoupil do Choluly dobyvatel Hernán Cortés s několika stovkami vyčerpaných mužů a sotva desítkou koní, bylo ve městě na dvacet tisíc domů, čtyři sta menších pyramid a nesčetné množství svatyní.

Španělé krátce po svém příchodu zpozorovali, že se u velkého chrámu shromáždilo značné množství bojovníků. Cortés neváhal ani okamžik. Vyjednávače a zástupce města, kteří ho přišli uvítat, nechal na místě zastřelit a vydal rozkaz k útoku. Za dvě hodiny bylo pobito šest (*podle některých svědectví až deset*) tisíc Indiánů včetně žen a dětí. Později se ukázalo, že se bojovníci chtěli v chrámu pouze pomodlit.

Cortés se rozhodl zbořit svatyni, v níž došlo k masakru. Podle Bartolomea Diaze to byl největší chrám v celé aztécké říši. Vedlo k němu 120 schodů a zasvěcen byl Quetzalcóatlovi. Na troskách tohoto skvostu Španělé již v roce 1550 postavili kostel, který dodnes tvoří dominantu na samém vrcholu velké pyramidy.

Archeologové nechtěli církevní budovu zničit, proto zvolili poněkud neobvyklou metodu výzkumu. Do spodní části pyramidy vyrazili celkem osm kilometrů tunelů. Přitom objevili množství komnat a obytných pokojů, několik svatyní a obřadních plošin a také v mezoamerické architektuře naprosto neobvyklé točité schodiště. Na jedné padesát metrů dlouhé nástěnné malbě jsou figury v životní velikosti, zobrazené při pití. Předpokládá se, že jde o vůbec první zachycení rituálu, při kterém bohové požívají omamný nápoj pulque.

Hlavní překvapení ale čekalo v jednom malém výklenku. Na nízkém kamenném podstavci ležely dvě podivné lebky. Již na první

pohled zaujaly nejen zvláštním tvarem, ale především velikostí, která notně předčí obvyklé rozměry lidské hlavy. Jsou to ostatky obrů, kteří pyramidu stavěli?

V nedaleké skalní sluji místní vesničané našli kostru bytosti vysoké okolo tří a půl metru. Neodborně vyzvednuté kosti bohužel nevydržely transport a záhy se zcela rozpadly.

Gigantický kosmodrom?

Proč byla Velká pyramida v Cholule spojována s potopou a se zmatením jazyků stejně jako babylonská věž? Indiáni přece neznali bibli, takže nemohli reprodukovat její text. Je to vzdálená ozvěna prastaré povědomosti o prvotních dějinách lidstva, či pouhá náhoda? Nebo měly tyto dvě stavby něco společného? Byly si podobné tvarem, rozměry, popřípadě nějakým zvláštním účelem? Dominikánský mnich Diego Duran, který do Mexika přicestoval v roce 1542, sesbíral množství indiánských mýtů. Mimo jiné zaznamenal jinou verzi legendy o důvodech stavby cholulské pyramidy. Podle ní se v kraji objevili lidé ohromné postavy. Jejich těla byla ošklivě zdeformována. A tyto zrůdy si pokořily lidi a převzaly moc nad zemí.

Duran naznačuje, že gigantické bytosti měly přímo osudový vztah k nebesům.

„A tito obři, neboť nenašli cestu ke slunci, rozhodli se vybudovat věž tak vysokou, že by její špice sahala až do nebes.“

Obři chtěli vystoupit na oblohu. Je to pouze obrazné rčení, nebo velmi přesný popis reality? Měla z pyramidy startovat výprava do kosmu?

Odpověď je úzce svázána s rozluštěním dalších dvou záhad. Kým vlastně byli tito obři? A proč byla jejich těla deformována?

Zprávy o podobných nestvůrných bytostech neobvyklého vzrůstu se dochovaly na mnoha místech světa. Domorodci na Velikonočním ostrově vyprávějí: „Král Tujuko-Ihu meditoval o samotě na kopci Punapau. Při cestě dolů spatřil na zemi ležet dvě velmi zvláštní postavy. Na první pohled se podobaly lidem. Měly však obrovské hlavy, kterým vévodily nezvykle velké oči a protáhlé uši. Zdevastovaný vzhled vychrtlého těla s nepřírozeně vystouplými žebry a obratli umocňovalo vole, vysedlé kruhovitě lopatky a tři výrazné nádory na zádech. A jak byli tajemní tvorové dlouzí! Kdyby se postavili, museli měřit okolo čtyř metrů. Nyní však, zjevně zesláblí, se bezvládně třásli na zemi a těžce oddychovali.

Zděšený král se ale domníval, že vidí spící démony, a co nejrychleji spěchal domů. Druhého dne se vrátil v doprovodu svých

mužů. Jedna z bytostí byla již mrtvá, druhá zmizela neznámo kam, a přestože ostrov je poměrně malý, již nikdy ji nespatrili.“

Notoricky známý citát z bible tvrdí, že obří zrůdy byli kříženci pozemských žen a božských synů.

Čínský mýtus s tím souhlasí: „Vládce severních nebes Cuansů měl mnoho potomků. Někteří už jsou také bohy na Nebi, jiní zůstali lidmi na Zemi. Jedni měli božskou či lidskou podobu, ale někteří vypadali jako podivní netvoři...“

Také podle hinduistické tradice z ostrova Bali giganti pocházeli z vesmíru a byli posedlí chtíčem. Prahli po ženách lidské rasy, brali si je za manželky a tak přinášeli zkázu svému rodu. Potomci nerovných svazků postrádali mimořádné dispozice svých otců a navíc velmi často měli znetvořená těla.

Australští domorodci, středoafriický kmen Banko a další jižní národy se shodují: v důsledku nevhodných sexuálních svazků s mimozemšťany se na zemi objevily zrůdy a ty bylo nutné vyhladit.

Potopa byla svéráznou, ale účinnou formou genetické očisty. Obří, kteří ji přežili, si uvědomovali svůj původ. Byli polovičními „nebešťany“. Lze tedy připustit, že se právě proto rozhodli vydat za svými otcí. Měla jim pyramida sloužit jako kosmodrom?

Schodiště k nebesům

Někteří historikové soudí, že byl příběh o babylonské věži inspirován vsutku impozantním zikkuratem boha Marduka v Babylonu. S jeho stavbou se začalo v 18. století před Kristem. Jmenoval se Etemenanki, což znamená Chrám základu nebes a země. Jiní ale tento výraz překládají jako Dům sjednocení nebes a země, tedy něco, co dokáže spojit oba tak rozdílné světy. Mohla to být brána, jejímž prostřednictvím lze cestovat ze země na nebesa a zpět?

„Bible identifikuje místo, kde se měl uskutečnit pokus o zdolání nebes, jako Babylon a hebrejské jméno Bábel odvozuje od kořene ‚poplést‘. Původní mezopotamské jméno Babili ale znamenalo Vstupní brána bohů, tedy místo, kudy bohové sestupovali na zemi a zase se vraceli na nebesa,“ upozorňuje americký badatel Zecharia Sitchin a na jiném místě vyslovuje podezření, že první zikkuraty byly ve skutečnosti startovacími věžemi, sloužícími k odpálení raket nebo jiných vzdušných dopravních prostředků mimozemských návštěvníků.

Tuto domněnku zcela mimoděk podporuje i zajímavá hypotéza sira Charlese Leonarda Wolleyho. Tento proslulý archeolog prováděl vykopávky v Uru. Když spatřil nekonečně dlouhé schodiště, stoupající k vrcholu městského zikkuratu, předpokládal, že konečně našel řešení jedné z nejtajemnějších biblických hádanek.

V první knize Mojžíšově čteme: „Jákos vyšel z Beeršeby a šel do Cháranu. Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl. Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové boží.“

O tom, co vlastně Jákos v noci viděl, se stále vedou spory. Byl to pouhý prelud, mlhavá vize duchovních bytostí – andělů, nebo zcela konkrétní pozorování mimozemšťanů, vystupujících ze svého vesmírného plavidla?

Wolley dospěl k názoru, že zikkurat v Uru, jenž svou velikostí dominoval celému městu, musel nutně jítřit fantazií lidí a zanechat v jejich paměti nesmazatelnou stopu. Když se Jákosovi zdálo o

dlouhém žebříku, který stoupal až do nebes a chodili po něm andělé, nevědomky prý vzpomínal na vyprávění svého otce Abraháma, který žil v Uru, a musel tedy vidět velkolepou stavbu, jejíž schodiště bylo tak dlouhé, že bylo možné dotknout se nebes.

Archeologova teorie vysvětluje jen to, z čeho mohla pramenit vize dlouhého žebříku, na posly boží se jaksí pozapomnělo. Pokud je vrátíme zpět na scénu a zároveň ponecháme Wolleyem navrhované kulisy, děj sledovaného dramatu se bude odehrávat podle následujícího scénáře.

Vesmířané přistávají na plochém a velmi pevném vrcholu zikkuratu. Dolů sestupují po dlouhém schodišti. Jiní běží nahoru, aby vybalili náklad, doplnili zásoby paliva a potravin, zkontrolovali technický stav stroje, nebo prostě jen proto, aby přivítali novou posádku.

Je to příliš odvážná představa? Přistávaly mimozemské koráby na střechách speciálních věžových kosmodromů, které byly teprve postupem času přebudovány na svatyně a jejichž mladší napodobeniny již rovnou sloužily jako chrámy? Forma vysoké stavby oproti klasickému letišti v rovině má pro kolmo startující a přistávající plavidla řadu nesporných výhod.

1) Stroj není vystaven přílišnému zájmu okolí. Zvědavci na něj prostě nedohlédnou a nemohou ani sledovat, co se kolem něj děje.

2) V případě nebezpečí ho lze bez většího úsilí bránit. Uhájit úzké schodiště je daleko lehčí, než čelit útoku ze všech stran.

3) Rozlehlé útroby kosmodromu jsou ideálním místem pro potřebné zázemí. Lze v nich zřídit „velín“, naprosto utajený „hotel“ pro posádku, skladiště i kontaktní místo pro styk s pozemšťany (*posvátný prostor vyhrazený pouze velekněžům*).

4) Obrovská stavba, která se zcela vymyká svému okolí, je i při pohledu shora skvělým orientačním bodem v jednotvárné šedi pouště nebo zeleném moři džungle. Pilot i bez dalších navigačních pomůcek ihned rozpozná, že je na místě.

5) Letištní plochu není nutné udržovat. Nehrozí zavátí pískem nebo zalití vodou při prudkých deštích.

Podle bible na místě, kde Jákob spatřil posly boží, jak sestupují po žebříku z nebes, stávalo kdysi město Lúz. (*Tímto podivným objektem*

a jeho tajemnou zkázkou se podrobné zabývám v knize Turecké záhady.) Núbijská pověst vypráví: „Lúz se jako obrovská věž tyčilo tak vysoko, že převyšovalo pahorky, obtáčejíci dolinu. Mělo pevné a hrubé stěny bez dveří a oken, bez sebemenšího otvoru, kterým by se mohla protáhnout myš, nemluvě o člověku. Nikdo z lidí nemohl vejít dovnitř ani vyjít ven...

Pak se cosi stalo. Městu začalo hrozit nebezpečí. Nejprve velekněz a po něm i ostatní kněží vzlétli jak

ptáci k nebesům, jediným skokem dosáhli oblohy a zmizeli v mracích.“

Legenda výslovně sděluje, že záhadní obyvatelé Lúz „spadli z nebes“, a když se ocitli v nebezpečí, odletěli z vrcholu věžovitěho objektu, kterému lidé jen pro svou neschopnost najít správné pojmenování říkali město.

Nedělo se něco podobného i v Cholule? Nezbudovali obři, kterým na zemi skončily jejich zlaté časy, pyramidu jako gigantický kosmodrom? Možná proto, že očekávali návrat svých otců a chtěli jim v krajině zdevastované potopou zajistit místo k přistání, a možná, že se sami pokoušeli vzlétnout ke hvězdám.

Zikkuraty stojí na čtvercovém nebo obdélníkovém půdorysu. Lúz mělo ovšem tvar komolého kužele. Mnohé ilustrace naznačují, že také babylonská věž vyrůstala z kruhové základny. I cholulská pyramida vypadala původně jako obrácené vědro na vodu. Teprve mnohem později získala podobu stupňovité stavby. Její výška 62 metrů se ovšem nezměnila. S věkem, jak už to u žen bývá, pouze zbytněla a ztučněla. Rozrostla se do šířky a ztratila původní tvary. Osou její prvotní podoby vedlo točité schodiště. Proč se právě zde objevuje tento v celé Mezoamerice naprosto neobvyklý prvek? Stoupala po něm posádka ke svému létajícímu stroji?

Podězřelé paralely

Je nutné připomenout, že i „proklatě“ stará pyramida v Cuicuilcu má kruhový tvar. Na jedné její straně vede k vrcholu rampa. Co po ní asi bylo taženo? Pokud nahoře působili jen kněží, k čemu byla zapotřebí tak masivní dopravní cesta? A proč v samém centru plochého povrchu zeje na první pohled naprosto nesmyslná jáma?

Odpovědí je možná další historická záhada. V panteonu mezopotamských bohů se objevuje vsutku zvláštní postava – bohyně Ištar. Tato Paní nebes bývala zobrazována v přilbě, brýlích a priléhavé kombinéze. Chvalozpěv na její počest sděluje, že poté, co se oblékla do svého pilotního oděvu, „nad všemi obydlými zeměmi létala ve svém MU“.

Tento výraz bývá překládán jako „jméno“. Jenže další texty sdělují, že MU bylo schopno dosáhnout nejvyšších nebes. Šlo tedy nesporně o létající prostředek. Bejrútský mudrc Sanchuniathon, který je historiky považován za velmi hodnověrný zdroj informací, tvrdil, že bohyně Ištar přiletěla na Zemi z planety Venuše na „hadu se šrouby“. Ve svém díle Foinikika uvádí, že tento létající had „... se mění v plamennou materii, když nabírá rychlost, nikdo se k němu nemůže přiblížit z důvodu jeho vydechování..., vyvine jakoukoli rychlost svým závitem, když se přesunuje...“

To rozhodně nezní jako popis zvířete z učebnice zoologie. Ale kdo – alespoň v televizi – pozoroval start rakety, ví, o čem je řeč. Podlouhlý trup se ztrácí v plamenech a jakékoli přiblížení k motorům, vydechujícím spalující žár, je osudné. Nakonec se opravdu „had mění v plamennou materii“, když na obloze můžeme pozorovat jen jeho ohnivou stopu.

„Had vyvíjí rychlost závitem.“ Chtěl tím mudrc naznačit, že vzlétající těleso rotovalo?

Pak jistě není pouhá náhoda, že v nejstarších psaných textech je znamením Ištarina jména takzvaný prstencový sloup. Jak vidíme na modelu z pálené hlíny, který se dochoval v Uruku, šlo o svazek pramínek až nápadně připomínajících úzké pásy zplodin, které zanechává přelétávající letoun. Jejich tok se zužuje směrem vzhůru a stáčí se do stále menšího bodu, jako když se stroj vzdaluje od země,

až zcela zmizí z dohledu.

V těsné blízkosti chrámů zasvěcených bohyni Ištar bývaly stavěny speciální, velmi pevné a nárazům odolné plošiny. Jejich účel není znám. Jedna z nejpodivnějších se nachází v Sýrii.

V druhé polovině 22. století před Kristem, za vlády Gudey z Lagaše, vznikl v zemi velký městský stát Ebla. V jeho kultovním centru, v posvátném okrsku bohyně Ištar, se dochoval úchvatný monument P 3. Z roviny vyrůstá patnáct metrů vysoký „podstavec“ dlouhý 52,5 metru a široký 42 metrů. K čemu tato obrovská plošina sloužila? Její masivní tělo je nesmírně pevné a plné, bez jakýchkoliv vnitřních místností či chodeb. Je to jen gigantický, absolutně rovný kvádr, ležící uprostřed zvlněné krajiny. V jeho středu je až k precizně uhlazenému dnu vyhlouben a vyzděn rozměrný obdélníkový prostor. Odborníci ho nazvali vnitřním dvorem a usoudili, že sloužil jako příbytek pro posvátná zvířata, zasvěcená bohyni, anebo pro lvy, kteří byli do dvora spouštěni shora v dřevěných klecích.

Čtivá teorie pozbude srozumitelnosti, sotva ji podrobíte nepatrné praktické zkoušce. Především není jasné, proč je prostor tak hluboký. Jaký význam mělo sledovat uvězněné živočichy z výšky pětipatrového domu? Jistě, i v dnešních zoologických zahradách mohou návštěvníci pozorovat zvířata, držena ve vyhloubeném prostoru, kde vysoké hladké zdi nahrazují mříže a pohledu shora nic nebrání. Ale dno nebývá níže než čtyři metry pod vyhlídkovou galerií a vždy k těmto výběhům vedou chodby, které chovatelům umožňují zvířata odlákat, uzavřít jinde a v době jejich nepřítomnosti prostor vyčistit. Vnitřní dvůr je ale kompaktně uzavřen. Vypadá jako velký hluboký bazén, zapuštěný do těla plošiny. Je nemožné vstoupit dovnitř zdola. Jak tedy byla zvířata krmena? Ošetřovatelé jim házeli potravu shora? Nalévali vodu do napajedla z patnáctimetrové výšky? Kdo vynášel výkaly? Pokud šlo o lvy, který odvážlivec by se nechal spustit do této vpravdě lví jámy?

Přežívala zvířata na dně dvora, obklopena hnijícími zbytky žrádla a vlastními exkrementy? Připustili by kněží takové zacházení s posvátnými symboly velké bohyně? Nebo měla ta obrovská jáma, vyhloubená uprostřed plošiny, zcela jiný účel? Nesloužila k přistání Ištarina MU?

Na většině současných letišť vystupují cestující z letadla rovnou do haly.

Nemohl být monument P 3 zbudován pro stejný cíl? Když biblický prorok Ezechiel popisuje božská plavidla – cheruby, připomíná: „Nohy měly rovné, ale chodidla byla jako chodidla býčka, jiskřila se jako vyleštěný bronz...“

Znamená to, že létající stroje stály na nohách z lesklého kovu a dole byly pro lepší stabilitu ukončeny kulatým podstavcem, stejně jako stativ?

Byl také Ištařin nebeský dopravní prostředek opatřen podvozkem v podobě teleskopických kovových noh jako naše kosmické výsadkové moduly? Pokud ano, pak když MU přistálo na dně „dvora“, mohla jeho posádka vystoupit rovnou na plošinu. Stejně pohodlně se dalo i nakládat a vykládat: nerušené, daleko – či spíše vysoko – nad městským ruchem. Stroj byl přitom důsledně chráněn masivními zdmi.

Kdo vymyslel tak zvláštní stavbu? Nechala tento přistávací dok zřídit samotná Ištař?

Tuto domněnku podporuje napůl snová, napůl realistická vize krále Gudey, za jehož panování se Ebla začala tak zdárně rozvíjet.

Žena – kým byla, kým nebyla?

*Obraz stavby chrámu nesla na své hlavě,
v rukou držela posvátné rydlo.*

Zdá se, že podnět k podobným stavbám, jako je monument P 3, dala sama létající bohyně. Gudeovy vzpomínky, sepsané na dnes již částečně zničeném hliněném válečku, líčí i další zajímavé podrobnosti:

Ve snu (jsem viděl)

muž(e), který byl zářící, zářil jak Nebesa;

Po mém boku měl božského Ptáka bouře;

*Velké plavidlo stálo přede mnou. Na něm byl vyryt pták Tibu,
který oslnivě září dnem i nocí.*

Gudea, jak se dozvídáme z dalšího textu, dostal ve snu *rozkaz* na posvátném místě vybudovat speciální ohradu pro Božského černého ptáka a také pro Nejsilnější zbraň, místnost pro shromáždění bohů, a splnit řadu dalších, přesně určených úkolů. Božstvo mu sdělilo, že v

den, kdy má být stavba zahájena, se za soumraku zjeví na nebesích plamen, „který učiní noc tak světlou, jako je den“.

V noci bude světlo zářit;

To způsobí, že pole budou

zaplavena světlem jasným jako sluneční. Mělo se na obloze objevit obří, silně osvětlené mateřské plavidlo nebešťanů?

Obdobně popisuje své vidění prorok Ezechiel, když líčí příchod Hospodinovy slávy. „Hospodinova sláva se vznesla od cheruba k prahu domu, takže dům byl naplněn oblakem a nádvoří bylo plné jasu Hospodinovy slávy.“ {Ez 10,4}

Ezechiel potvrzuje, že Hospodinova sláva velmi silně zářila, a sděluje, že sestoupila do vnitřních prostor. (*Podobných, jaké byly v monumentu P 3 v Eble?*) „Duch mě zvedl a uvedl mě do vnitřního nádvoří. A hle, Hospodinova sláva naplnila dům.“ {Ez 43,5} Prorok zároveň naznačuje, že rozměrnou Hospodinovu slávu doprovázela další menší plavidla, která nazývá cheruby.

„I vyšla Hospodinova sláva od prahu domu a stanula nad cheruby. Cherubové zvedli křídla a vznesli se před mýma očima ze země. Spolu s nimi se hnula i kola..., sláva boha Izraele byla nad nimi.“ {Ez 10,18-19}

Také další prameny naznačují, že létající objekty nebešťanů přistávaly do speciálně upravených vnitřních nádvoří, okolo nichž byla plošina pro menší vzdušné dopravní prostředky.

Byla ze stejného důvodu vyhloubena jáma – vnitřní nádvoří – na plochém vrcholu pyramidy v Cuicuilcu? Nenacházelo se podobné letiště i na cholulské pyramidě? Sestupovaly na obě tato místa stejné mimozemské bytosti, jaké navštěvovaly Mezopotámii, Blízký východ a Izrael? A lze těmito kontakty s létajícími božstvy vysvětlit neobyčejnou podobnost zprávy o zmatení jazyků a dalších legend, které tak zázračně „přeskočily“ z jedné části planety na druhou? Přinesli je do Mexika lidé, kteří přiletěli spolu s bohy?

Tuto možnost podporuje v prostředí starých mexických civilizací naprosto neobvyklý nález v rozvalinách Cacaxtly.

Prorok v říši jaguára

Kovově modrý disk nese rozměrnou kopuli. Je to spíš jen lehce zaoblený čtverec než klasický tvar půlkruhu, něco jako staré televizní obrazovky. Uprostřed dolní hrany průhledné, jako by skleněné přední stěny se klene obrys půlkruhovitého panelu s řízením. Za ním sedí mohutný bílý muž v šarlatovém rouchu. Hlavu mu pokrývají rudohnědé vlasy a tvář zdobí hustý prošedivělý vous.

Tento jedinečný výjev mě dokonale zaskočil. Jak je možné, že uprostřed rozměrných obrazů jaguářích mužů, ptačích bojovníků, božstev deště a dalších nezbytných postav panteonů starých mexických národů se v zjevně umělém plavidle vznáší člověk vzhledu starozákonního proroka?

Cacaxtla se rozkládá na vrcholu oblého pahorku v podmanivě krásné části mexické vysočiny asi 150 kilometrů od Mexico City. Podle kronikáře Diega Muñoze Camarga ze 16. století ji neznámo kdy založil národ Olmeka – Xicalanca, který ovšem nesmíme zaměňovat s proslulými předklasickými Olméky. Spolu s Nahuy a Mixteky to byla jedna ze tří etnických skupin, které zde dorazily z pobřeží Mexického zálivu. Sídlo vzkvétalo především v období let 650 až 900, ale již dříve bylo významným centrem. Tato část historie Cacaxtly ovšem tone v hlubinách zapomnění. Nevíme, kdo zde žil dávno před Olméky a jaké náboženství vyznával.

Na ploše 124 000 metrů čtverečních stál labyrintovitý palác. Ruiny nesčetných místností a vnitřních nádvoří se dochovaly dodnes. Zdi zdobí nádherné malby.

Některé z nich jsou dlouhé až 22 metrů při výšce dvou metrů. Většinou jde o zcela konkrétní historické události, navýsost realisticky a dramaticky ztvárněné bitvy v rozhodujícím okamžiku. Rozeznáváme dvě bojující armády. Jaguáří muži se utkávají s ptačími bojovníky. Čelenky, vesty z jaguáří kůže, chrániče prsou, bederní roušky, ozdoby nohou i dýky, kopí či štíty držené v ruce – to vše naprosto přesně odpovídá dobové realitě.

Copak ale v této společnosti pohledává bílý muž v UFO? Jeho obraz je již na první pohled jiný – a nejen svým námětem. Malby bojovníků a božstev, obsypaných šperky z jadeitu, mušlí a peří, se

utápějí v moři barev. Modré, žluté, červené, hnědé a bílé prameny tryskají z podkladu, víří v chaotické změti, prolínají se a splývají jako v díle abstraktního malíře. Teprve delší pozorný pohled odhalí jednotlivé postavy a bohatství jejich oděvů a výzbroje.

Vznášející se kopule s bílým cizincem svými ostrými, do detailu rozpoznatelnými obrysy přitahuje zrak okamžitě. Jaký létající stroj představuje a kdo na nás shlíží z jeho paluby?

Archeologové nabízejí zdánlivě jasnou odpověď: Jde o Quetzalcoatla, zpodobněného jako bůh deště Ehecatl. Opravdu?

Pod jménem Quetzalcóatl se skrývaly dvě různorodé bytosti. Bůh, kterého Aztékové uctívali jako tvůrce neviditelného světa, a pak člověk z masa a kostí, učitel umění, moudrý zákonodárce, soudce a mistrovský stavitel, velekněz Topiltzin – Quetzalcóatl v Tule. Tento teokrat byl prý bílý muž vysoké postavy s vlajícím narudlým vousem. Nosil zvláštní úbor pokrytý červenými kříži a v ruce svíral hůl.

Podobná postava je známá i v dřívější mayské tradici pod jménem Kukulcán.

Není sporu o tom, že příslušníci nám neznámé bílé civilizace již dávno před příchodem Španělů působili na rozsáhlém teritoriu Mexika a šířili zde vzdělanost, právo a řád, učili zemědělství a předávali stavitelské zkušenosti. Je tedy v Cacaxtle namalován portrét jednoho z nich?

Myslím, že ne. Předně je nesporné, že malba je o hodně starší než doložené zmínky o skutečně žijícím knězi Quetzalcóatlovi. A pak je zde onen tajemný létající stroj. Pilot v kokpitu svírá řízení. Z kopule nad ním vycházejí plameny. Snad je to symbol záře nebo vycházející energie. Disk visí ve vzduchu. Pod ním rotují čtyři kola. Rozmazané čáry uvnitř nich jasně dokazují, že jsou v pohybu. Kola ovšem zaujmají vůči disku velmi zvláštní polohu. Dvě leží přímo pod ním jako podvozek, další dvě padají kolmo dolů. Je to pozice, která neodpovídá žádnému známému způsobu pohybu. Kola jsou samostatná, a přesto patří k disku. Rotují a zároveň jako by se posouvala a vcházela do sebe.

Nesetkali jsme se již někde s podobným popisem? Ale jistě. V souvislosti s mimozemskými civilizacemi není snad častěji

citovaného biblického textu. Starý zákon přináší svědectví nám již známého proroka Ezechiela, který měl u průplavu Kebaru vidění Hospodinovy slávy, když se otevřela nebesa: „Viděl jsem, jak se přihnal bouřlivý vítr od severu, veliké mračno a šlehající oheň; okolo něho byla zář a uprostřed ohně jakýsi třpyt oslnivého vzácného kovu.“ {Ez 1,4}

Prorok dále popisuje neobvyklý pohon přilétajícího stroje: „Vzhled a vybavení kol bylo toto: třpytila se jako chryzolit a všechna čtyři se sobě podobala, jejich vzhled a vybavení se jevilo tak, jako by bylo kolo uvnitř kola. Když jela, mohla jet na všechny čtyři strany a při jízdě se nezatáčela. Jejich loukotě byly mohutné a šla z nich bázeň, ta čtyři kola měla loukotě kolem dokola plná očí.“ {Es 1,16-18}

Zvláštní přirovnání – plná očí. Byly to světélkující kontrolky, čidla, senzory, nebo pouhá ozdoba? Zcela jistě něco, co vyvolávalo představu očních bulev. Je jen náhoda, že v Cacaxtle je pod letícím diskem početní glyf, který zobrazený stroj označuje jako Devět hadích očí?

Hospodinovu slávu doprovázela menší plavidla, která, jak již víme, Ezechiel nazývá cheruby a považuje je za tajemné božské bytosti.

„Když se bytosti pohybovaly, pohybovala se s nimi i kola. Kam je vedl duch, tam šla, tam vedl duch i kola; vznášela se spolu s nimi, neboť duch bytostí byl v kolech. Když ony šly, jela, když se ony zastavily, stála, a když se ony vznášely nad zemí, vznášela se kola spolu s nimi, neboť duch bytostí byl v kolech.“ {Ez 1,19-21}

Naznačuje starozákonní světec, že se v oněch zvláštních kolech skrýval zdroj energie – pohonná jednotka, umožňující jízdu i let cherubů? Text je velmi nejasný. Zdá se totiž, že kola byla součástí cherubů, ale zároveň jako by od nich byla oddělena. Bezesporu musela Ezechiela velmi zaujmout, když je popisuje tak podrobně.

Výjev v Cacaxtle naprosto shodně s Ezechielovým líčením zobrazuje čtyři kola, která zjevně patří k letícímu objektu, ale zároveň jsou od něj oddělená.

„Nad hlavami bytostí (*cherubu*) bylo cosi podobného klenbě jako třpyt oslnujícího křišťálu rozepjatého nahoře nad jejich hlavami. Pod

tou klenbou pak byla

jejich křídla vztažena jedno k druhému; každá bytost měla dvě křídla, jimiž se přikrývala, a každá měla dvě křídla, jimiž přikrývala své tělo. I slyšel jsem zvuk jejich křídel jako zvuk mnohých vod, jako hlas všemocného, když se pohybovaly, bylo to jako hřmění, jako zvuk válečného tábora; když stály, svěsily křídla. Zvuk se šířil svrchu nad klenbou, kterou měly nad hlavou, když stály, svěsily křídla. A nahoře nad klenbou, kterou měly nad hlavou, bylo cosi, co vypadalo jako safírový kámen podoby trůnu, a na té podobě trůnu, nahoře na něm, bylo cosi, co vypadalo jako člověk. I viděl jsem, jako by se třpytil oslnivý vzácný kov, vypadalo to jako oheň uvnitř i okolo, směrem od toho, co vypadalo jako bedra, nahoru a směrem od toho dolů jsem viděl, co vypadalo jako oheň, šířící záři dokola. Vypadalo to jako duha, která bývá na mračnu za deštivého dne, tak vypadala ta záře dokola, byl to vzhled a podoba Hospodinovy slávy.“
{Ez 1,22 – 28}

Není nutné připomínat, že i disk z Cacaxtly obklopuje záře, barevné plameny šlehají vzhůru a vytvářejí duhovou auru.

Popis prvního Ezechielova setkání s Hospodinovou slávou končí neobvyklým sdělením: „Tu mě duch zvedl a uslyšel jsem za sebou mocné dunění: ‚Požehnána buď Hospodinova sláva vycházející ze svého místa!‘ a zvuk křídel těch bytostí, která se vzájemně těsně dotýkala, i zvuk těch kol, vznášejících se spolu s nimi, i mocné dunění.

Duch mě zvedl a odnesl mě a já jsem šel v duchu roztrpčen a rozhořčen, ale Hospodinova ruka na mně pevně spočívala. Tak jsem přišel do Tel Abibu k přesídlencům usazeným u průplavu Kebaru, k těm totiž, kteří tam byli usazeni, a seděl jsem tam po sedm dní a vzbuzoval mezi nimi úděs.“ Proč Ezechiel u svých soukmenovců vzbuzoval úděs? Vyprávěl jim, co se stalo, a oni se báli Hospodina, od nějž se odvrátili? Nebo strach nahánělo něco zcela jiného? Byl Ezechiel poznamenán blízkostí Hospodinovy slávy? Měl – stejně jako Mojžíš, když se vrátil z hory, kde hovořil s Hospodinem – zářící a oduševnělou tvář?

Ezechiel se stal svědkem výjimečných událostí. Hospodinovu slávu spatřil při třech různých příležitostech a s rutinou vynikajícího

reportéra je dokonale popsal. Neobyčejné nakupení naprosto přesných detailů vylučuje, aby šlo o jasnozřivou vizi v extázi. To není snový přelud podporující prorokovu víru v setkání s bohem, ale zpráva o konkrétním pozorování. Pokud chtěl Ezechiel svým soukmenovcům sdělit boží poselství, které obdržel, nemusel tok svého vyprávění zdržovat nesrozumitelnými podrobnostmi. A přesto tak činí. Některé detaily opakuje, snad proto, aby je zdůraznil. Uvědomoval si význam důkladného a až pedanticky přesného záznamu?

A je zde ještě jeden překvapující fakt. Ezechiel sděluje: „... a na té podobě trůnu, nahoře na něm, bylo cosi, co vypadalo jako člověk.“ Ne, to není vyličení boha. Pak bychom se nutně museli ptát, kam zmizela Ezechielova úcta a pokora. Popsal by tento svatý muž nejvyšší bytost jako „cosi, co vypadalo jako člověk“? Jistě ne. Je zde sice řeč o Hospodinově slávě, ale to je nesporně označení onoho podivného vznášedla. Prorok tedy věrně popsal létající stroj, v jehož kopuli seděla humanoidní bytost.

Je malba v Cacaxtle svědectvím o obdobném setkání? Zdobí stěny paláce vyobrazení stejné mimozemské civilizace, jaká navštěvovala Blízký východ?

Ve svých domněnkách bychom mohli postoupit ještě dále. Z bible víme, že Ezechiel „ve vidění“ navštívil jakousi vysokou horu, na jejímž jižním svahu bylo „zbudováno cosi jako město“, a tam také viděl Hospodinovu slávu.

Proč si prorok není jistý, zda šlo o město? Zmátla ho úplně jiná podoba domů a staveb, než znal? Navštívil tedy nějaké místo v daleké cizině?

Erich von Däniken se domnívá, že šlo o Chavín de Huantár v Peru. Walter-Jörg Langbein navrhuje Vidžajanagar na jihu Indie. A co když to byla mexická vysočina?

Cacaxtla leží na svahu hory. Uvnitř palácového labyrintu se nachází obraz bílého vousatého muže v kokpitu létajícího stroje, který koresponduje s Ezechielovým popisem. Je to jen a jen náhoda?

Příliš mnoho plavidel

V muzeu v mexické Jalapé je vystavena podivná, velmi stará kamenná skulptura. Z dálky připomíná překlopený rendlík, ale při pohledu zblízka vystoupí neobyčejné detaily. Z kruhové základny vyrůstá k vrcholu mírně zúžené těleso. V jeho spodní části rozeznáváme jakési trubice či trysky. Jejich vývody rovnoměrně lemují okraj. Dvě trubice se táhnou i svisle dolů po bocích. Horní část kupole je zcela hladká. Uprostřed za oblým průzorem sedí lidská postava. Nedoprovázejí ji ale žádné obvyklé symboly božstva či mytologické postavy. Význam tohoto strohého, technického výjevu historikům zcela uniká. Jeho podoba ovšem i v malém dítěti vyvolá jedinou asociaci: je to létající talíř s lidskou posádkou.

Skulptura značně připomíná létající vozy bohů, popisované ve spisu Vimamky Šastry starém asi 3 000 let. Jde o souhrn poznatků „vědy o letectví“, který sepsal hinduistický mudrc Bhárádvaja. V jednotlivých kapitolách jsou například podrobně vylíčeny vlastnosti šestnácti kovů a slitin potřebných pro výrobu létajících strojů. A přitom se soudilo, že v té době lidé znali pouze železo, zlato, stříbro, měď, cín, zinek a rtuť. Letouny byly nejčastěji nazývány vimany anebo ratha. O tom, jak vypadaly a co je pohánělo, Vimanika Sastra píše: „Uprostřed korábu je těžká kovová schránka, zdroj síly. Z této schránky jde síla do dvou silných hlavních trubic, připevněných na zádi a na přídi korábu. Mimo to se tato síla rozvádí do osmi ramen, směřujících otvory dolů. Při vzletu se odkryjí clony osmi rour a horní otvory jsou uzavřeny. Proud síly udeří do země, zdvíháje tím koráb vzhůru. Když je dost vysoko, jsou otvory zpola zakryty, aby právě visel ve vzduchu. Pak je větší část síly převedena do zadní roury, aby kočár mohl vyrazit vpřed.“

Přesně tak vypadá artefakt vystavený v Jalapě a velmi podobné zobrazení se nachází i na basreliéfu objeveném na čedičových skalách v Cerro de la Cantera. Uprostřed mračen se vznáší objekt ve tvaru zvonu. (*Plavidlo, připomínající zvon nebo překlopenou polokouli se špičatou věžičkou, používal prý sám Buddha a první šířitelé jeho učení. Již nejstarší buddhistické svatyně byly budovány v tomto podivném tvaru a většinou jsou tak stavěny dodnes*) Od oblého

vrcholu se po stěnách line síť trubek. Z jejich ústí zjevně cosi proudí. Snad to jsou šlehající plameny. Uprostřed tělesa sedí člověk. Nad sebou má malý panel s řadou tlačítek. Zdola k němu vedou dvě přípojky. Postava je oblečena v tunice, hlavu jí kryje přilba. „Pilot“ v rukou drží přístrojovou desku s řadou prvků.

Je paradoxem, že právě nejstarší artefakty zobrazují techniku, která dalece předběhla svou dobu? Nebo jde o zákonitý důsledek? Jsou tito tajemní svědci úsvitu věku hmatatelným důkazem existence neznámé mimozemské civilizace, která svou přítomností ovlivnila rozvoj prvních vyspělých společností v Mexiku?

II. Zátoka kouzelníků

Je to pyramida jako žádná jiná. Již na první pohled udivuje svým neobvyklým tvarem. Z kruhové základny, připomínající květ složený z deseti oblých listů, vyrůstá kužel s úzkými svislými žlaby mezi jednotlivými hřbety, obrovská hliněná bábovka dosahující výšky dvanáctipatrového domu. Na její stavbu bylo použito více než 300 000 krychlových metrů materiálu. Působí ovšem mnohem skromněji než stavby z kamene. Nezdobí ji velkolepé reliéfy ani sochy mytologických postav. Nad jiné vyniká především svou tajemností.

Už samotná existence této neobvyklé kónické pyramidy je zapeklitou záhadou. Četné výzkumy totiž spolehlivě dokazují, že v La Ventě, kde stojí, vlastně nikdy nemohla vzniknout. Tento osamocený ostrov uprostřed rozlehlých bažin neposkytoval žádný stavební materiál a především by na něm nedokázal přežít dostatečný počet lidí k realizaci tak rozsáhlého projektu.

„Bylo jednoznačně zjištěno, že by oblast La Venty nemohla při tehdejšímu způsobu obdělávání půdy uživit více než čtyřicet pět rodin. Jejich příslušníci by nedokázali vytvořit tak obrovské stavby nebo jen dopravit k nim potřebný stavební materiál; přímo v lokalitě žádný kámen nebyl. Musel být dopravován ze vzdálenosti téměř jednoho sta kilometrů. Uvážíme-li, že tažná zvířata, kolo a vůz v Americe neexistovaly a všechno muselo být přepraveno nejdříve lidmi a potom po vodě, získáme představu o velikosti takového podniku a o množství pracovních sil nutných k jejich zvládnutí. Jestliže měla být La Venta zbudována v průběhu několika desetiletí, bylo by podle matematického odhadu zapotřebí společné práce obyvatelstva celého zázemí v laventském regionu. Na základě tehdy používaných systémů obdělávání půdy se počet obyvatelstva odhaduje na nějakých 18 000 lidí. Těchto 18 000 lidí by potřebovalo, jak bylo opět spočítáno, celých čtyři sta let, během nichž La Venta fungovala jako kulturní středisko, aby v čase, jenž jim zbýval při zemědělských pracích, vytvořilo tyto stavby a ještě vydržovalo tam žijící kněžstvo a příslušníky hierarchie,“ napsal Friedrich Katz v díle Staré americké civilizace. Jinými slovy řečeno, něco tady nehraje. Buď přijmeme nějaké zcela netradiční řešení – celé oblasti se neznámo proč od

dávnověku říká Zátoka kouzelníků – a uznáme, že naše představy o minulosti mohou být občas mylné, nebo budeme zatvrzele lpět na oficiální verzi, a pak jsme nuceni přiznat nezvratnou skutečnost, že na pobřeží Mexického zálivu stojí něco, co tam podle zdravého rozumu rozhodně stát nemůže.

Nad La Ventou se vznáší pořádně husté mračno nejasností. Její stavitelé – tajemný národ Olméků – se z naprosto neznámých důvodů rozhodli právě pro toto místo, i když jim to muselo působit obrovské nesnáze. Na ostrůvek nejprve navezli množství zeminy a upravili ho do potřebného tvaru. A pak se podle předem stanoveného plánu pustili do díla.

Celý obřadní komplex má tradiční lineární tvar. Jeho jednotlivé součásti jsou spojeny dlážděnými cestami a vytvářejí téměř pět kilometrů dlouhou přímku, která ovšem nemíří rovnou k severu, jak tomu bylo v jiných olméckých střediscích, ale odklání se o osm stupňů západně. A nejde o chybu výpočtu. Odchylka byla bezesporu záměrná.

M. Popeone-Hatch soudí, že La Venta byla podle staré tradice postavena tak, aby odpovídala přechodům hvězd přes poledník daného místa o slunovratech a při rovnodennosti, ovšem v době kolem roku 2000 před Kristem a ne až o 1 200 let později, kdy se teprve podle historiků měli Olmékové poprvé objevit v těchto končinách. Tento objev vstříkuje do hnacího motoru celé záhady ještě výbušnější směs.

Na jižním okraji obřadiště byly vztyčeny podivné kamenné monumenty, z nichž vystupují lidské i mytologické postavy, obklopené nesrozumitelnými symboly. Archeologové je nazvali oltáři, ale sami uznávají, že je to chybné označení. Ve skutečnosti nikdo ani netuší, co tyto obrovské skulptury představují a k čemu sloužily.

Uprostřed stály nižší plošiny a rituální obětiště. Zvláštní význam muselo mít ohrazení z čedičových sloupů. Každý z nich byl vysoký tři metry a vážil dvě tuny. Archeologové jich napočítali přes šest set. Všechny byly dopraveny z lomu vzdáleného více než sto kilometrů.

Sloupy, stojící těsně jeden vedle druhého, vytvářely ohromnou palisádu, která chránila čtvercový prostor. Uprostřed něj se

nacházela, v době objevu již částečně zasypaná zeminou, čtyři metry vysoká a dva metry široká stéla. Bohaté spleti reliéfů na jejím povrchu dominuje setkání dvou vysokých mužů v slavnostním oděvu a botách se zvednutou špičkou. Nad jejich hlavami se vznáší postava v poloze kosmonauta ve stavu beztlíže. Na sobě má kombinézu a na hlavě přilbu. Co tento výjev znamená, se nepodařilo rozluštit.

V takzvaném komplexu A byly objeveny tři velké mozaikové dlažby. Všechny zobrazují stylizované tváře jaguářího boha, každou tvoří 485 kusů hadovce. Na severu prostor uzavíraly tři obří kamenné hlavy. Jejich výška přesahovala dva metry a váha dvacet tun.

Celý tento shluk posvátných objektů byl prozkoumán jen částečně. Je téměř jisté, že v místech, kde stály „oltáře“ a stély *(vzhledem k těžbě ropy, která zachvátila velkou část La Venty, byly všechny monumenty převezeny do Villahermosy)*, a v prostoru jednotlivých obětišť jsou v zemi ukryté další jedinečné artefakty,

Život tohoto kvetoucího obřadního centra byl totiž ukončen tím nejneepochopitelnějším způsobem. Stejně jako dítě, které nejprve řadu hodin vydrží stavět hrad z písku, aby ho pak jediným mocným kopnutím rozmetalo, stavitelé La Venty své dílo po čtyřech stech let usilovného budování z velké části zničili. Jako by zde došlo k výbuchu náhlého násilí. Do některých obřích hlav, „oltářů“ a velkých soch byly vysekány díry. Tisíce a tisíce podivuhodných uměleckých a kultovních předmětů z nefritu zmizely ve zvláštních schránkách.

„A aby záhad nebylo málo, byly tyto předměty v řadách zakopány do země v dlouhých hlubokých brázdách. Brázdy byly naplněny několika vrstvami jílu, přičemž každá vrstva byla z jílu jiné kvality a barvy – tisíce tun hlíny, dovezené sem z rozličných vzdálených končin. Ačkoliv to zní neuvěřitelně, brázdy byly na samém dně vyloženy tisíci destiček ze serpentinu, dalšího zelenomodrého polodrahokamu. Všeobecně se má za to, že příkopy byly vyhloubeny právě proto, aby se do nich pohřbily ony vzácné nefritové předměty. Ale dláždění ze serpentinu může naznačovat, že příkopy byly vykopány už dříve za zcela jiným účelem, později se jich ale použilo pro cenné předměty,“ připomíná Zecharia Sitchin.

Studny božího světla

Nad některými zásahy zůstává rozum stát docela. V jednom místě byla vykopána hluboká studna o obsahu asi 500 metrů krychlových. Stavitelé její dno vyložili kamennými bloky a na jejich povrchu vytvořili nádhernou podlahu ze serpentinových destiček. A pak celou studnu zasypali.

Proč vynaložili tolik námahy? Žádný praktický důvod nás nenapadá. Byla studna hloubena jako součást nějakého magického rituálu? Něco se „zvirtlo“, a proto ji zasypali? Jisté je, že rozhodně neměla být využívána k čerpání vody. Takže jaký tedy měla účel? Plánovali stavitelé už od začátku, že ji ihned po dokončení zasypou?

Podobné studny byly objeveny v několika dalších lokalitách Mexika. Jedna se nacházela v Monte Albánu. Původně se soudilo, že nemá žádný smysl. Vypadala jako obyčejná díra v zemi. Později se ukázalo, že je astronomicky orientována. Dvakrát v roce, koncem května a počátkem srpna, kdy slunce stojí v nadhlavníku, na krátký okamžik ozáří desku, uloženou na dně šachty (*Připomeňme, že – laicky řečeno – slunce stojí v nadhlavníku daného místa tehdy, když kolmo vztyčená hůl nevrhá v pravé poledne žádný stín.*) Stejný účel vykazuje lehce k severu nakloněná „studna“ v Xochicalcu. Úzká šachta ve tvaru šestiúhelníku klesá do hloubky osmi a půl metru. Její dno obklopuje malá místnost s bočním vchodem, který lze neprodyšně uzavřít. Po poledni 21. června se slunce spustí otvorem šachty a v temných hlubinách rozehraje podivuhodnou světelnou show.

„V podzemní skalní komoře je – až na slabou rozptýlenou světelnou skvrnu na podlaze – tma jako v pytli. V poledne sestoupí do místnosti Indiáni, kteří v rukou třímají zapálené svíčky. Doprostřed místnosti pak položí amulety a nádoby naplněné vodou. Čekají na boží světlo, které má proniknout do amuletů i přichystané vody. Slunce pomalu putuje po obloze a jeho světlo padá šachtou až do místnosti. Přesně ve 12.30 hodin to začne. Sluneční paprsky kloužou po stěnách zpočátku váhavě, jako by po čemsi pátraly, pruh světla se šíří, až vyplní celou šachtu a ozáří i místnost. Najednou se od země odrazí do všech stran kaskády světla a jako svítící prsty

laserového paprsku přejíždějí po okolí. Já stejně jako nikdo další nedokáži vysvětlit, jak tento efekt vzniká. Fascinující představení trvá dvacet minut. Místnost září jako krystal zachycující světlo. Indiáni mlčky hledí do ústí šachty. Jakmile světlo pohasne, seberou amulety a nádoby s vodou a tiše je vynesou ven. Pak se ale začnou smát, rozpustile tančí a děkují svému bohu.“

Těmito slovy popsal neobvyklý světelný jev mexický archeolog Gerard Leveta. Jeho výpověď přiměla Ericha von Dänikena k několika otázkám: Jaký smysl má celé to kouzlo? Kdo vymyslel tuto excentrickou hru se slunečním světlem? Kdo vypočítal úhlovou odchylku šachty, aby zachytila sluneční paprsky 21. června ve 12.30 hodin?

Poslední otázka v sobě skrývá ještě jeden zvláštní aspekt, který Daniken ponechává bez povšimnutí. Proč zrovna tento den a právě tato půlhodina?

Jedenadvacátý červen je dnem letního slunovratu. Sluneční paprsky dopadají kolmo na obratník Raka, který je ovšem severněji než Xochicalco. Pokud by stavitelé vykopali studnu kolmo, polední slunce by ozářilo její dno již počátkem června a pak znovu v druhé polovině července. Šachta je nakloněná k severu proto, aby zachytila slunce stojící právě, jen a pouze nad obratníkem Raka. A její stavitelé vykazali ještě jednu obdivuhodnou znalost. Připomeňme si, že k světelnému úkazu dochází půl hodiny po poledni. Proč v tak nezvyklou dobu?

Xochicalco leží téměř v ideální polovině dnes užívaného časového pásma. Astronomické pravé poledne zde začíná s půlhodinovým zpožděním oproti času, který ukazují hodinky. Jedinečná šachta v Xochicalcu je vystavěna tak, aby její dno ozářilo slunce přesně v okamžiku, kdy stanulo na samém vrcholu své pouti k severu a začíná se vracet.

Sehrávala nějakou podobnou astronomickou úlohu i studna v La Ventě?

Některé okolnosti tuto možnost zpochybňují. Monte Albán, skutečný zázrak starověkého Mexika, sice vznikl ve stejné době jako La Venta a nezapře olmécký vliv, ale studnu, jejíž dno dvakrát v roce políbí slunce, postavili zřejmě až Zapotékové ve 3. století.

Xochicalco, ležící v malebné krajině na jih od Guernavacy, je ještě mladší.

Olmékové astronomii precizně ovládali, ale připomeňme si, že při stavbě své neobvyklé studny vykopali celkem 500 metrů krychlových zeminy. Vytvořili obrovskou díru v zemi, která byla na pozorování hvězd nebo slunce příliš široká a musela mít zcela jiný účel. Zatímco astronomicky orientované úzké šachty zůstaly zachovány, tato byla po svém dokončení opět zasypána. Proč, to se již asi nikdy nedozvíme.

Plánovaná zkáza

Nikdo netuší, z jakého důvodu byla La Venta tak podivně poškozena. Zcela jistě nešlo o nepřátelský zásah zvenčí. Dobyvatelé by možná s chutí zničili symboly cizího kultu, ale rozhodně by se neobtěžovali sochy a posvátné předměty tak složitě a pracně zakopávat. Navíc byla některá místa označena, aby se k nim mohli jejich majitelé vrátit. Což dokazuje, že úkryty vybudovali samotní Olmékové. Nebylo to ale pod hrozbou nějakého nebezpečí. Vzácnosti jsou pohřbeny velmi pečlivě a ne ve spěchu. A navíc k plánované zkáze nedošlo jen zde. Zřejmě vůbec prvním obřadním střediskem Olméků bylo San Lorenzo-Tenochtitlán. Tento komplex tří měst se rozkládal poblíž jednoho z bočních ramen řeky Coatzacoalcos. Osídlen byl už někdy okolo roku 1500 před Kristem, ale svých „patnáct minut slávy“ začal prožívat až o tři sta let později.

San Lorenzo leží na vrcholu asi padesát metrů vysoké plošiny, která se táhne od severu k jihu v délce asi 1 250 metrů. Nejde ale o ryze přírodní útvar. Odborníci z Yalské univerzity zjistili, že plošina je částečně dotvořena uměle.

Olmékové s využitím pouze lidské síly dopravili nahoru desítky tisíc tun jílu a písku a navršili ho místy do výše až sedmi metrů. Povrch rozbrázdili zvláštním systémem drenáží, jejichž smysl nám spolehlivě uniká. Položili totiž do země kusy čediče ve tvaru písmene U, jeden vedle druhého, a pak je přikrývali kamennými deskami. Předpokládá se, že vzniklé drážky měly odvádět vodu z asi dvaceti umělých nádrží na povrchu plošiny. K čemu tato jezírka sloužila, není známo. Využívali je kněží a věřící k rituálním koupelím, nebo byla součástí technologie jakéhosi výrobního procesu? Proč ale byla drenáž prováděna tak složitě? Ke svedení vody z povrchu by stačil obyčejný kanálek v zemi. Systém ale příliš komplikovaně propojuje jednotlivé nádrže – a v některých případech navíc zcela zbytečně. Jen totiž veden tak, že nemohl vodu přivádět ani odvádět. Podle našich představ Olmékové neměli pro opracování kamene žádné kovové nástroje. Takže se pěkně nadřeli, než kamennými sekerkami vysekali tak obrovské množství kanalizačních „úček“.

Celé San Lorenzo bylo doslova poseto úchvatnými sochařskými

díly. Ale i rady bylo okolo roku 900 před Kristem vše zničeno.

„Pohroma ve stejné době postihla i ‚dvojče‘ San Lorenza, středisko Laguna de los Cerros, o kterém toho vzhledem k nedostatku archeologických nálezů mnoho nevíme. V San Lorenzu byly během této pohromy metodicky zničeny všechny dostupné monumenty na povrchu – byly roztrženy, rozemlety a různým jiným způsobem poškozeny – a jejich zbytky byly vyrovnány do dlouhých řad podél okrajů plošiny, kde byly pečlivě zakryty. Invaze, revoluce, nebo pravidelné rituální zničení? Všechny tyto varianty jsou možným vysvětlením zničení San Lorenza, ale protože Olmékové po sobě nezanechali žádné písemné záznamy, tak se to pravděpodobně nikdy nedozvíme,“ napsali autoři dobře dokumentovaného Světa předkolumbovské Ameriky.

Tajemství by možná mohly poodhalit případné nové nálezy. Archeologové se totiž domnívají, že uvnitř Velké pyramidy v La Ventě je ukrytý velkolepý olmécký hrob. Zatím se však nikdo nepokusil proniknout dovnitř. A pravděpodobně k tomu nedojde ani v budoucnosti.

Petrochemický průmysl se zmocnil celého ostrova a urputně brání dalšímu výzkumu. Na některých místech již buldozery srovnaly památky se zemí a těžba ropy zcela a navždy zničila možnost dalších vykopávek.

Velká pyramida a přilehlé stavby tak zůstávají nerozluštěnou křížovkou, gigantickým paradoxem, rukavicí vhozenou do tváře historiků. Na druhé straně představují pouze tenký krajíček z nadýchaného bochníku záhad, spojovaných s jejími staviteli.

Pod knutou paradoxů

La Venta byla jedním ze tří největších středisek civilizace Olméků. Tento tajemný národ se objevil v ohybu Mexického zálivu zřejmě už před 4 000 lety, i když někteří vědci soudí, že k tomu došlo až o pár století později. Celé jeho panství, s výjimkou pohoří Tuxtlas, tvořila pobřežní planina s nízkými pahorky. Je to jedno z nejvlhčích území celé Mezoameriky. Kukuřice se zde dá pěstovat celý rok. Přírodní podmínky se silně podobají situaci na Nilu. Rozvodněné řeky pravidelně zaplavují nízko položené oblasti, a když se vrátí zpět do svých koryt, zanechávají za sebou vrstvu velmi úrodného bahna.

Olmékové poměrně rychle vytvořili na čtyři desítky stálých sídel (alespoň tolik jich bylo prozatím odhaleno) a zřídili několik velkých obřadních center. Postupně pronikli i do dalších, někdy velmi vzdálených míst Střední Ameriky. Zakládali obchodní stanice především v Guatemale a ještě hlouběji na jihu. Jejich posláním bylo zajistit dodávky nefritu, železné rudy a dalších nerostů, které se na pobřeží Mexického zálivu nevyskytovaly.

„O Olmécích víme, že se tetovali, vyholovali si lebky, brousili a černili si zuby, zdobili se nosními kroužky, obřezávali chlapce, pokožku tváře zabitých nepřátel upínali na vlastní obličej, zpovídali se z hříchů, hráli míčové hry, legálně provozovali sodomii a používali kalendář s rokem o 18 měsících. Jen jediná otázka, týkající se Olméků, je dosud sporná: totiž zda Olmékové vůbec existovali,“ napsal svým nenapodobitelným stylem Egon Ervín Kisch. Jeho trefná poznámka i po desetiletích nových archeologických výzkumů stále míří do černého. O Olmécích víme zdánlivě všechno – a ve skutečnosti zhola nic. Vytvořili jednu z nejzáhadnějších civilizací všech dob.

Byl to národ obrovských paradoxů. Jeho příslušníci zcela nesporně chovali psy jen proto, aby je snědli, a s velkou chutí se zakousli i do člověka. V kuchyňských odpadech v San Lorenzu byly nalezeny ostatky zajatců se stopami lidských zubů na kostech. Ale zároveň ovládali astronomii a matematiku. Jejich stavby jsou orientovány podle světových stran. Ze stříbřitého magnetovce

vyrobili dokonale lesklé vypouklé zrcadlo s tenkou ručičkou, které bylo určeno ke geomagnetickým účelům. Je to vlastně první kompas na světě.

Olmékové dokázali stěhovat nesmírně těžké předměty na velkou vzdálenost i v neschůdném bažinatém terénu. Většina z gigantických kamenných hlav, které vytvořili, váží přes dvacet tun. Všechny vznikly z čedičových monolitů, vysekaných v pohoří Tuxtlas. Nalezeny byly ovšem až o sto kilometrů dále. Jak je tam jejich tvůrci dostali?

Historikové tvrdí, že náklady byly přenášeny v rozměrných nůších. Desítky tun těžké monolity si ale nikdo na záda nenaložil. Tažení na saních, kterým se tak často ohánějí egyptologové, je v bažinatém terénu holá nemožnost.

Disponovali tedy Olmékové technologiemi, o nichž prozatím nic nevíme? Jisté je, že jim transport tak hmotných předmětů nepůsobil žádné potíže. V lomech totiž bylo nalezeno množství dalších, ještě větších kamenných bloků, připravených k výrobě nových monumentů. Tajemstvím zůstává i to, jakými neznámými nástroji kámen tak precizně opracovali.

Olmékové sehráli podobnou roli jako Sumerové v Mezopotámii nebo Číňané v jižní Asii. Jejich kultura ovlivnila téměř celou Mezoameriku. Potíž je ale v tom, že i zde postrádáme pověstný „chybějící článek“. Podobně jako v Mezopotámii nebo v Egyptě, i v Mexiku se na pozadí zaostalé společnosti doby kamenné náhle, bez jakéhokoliv předchozího vzestupu, vynořuje vysoce rozvinutá civilizace. Její knězi uctívají složitý panteon božstev, bedlivě pozorují oblohu, spolehlivě měří čas a vytvářejí neobyčejně přesný kalendář, provádějí fascinující magické rituály. Nad krajinou se klenou obrovské pyramidy a v jejich blízkosti se rozkládají rozlehlá náboženská a obchodní centra. Umělci tvoří nesčetné množství nádherných soch.

A také tady se do ucha vnucuje obehnaná píseň. To největší a nejúchvatnější bylo postaveno nejdříve. Pak úroveň postupně klesá, jako by vývoj udělal čelem vzad. Společnost se postupem doby nerozvíjí. Naopak, následníci původních stavitelů nestačí s dechem. Jak tomu máme rozumět?

Byli Olmékové ovlivněni jinou, daleko vyspělejší, možná nepozemskou civilizací, nebo si naprosto jedinečné schopnosti přinesli již ze svého původního, nám dodnes neznámého domova a postupně je zapomínali? Vědci se stále nemohou shodnout, odkud vlastně Olmékové do Mexika přišli.

Obývali nějakou dosud neodhalenou lokalitu v Americe nebo dokonce dorazili z jiného kontinentu?

Afrika snů a pochybností

Psal se rok 1862, když byla v Huyepanu vykopána obrovská kamenná hlava. Její nález ale nevyvolal žádné vzrušení. Teprve o 74 let později, když archeolog Matthew Stirling objevil na východním pobřeží Mexika další podobné monumenty, svět začal žasnout.

Doposud bylo nalezeno osmnáct olméckých kamenných hlav. Největší dosahuje výšky téměř tří metrů a váží asi 25 tun. Nejmenší má poloviční rozměry. Ležela zasypána nánosem zeminy v korytu řeky Ojochi a až do roku 1982 čekala na své vysvobození. Předpokládá se, že mnohem více hlav stále zůstává skryto.

Všechny olmécké hlavy se vyznačují širokými, ploskými nosy, masitými, téměř odulými rty a někdy i vystupujícími čelistmi. Mají sebevědomý výraz příslušníků silné dynastie.

Původně se soudilo, že snad byly záměrně odděleny od trupu, s nímž tvořily gigantickou sochu. Protože se ale žádné odpovídající torzo těla nenašlo, Olmékové zřejmě v tomto případě tesali jen samotné hlavy.

Stirlinga překvapila přesnost a bezchybnost linií a dokonalost proporcí při tak značných rozměrech. „Nepodobají se tradičním sochám amerických Indiánů a vyznačují se realismem tvarů. Rysy těchto kamenných obličejů jsou reliéfní a mají negroidní ráz.“

Byli tedy Olmékové následníky některé z dávnověkých afrických civilizací?

Mnohé indicie naznačují, že lidé černé pleti dorazili do Mezoameriky dříve než Španělé.

Na přelomu 13. a 14. století se v západní Africe rozvíjela vysoce vyspělá kultura. Centrem rozsáhlé maliské říše se stalo Timbuktu. Oáza, obklopená nedozírnými písčitými pustinami, poskytovala útulek nejen početným karavanám obchodníků s cizokrajným zbožím, ale byla i významným centrem vzdělanosti, umění a vědy. Tamní učenci již dvě stě let před Kolumbem hlásali, že svět má tvar podobný tykvi, a že budete-li se dlouho pohybovat jedním směrem, časem obejdete celý svět a vrátíte se do výchozího místa. Tyto vědecké názory podnítily zájem tehdejšího maliského krále Abú Bakra II. o uspořádání velké námořní výpravy. Zachované arabské

letopisy a dodnes kolující ústně podávané lidové příběhy vyprávějí, že panovník nechal zbudovat flotilu korábů k výpravě přes oceán. Plavební rozkaz byl krutý. Kapitáni se nesměli obrátit k domovu, dokud nedoplují k nějakému břehu, anebo dokud jim nedojdou zásoby. Po čase se vrátila zpět jediná loď. Její kapitán ohlásil, že všech ostatních se zmocnil proud a odnesl je daleko na moře. O žádném z těchto plavidel prý již nikdo neslyšel.

Neúspěch krále Abú Bakra II. neodradil. Žezlo předal svému bratrovi Mause Mussovi, sám se ujal velení druhé flotily a v roce 1311 se s ní vydal k západu. Údajně najednou vypluly dva tisíce lodí. Plná polovina z nich vezla obrovské zásoby potravin a pitné vody. O dalších osudech této výpravy není nic známo. Četné indicie naznačují, že se alespoň části expedice podařilo dorazit k americkým břehům.

Když Kolumbus přistál na Haiti, domorodci mu vyprávěli o obchodu s černými lidmi, od nichž získali oštěpy s hroty z nějakého žlutého kovu. Tajemní černí cizinci mu říkali guanin. Kolumbus přivezl několik těchto hrotů do Španělska, kde je kovotepci podrobili chemickému rozboru. Tvořilo je osmnáct dílů zlata, šest dílů stříbra a osm dílů mědi, což byl charakteristický poměr pro slitiny, jichž se používalo v Africe na pobřeží Guineje, tedy v místech, odkud vyplul Abú Bakr II. Navíc jazykozpytci potvrzují, že slovem guanin se v některých jazycích, rozšířených v západní Africe, označuje zlato a jeho slitiny.

Vasco Núñez de Balboa při vylodění v Panamě roku 1513 narazil v jedné vesnici na zajatce černé pleti.

Lopé de Gómara o tom ve svých Dějinách Mexika, které vyšly roku 1554, vypovídá: „Balboa se otázal Indiánů, odkud se vzali zajatci, ti však nemohli nic říct, vyjma toho, že takoví lidé žijí nedaleko odtud a neustále s nimi válčí. Byli to první lidé černé pleti, kteří byli spatřeni mezi Indiány.“

Černoši, o nichž vyprávějí Španělé, přišli do Mezoameriky až na počátku 14. století a s Olméky nemohou mít nic společného.

Antropolog Certima je přesvědčen, že rodiště Olméků musíme hledat spíše na východě černého kontinentu. Na všech objevených kamenných hlavách jsou kopulovité přilby. Naprosto stejné prý nosili

núbijští bojovníci v 8. století před naším letopočtem. V té době byla Nubie skutečnou velmocí. Její králové usedli na egyptský trůn, země disponovala úžasnou vojenskou silou a stykem s Egypty a obchodním loďstvem Feničanů získala značné mořeplavecké zkušenosti. Núbijské vojenské kontingenty se často plavily na palubách fénických lodí, které opouštěly Středozemní moře a prokazatelně připlouvaly až k britským ostrovům, kde nakupovaly cín.

Certima se domnívá, že Núbijci společně s Feničany dorazili až k břehům Nového světa, kde mezi Olméky zpočátku tvořili svéráznou přistěhovaleckou skupinu, která se postupně smísila s domorodci, a ztratila tak své charakteristické rysy. Obří hlavy mohou být svědectvím vzpomínkového kultu na ztracenou vlast. Ty, které byly objeveny u Tres Zapotes, stály na kamenných podstavcích, prý byly nasměrovány k východu a vzhlížely k Atlantskému oceánu, vzdálenému jen pár kilometrů.

Certima dále připomíná, že Olmékové zhotovovali terakotové sošky, které se silně podobají Afričanům včetně drsné struktury vlasů a jsou vždy obarveny načerno. Terakotové postavičky s jiným typem obličejů ale obarveny nebývají.

Ať se pan Certima nezlobí, ale jeho teorie je přesná jak zadřené přesýpací hodiny.

Argument s černými soškami můžeme rovnou přehlédnout. Olmékové po sobě zanechali také velké duté sošky malých dětí z bílé keramiky. Šlo tedy o potomky bělochů? A co figurky lidí z temně zeleného nefritu? Představovaly „zelenáče“?

Hlavy nejsou pokryty nějakou univerzální helmou jako nezbytnou součástí nějaké uniformy. Naopak, každá pokrývka je jiná. Některé z nich byly dokonce doplněny dalšími ozdobami, třeba sítkou z propletených provázků, které zdobily korálky ze železné rudy. Přesně taková byla nalezena v San Lorenu, v úkrytu pod bradou jedné z hlav. Snad se tyto přilbice používaly při posvátných míčových hrách, ale spíše jako symbol postavy, kterou hráč představoval, než skutečná ochrana.

Pokud Núbijci dorazili do Mezoameriky v 8. století před Kristem, jak vysvětlit, že osm nejúchvatnějších monumentálních hlav zdobilo

San Lorenzo, které v té době bylo již více než sto let zničeno? Založeno bylo o řadu století dříve a obří hlavy v něm již byly. Kdo jim tedy stál modelem? Núbijci to být nemohli.

A co se týká soch z Tres Zapotes, vzhlížejících teskně na východ přes Atlantik ke ztracené vlasti, nemusíte jezdit ani do Mexika, stačí se podívat na mapu a víte své. Od oceánu je nedělí pár kilometrů, ale pěkný kus cesty, uprostřed níž se rozkládá pohoří Tuxtlas. Hlavy tedy, s odpuštěním, čučely do horských úbočí, a nikoli na hladinu otevřeného oceánu.

I když Olmékové zjevně přišli odjinud, určité kontakty se starověkými civilizacemi Afriky a Blízkého východu ale přece jen zaznamenali.

Vrásčitý démon

Jedna z kamenných hlav, vystavených v archeologickém parku ve Villarhermose, se od všech ostatních naprosto liší. Vlastně ji vůbec nelze srovnávat s ostatními. Dosahuje výšky pouze něco přes jeden metr. Je plochá, vytesána primitivním způsobem, využívá původního tvaru kamene, takže místy lze jen stěží rozeznat, co vytvořila samá příroda a kde zasáhla lidská ruka. Její nesmírně vrásčitý obličej ale vyzařuje neviditelnou sílu. Někteří lidé cítí v jeho blízkosti přílivy tepla, tělem jim prostupuje podivné brnění a po něm pocit uvolnění. Zvláště citliví jedinci ztrácejí koncentraci a chvilkově i vědomí. Jiní pozorují chumáče mlhy a podivné světelné jevy. Někdy se tyto fenomény podaří zachytit i na fotografiích.

Jakou mytologickou postavu kámen představuje nebo k čemu sloužil, není známo. Nelze však přehlédnout, že se zcela vymyká jiným olméckým artefaktům. Je to doslova kukaččí vejce, spíše předmět z jiného světa než klasický sochařský výtvar.

Jedno zvláštní, i když neuvěřitelné řešení záhady kamenné tváře se přece jen nabízí.

Při vykopávkách knihovny asyrského krále Aššur-banipala v Ninive byla nalezena nejstarší známá kniha na světě. Dvanáct hliněných, zčásti již zničených tabulek líčí neobyčejný osud Gilgameše, krále pravděpodobně první metropole lidstva Uruku. Mezi protivníky, s nimiž se tento mytický hrdina, ze dvou třetin bůh a z jedné třetiny člověk, postupně utkává, se objevuje i obr Chuvava chráněný sedmi vrstvami strašlivé záře. Doslova se o něm říká, že byl oděný „melam a ni“. Tato dvě sumerská slova označují účinek božské síly, tedy nějaké duchovní energie. Na jedné straně je tím míněna nádherná, prostým okem viditelná záře, tedy jakýsi světelný efekt, který obklopuje svého nositele. Zároveň je ale vyjádřen i strach z něčeho děsivého, „melam a ni“ nahání posvátnou hrůzu. Tuto zvláštní energii vydávají bohové, ale mohou jí disponovat také výjimeční lidé. A někdy ji vyzařují i chrámy a posvátné sochy. Je velmi zvláštní, že „melam a ni“ není trvalou součástí svých držitelů. Dotyčný si ji může obléci jako oděv a stejně jako šaty ji lze také odložit. Když se obr Chuvava střetl s Gilgamešem, měl na sobě

pouze jednu vrstvu „melam a ni“ a ne všech sedm jako obvykle, a proto mohl být poražen.

Chuvava bývá zobrazován jako obří lidská postava s dlouhými vlasy a vousy. Jeho hlavním poznávacím znamením je až nepřirozeně vrásčitá, hluboce rozbrázděná tvář s plochým nosem a velkýma očima.

Babylonské modely Chuvavova obličejů byly spojovány s věštěním. Podle jistých indicií některá zpodobnění tohoto obra kněží nabíjeli magickým kouzlem, které snad mělo chránit dané místo před vetřelci. Chuvava je totiž znám jako neúprosný strážce svého území. Zřejmě proto byla jeho tvář vyryta do kamene na jedné straně vchodu do starobabylónského chrámu v Tell al-Rimahu. Jak dokazují výjevy na hliněných pečetích, Chuvavovy portréty visely také na zdech obytných místností jako ochranný amulet.

Může kamenný obličej z La Venty představovat Chuvavu a je právě proto nabitý „melam a ni“? Mnohé okolnosti tomu nasvědčují. Tvář je nezvykle vrásčitá, což je typická podoba obřího strážce, ale zcela cizí

prvek v umění Olméků. Kolem kamene se objevují světelná oblaka, stejný efekt je přirozenou vlastností energie „melam“. Mnozí lidé, stojící u kamene, cítí brnění po celém těle. Sumerské texty popisují totéž jinými slovy. „Ni“ prý vyvolává přímo fyzické naskakování husí kůže. Nejde tedy o pocit strachu, ale o konkrétní změnu v organismu. *(Podobně nepříjemné projevy můžete pocítit i v těsné blízkosti zářící obrazovky některých starších televizorů)*

Největším problémem dané hypotézy je otázka, jak se mohlo zobrazení postavy z mezopotamských mýtů objevit v Zátocce kouzelníků obývané Olméky. Mohla se jejich kultura, byť okrajově a nahodile, střetnout s náboženstvím civilizací východního Středomoří?

Rohatá bohyně

Kontakty přes oceán jistě existovaly.

Féničané dokázali postavit lodě o výtlaku až sto tun. Na jejich palubách převáželi zboží nejen mezi svými přístavy, Babylonem, Egyptem, Řeckem a dalšími říšemi obklopujícími Středozevní moře, ale vyplouvali i za Gibraltarský průliv na Atlantský oceán. Okolo roku 600 před Kristem pod vlajkou faraóna Neka II. dokázali za tři roky obeplout Afriku. A zřejmě již daleko dříve dosáhli břehů Ameriky.

Po celá tisíciletí ležel v bažinách řeky Paraíba v Brazílii kámen s osmiřádkovým nápisem, jehož písmo rozhodně nemělo jihoamerický rodokmen. Roku 1872 byl vyzvednut z bahna zapomnění a o dva roky později zkoumán profesorem Ladislasem Nettem z Národního muzea v Rio de Janeiru. Později se nápisem zabývali němečtí vědci a usoudili, že má fénický původ. Tento závěr se ovšem zdál být tak nesmyslný, že jej raději sami zavrhl. Doktor Cyrus H. Gordon z Univerzity ve Walthamu v Massachusetts měl více odvahy a také disponoval nejnovějšími výzkumy fénických písemných památek, které ho opravňovaly k tvrzení, že původní závěr německých vědců byl správný. Asi čtyři známé verze překladu se od sebe v detailech značně liší. Zdá se však, že jde o zprávu trosečníků fénické výpravy deseti lodí, které vypluly z oblasti Rudého moře po smrti krále Chirama. Dvě lodě ztroskotaly v bouři, další dvě zmizely neznámo kam. O zbývajících není v textu zmínka.

Podle bible vládce Tyru Chirám udržoval dobré vztahy s izraelským králem Salamounem. Dodával mu cedry na stavbu chrámu i paláce a zároveň poskytl zručné tesaře, kovolitce a další odborníky. Oba panovníci vyslali výpravu do země Ofír, proslulé přemírou zlata. Lokalizace tohoto místa není dodnes vyřešena. Historikové nejčastěji uvažují o Jemenu, nejodvážnější hypotézy hovoří o Somálsku. Nemohl ale Ofír ležet na území Jižní Ameriky, která přímo oplývá zlatem a drahými kameny?

Inženýr Francisco Pinto při práci v brazilské džungli narazil na komplex jeskyní, jejichž stěny pokrývaly více než dvě stovky záhadných nápisů. Přivolaný německý filolog Ludvík Schonhagen po

patnáctiletém studiu nepochyboval, že jej zanechali Féničané. Nález dalších téměř tři tisíc nápisů, roztroušených na kamenech v povodí řeky Amazonky, ohlásil počátkem našeho století továrník Bernardo da Silva Ramos. Jedna z nejfundovanějších znalkyň předkolumbovské Ameriky Zealla Nuttalová považovala za nesporné, že „... středozevní mořeplavci se zřejmě v několika vlnách pokoušeli kolonizovat Ameriku“.

Nesporný důkaz nabízí nález zlatých mincí ražených v Kartágu mezi lety 350 až 320 před Kristem

Jedné straně dominuje obraz koně, pod nímž se rozprostírá jakási mapa. Kromě dobře známých částí starého světa je na západě mořem oddělená pevnina, zřejmě tedy dnešní Amerika.

Féničané využívali k plavbě jedinečnou navigační pomůcku.

Na přídi jejich lodí stávala soška bohyně Astarte, ukazující jednou rukou cestu a v druhé svírající předmět podobný kříži. Byl to jednoduchý kompas. Po vodě plula magnetická jehla upevněná na třtině nebo tenké třísce.

„Magnet byl nazýván ‚kamenem Heraklovým‘ a Herakles představoval ochranné božstvo Féničanů,“ píše Ignat Donatelly a dodává, že podle starých bájí, „... když Herakles opustil evropské břehy, aby se plavil na ostrov Erytheia na dalekém západě, dostal od Helia zlatou číši, která mu umožňovala plout i v noci.“

Zdá se, že tu máme zprávu o používání kompasu při nočních plavbách.

„... a tato číše byla ve skutečnosti kompas, kterému staré národy říkaly Lapis Heracleus.“

Připomeňme si, že také Olmékové měli vlastní formu kompasu. Sestrojili ho z leštěného stříbřitého magnetovce a tenké ručičky. Je to pouze náhoda? Získali znalost geomagnetického měření od Féničanů, nebo se naopak proslulí mořeplavci nechali inspirovat při své návštěvě Nového světa?

Bohyně Astarte, která stála na přídi fénických lodí, by mohla být odpovědí na jednu z dalších záhad. Olmékové, neznámo proč, měli zvláštní vztah k předmětům ve tvaru velkého písmene U. Tento symbol se objevuje na náboženských stavbách i v palácích velmožů. Později ho převzaly i další civilizace, které se rozvíjely ve

Veracruz.“ V Santa Luise jsme pod tisíce let starou podlahou z pálené hlíny našli hrob dospělého člověka, který ležel obličejem k zemi, s rozhozenýma rukama a nohama. Kolem těla byly poházeny obětní předměty – zuby psa, úlomky brusného kamene, nefritový korál a náušnice. Z polohy kostry jsme usoudili, že byl nebožtík uložen do připraveného hrobu krátce po své smrti nebo dokonce zaživa. Byla to kultovní oběť, nebo snad průvodce jiného člověka, jehož statut podobný doprovod vyžadoval? Vysvětlení na sebe nedalo dlouho čekat: pod hromádkou drobných kaménků jsme objevili pozůstatky dalšího muže. Byl uložen do hrobu vsedě, v ústech měl nefritový korál, na prsou přívěsek a byl natřen oranžovou barvou. Původně byl zahalen do bavlněného plátna a jeho tělo bylo posazeno na kámen, pečlivě otesaný do tvaru U, který byl ve Veracruz symbolem výjimečného postavení,“ uvedl americký archeolog Joffrey K. Wilkerson.

Když dávní obyvatelé Veracruz chtěli naznačit jedinečnost nebo božský statut, proč zvolili zrovna tvar U? Co je na něm tak zvláštního?

Dovoluji si nabídnout vlastní hypotézu. Fénická Astarte je vlastně syrskou podobou jména Ištar. Tato nám již dobře známá mezopotamská bohyně je spojována s Venuší, odkud přiletěla ve svém nebeském plavidle. Často je zobrazována jako okřídlená bojovnice obklopená nimbem hvězd a s rohatou čapkou na hlavě. Jejím symbolem je hvězda v kruhu a zvířetem kráva, lev nebo jiná kočkovitá šelma.

Samotná Venuše, zřejmě proto, že se při určitém postavení vůči Zemi a Slunci jeví jako pouhý srpek, bývala již v dávnověku nazývána rohatou (*Venus cornata*) a spojována s rohatým skotem nebo s bohy opatřenými rohy. Tato znalost Venušiných srpkovitých fází je o to podivnější, že ji nelze pouhým okem vůbec rozeznat.

Pokud Féničané přivezli Astarte k Olmékům a seznámili je s jejím kultem, co asi zbylo z rohů, které v Zátoce kouzelníků neznali? První skot přivezli do Mexika až Španělé. Představu klasických kravských rohů by nahradilo písmeno, které se jim svým tvarem naprosto přesně podobá – U.

Povědomost o Astarte naznačuje i několik soch a reliéfů postav ve

zvláštním kosmickém obleku a se symbolickou hvězdou v kruhu.
Všechny byly nalezeny na Yucatanu.

Vousatí holobrádci

O přítomnosti Féničanů svědčí i další objevy. Právě v La Ventě se nacházelo vyobrazení člověka menší postavy s výraznou bradou a v botách s nadzvednutou špičkou podobných těm, jaké nosili Féničané. Sekera v jeho ruce se liší od indiánských, ale je shodná se zbraněmi, používanými před tisíci lety na území Mezopotámie. Další postavy s výraznými vousy zdobily velké kameny v Monte Albánu a stěny jeskyně v Juxlahuace.

Je geneticky dáno, že čistokrevným Indiánům vousy nerostou. Přesto je však nacházíme na řadě vyobrazení. Historikové tvrdí, že šlo pouze o jakousi imitaci, podobnou umělým bradkám faraónů. Pokud Olmékové nosili napodobeniny vousů jako módní či rituální doplněk, čím byl tento zvyk inspirován? A jak si máme vysvětlit pasáž z posvátné knihy Popol Vuh, která popisuje, jak kmen Quicheů zostudil skupinu spících nepřátel? „... vytrhali jim obočí a vousy. A strhali jim také stříbrné ozdoby ze šíje, jejich čelenky a náhrdelníky.“ Když pokoření bojovníci procitli, spali – snad pod vlivem nějaké drogy – velmi tvrdě, překvapeně se ptali: „Kdo nás to oloupil? Kdo nám to vytrhal naše vousy?“ Quicheové, kteří byli součástí národa Mayů, se tedy při svém příchodu na Yucatan setkávali s kmeny, jejichž příslušníkům rostly vousy. Museli to zcela jistě být potomci lidí neindiánského původu.

Text skrývá ještě jednu zvláštní informaci. „A nastavili to tak, aby je ponížili a aby je zahanbili a aby jim ukázali, jakou moc má lid Quicheů.“

Odkud Quicheové věděli, že ztráta vousů bude pro nepřítele tak ponižující?

Přijít o svou mužnou ozdobu byla pro bojovníky četných civilizací starověkého Blízkého východu velká potupa, v indiánském prostředí Mezoameriky by ale tato skutečnost měla být naprosto neznámá.

Dobyvatelé hlubin

Mezi starými božstvy se vyskytuje i zvláštní postava vousatého boha jeskyní jménem Tepeyolloti, což znamená Srdce hory. Olmékové ho zřejmě uctívali v kamenných chrámech nebo v uměle vybudovaných podzemních prostorách hor. Jeho symbolem byl podivný nástroj připomínající krátkou sbíječku. Někteří badatelé se domnívají, že jde o plamenomet určený k rozbíjení horniny.

Na některých stélách rozpoznáváme „dělníky“ v hlubinách země. Často přitom na stěnu před sebou míří nějakým náradím. Také na takzvaných oltářích, obrovských kamenných blocích nalezených v La Ventě, jsou často zobrazováni lidé, vycházející jako by z podzemních prostor. Hlavu jim kryje helma. Na její čelní části je upevněno cosi, co velmi připomíná kovové zrcátko, které ještě před krátkým časem zdobilo čelo nejednoho lékaře a s jehož pomocí zkoumal „temné hlubiny“ zaníceného krku.

Naprosto stejné předměty byly ve velkém počtu zakopány v již zmíněných brázdách, vyložených různobarevným jílem. Jsou to konkávní zrcadla z krystalických železných rud (*magnetovce a hematiti*), která jejich výrobci dokonale vyleštili. Odborníci soudí, že mohla být využívána k zapalování ohně soustředěním slunečních paprsků do ohniska nebo k neznámým rituálním obřadům.

Ale co když šlo o jednoduché zařízení, které pomáhalo (*stejně jako později novodobým lékařům*) odrážet světlo z centrálního zdroje na přesně dané místo?

Představme si tu situaci. Ve štole pracuje několik horníků. Nad žílou s drahokamy nebo zlatými zrny je zavěšen podlouhlý zdroj umělého světla, které padá kolmo dolů. Zrcátka na helmách horníků odrážejí jeho záři jako bodový reflektor, přímo na potřebné místo. Jeden z reliéfů z Tres Zapotes zachycuje scénu z podzemí, v níž kromě hlavních postav stojí i sluha s jakýmsi osvětlovacím zařízením v ruce. Je to tyč, z jejíhož horního konce se line světlo. Rozhodně nejde o hořící louč. Horní konec, místo aby byl jako správná pochodeň rozšířen, se zužuje do ostré špičky. Široký proud paprsků totiž míří jen jedním směrem.

Znalost tohoto studeného umělého osvětlení naznačuje i posvátná

kniha Popol Vuh. Dvojice hrdinů se dostává do Xibalby, hrůzného místa v podsvětí, které se nachází kdesi v hlubinách země. „Hun-Hunahpú a Vucub-Hunahpú vstoupili do Domu temnot, tam dostali louč... Bílá dýka se jmenovala ta louč... Byla špičatá a ostrá a lesklá jak kost. A byla náramně tvrdá, ta louč z Xibalby.“ Krátký text přináší zajímavé informace. Světlo nemělo obvyklou barvu ohně, bylo chladné bílé (*naznačuje to neobvyklé jméno Bílá dýka*) a studené (*louč se leskla jak kosi*). Nejpřesvědčivější je ale sdělení, že byla špičatá a ostrá. Dlouhý úzký hrot dřeva po zapálení vydává jen slabou záři, rychle hoří a má tendenci zhasínat.

A aby náš rostoucí pocit rozpaků z neobvyklých výjevů byl ještě silnější, stéla ze Chalcatzinga představuje bílou ženu s šátkem na hlavě, jak stojí u jakéhosi složitého stroje, a další kamenná tabulka zobrazuje i pro laika dobře rozpoznatelný důlní kombajn.

Zmatek nad zmatek

Téměř vše, co o Olmécích doposud víme, je opatřeno menším či větším otazníkem. Odhalené skutečnosti nedovolují vytvořit jasný obraz o životě této tajemné společnosti a každý nový poznatek a archeologický objev nás svádí do stále propletenějšího labyrintu domněnek. Brodíme se v přívalu rozporů.

Někteří vousatí muži na reliéfech nosí fénický úbor a zbraně, jiní jsou zobrazováni s technikou, kterou podle našich představ Féničané nikdy neznali.

Znamená to, že se Olmékové sice dostali do kontaktu s plavci z Blízkého východu, ale „vousatí horníci“ byli někdo úplně jiný?

Stejně dilema tíží i obří olmécké hlavy. Jejich rysy jsou negroidní a tvar lebky většinou kulatý. Vynikající polský antropolog profesor Andrzej Werciński zjistil, že 13,5 procenta lebek z raného olméckého pohřebiště nese výrazné černošské rysy.

Tisíce jiných sošek ale naopak ukazují Olméky jako lidi s dlouhou lebkou.

Navíc antropolog Silvia Gonzales dospěl k závěru, že některé tisíce let staré ostatky nalezené v Mexiku nepatřily ani černošům, ani indiánům, ale lidem dolichofalického typu, k němuž se například řadí typicky dlouholebí Skandinávci.

Archeologové zkoumající Chrám vojáků na Yucatanu zprávu o nordickém plemeni potvrdili. Mezi starými malbami se nacházely i výjevy válečných epizod. Na některých jsou lidé se světlou pletí a dlouhými žlutými vlasy poražení v bitvě a vojáci s tmavou pletí je přinášejí za obět'.

To vše zdánlivě vybízí k závěru, že se Olmékové stýkali s mnoha dalšími zámořskými civilizacemi, s lidmi plavými, rudovlasými i černé pleti, a tyto kontakty byly dlouhodobé. Proč ale potom o Olmécích nenacházíme ve Starém světě žádné zprávy?

Lze pochopit, že by „bobříka mlčení“ spolehlivě plnili Féničané. Monopol bezkonkurenčních pánů moře si udržovali mimo jiné tím, že nikomu nepředávali své mapy, zkušenosti a poznatky. Proč ale o olméckém panství není jediná zmínka v historických análech jiných národů? Bylo to přísně střežené obchodní tajemství, nebo o něm

prostě nikdo nevěděl?

Olmékové svůj kalendář zahájili rokem 3113 před Kristem a poslední, nám prozatím známý časový údaj, který o sobě zanechali, pochází z roku 31 před Kristem.

Rozmanitost kosterních nálezů a artefaktů naznačuje, že převážnou část této doby v Zátocě kouzelníků žily vedle sebe různé rasy. Rozhodně nemohlo jít o ojedinělá a časově úzce omezená setkání.

K tomuto závěru mě přivádí následující fakta:

1. Stáří obřích hlav nelze určit. Nacházely se ale jak v nejstarších, tak i v nejmladších olméckých ceremoniálních centrech. Byly tedy vytvářeny neustále po více než tisíc let. A nejde o opakování jednoho a téhož vzoru. Každá hlava má vlastní tvář a jinou helmu. To dokazuje, že lidé s negroidními rysy nemohli být výjimečnými návštěvníky. Pokud by šlo jednorázovou, početně nutně omezenou invazi z Afriky, černí přistěhovalci by zcela zákonitě daleko rychleji splynuli s domorodci.

2. Staré mexické civilizace až do příchodu Španělů nevyužívaly k dopravě kolo a neznaly ani primitivní pluh. Jejich příslušníci svá pole obdělávali pouze motykou a nástrojem připomínajícím rýč. Veškeré náklady nosili na zádech. I když původ pluhu a kola je nejasný, v oblasti severní Mezopotámie se obojí používalo již 6 000 let před Kristem, na severu Evropy byly nalezeny stopy rádel z období okolo roku 3500 před Kristem a stejně staré byly i pohřební vozy. Pluh i kolo znali již první Egypťané. Jak je tedy možné, že přistěhovalci, kteří podle historiků museli přijít z některé z těchto oblastí, nepřinesli znalost těchto tak užitečných nástrojů i do svého nového domova za oceánem? I když v Mexiku nežila tažná zvířata, je jistě lehčí tlačit dvoukolový vozík, než náklad nést na vlastních zádech. Navíc když ve městech existovaly kvalitní cesty.

3. Podobný nesoulad doprovází i zpracování kovů. Zatímco ve Starém světě se z nich doslova ve velkém zhotovovaly zbraně a nářadí, na mexickém pobřeží odlévali pouze ozdoby z mědi a drahých kovů. Železo nebylo vyráběno vůbec.

Potopené město

I když byli Olmékové v toku tisíciletí velmi pravděpodobně poctěni několika ojedinělými návštěvami ze zámoří, jejich výjimečná kultura vyvěrala ze zcela jiného pramene. A tvořili ji lidé různých ras.

Toto na první pohled naprosto nesmyslné tvrzení podporuje již zmíněná posvátná kniha Popol Vuh. Podle ní kmen Quicheů vyšel z místa, kde bylo shromážděno množství jiných národů. „Bylo tam mnoho lidí. Všichni žili společně, nesmírné množství jich bylo, a tak tam putovali, tam na východě.... a byli tam ve velkém počtu lidé černí i lidé bílí. Lidé různých tváří i lidé různých jazyků, až bylo s podivem je slyšet...“

Ti všichni pobývali v zemi, která byla zcela zničena drtivou zkázkou, a proto ji museli opustit.

„Není zcela jisté, jak se dostali přes moře. Jako by ani moře nebylo, dostali se na tento břeh. Přešli po kamenech, vinoucích se v písku. Proto je nazvali ‚Seřazené kameny‘ a ‚Rozryté písčiny‘, tato jména jim dali, když putovali přes moře; vody se před nimi rozestoupily, když přecházeli moře.“

Nejbližším kouskem země z Yucatanu směrem na východ je Kuba. Mohli právě odtud přijít Olmékové? Ještě donedávna by odpovědí bylo rozhodné ne. Jenže nejnovější archeologické objevy zcela změnilly situaci.

V roce 2000 se týmu kanadských výzkumníků podařilo nafilmovat ruiny záhadného města, utopeného na dně moře mezi Yucatanem a Kubou. Podmořský robot, vybavený speciálním sonarem a kamerou, odhalil pyramidy, chrámy a řadu dalších velkých budov, které spojují široké silnice. Podle badatelky Pauliny Zelitské jde o ohromné struktury, jež mohly být centrem neznámé civilizace.

Podivuhodné město je vytvořeno z obrovských otesaných a vyhlazených kvádrů. Jednotlivé bloky měří na délku dva až šest metrů. Některé jsou převrácené, mnoho jich pokrývá bílý písek, charakteristický pro tuto oblast. Budovy mají půdorys pravoúhlých tvarů i kruhu. Některé se stupňovitě zvedají vzhůru. Na jednom

kameni kamera odhalila část nápisu v neznámém písmu.

Výzkum pokračuje jen velmi pomalu. Ztěžují ho silné mořské proudy, zviřený písek a také nedostatek světla. Město leží v hloubce 650 metrů.

Kubánský geolog Manuel Iturralde prohlásil, že použité kameny mají velmi zvláštní strukturu a nelze je jednoznačně identifikovat. Na pohled připomínají žulu, ale ta se v Karibiku nevyskytuje. Základní horninou je zde vápenec.

Podle Zelitské bylo město součástí asi 150 kilometrů dlouhého úzkého pásu pevniny, který jako přirozený most spojoval Kubu s Yucatanem a byl zničen následkem nějaké přírodní katastrofy. V úvahu přichází zemětřesení, výbuch sopky nebo srážka s meteoritem.

„... stalo se to, když se země začala probouzet. Nikdo nevěděl, co ještě může přijít. Padal ohnivý déšť, spadl popel, kamení a stromy se začaly sklánět k zemi. Skály a stromy byly rozbité... Bylo vidět lidi, kteří pobíhají sem a tam, jeden vrážel do druhého, plní zoufalství se pokoušeli vylézt na své domy, ale domy se kácely a oni klesali k zemi, chtěli vylézt na stromy, avšak stromy je ze sebe setřásly, chtěli utéci do jeskyní, jeskyně se však před nimi uzavřely... Zасыpalo je na písčném mořském břehu – a tehdy se přivalily strašné vlny,“ popisuje katastrofu Popol Vuh.

Zdá se, že velké zemětřesení vyvolal výbuch sopky, ale mohlo jít i o úder z kosmu. „Z nebe se utrhł Ohnivý had...“ říká další text. Každopádně půda se dala do pohybu, oheň a teprve pak voda způsobily všeobecnou zkázu.

Lze připustit, že dlouhý úzký pás zničené pevniny se potápěl postupně. To umožnilo těm, kteří přežili, přejít na Yucatan po troskách, vyčnívajících nad hladinu. „Jako by ani moře nebylo, dostali se na tento břeh. Přešli po kamenech, vinoucích se v písku.“

Objevené potopené město jistě nebylo jediným sídlem této oblasti. Pátrání po dalších se připravuje. Snahu posílilo zjištění, že se na dně jiné zkoumané oblasti vyskytují obrovské, pravděpodobně uměle vytvořené trojúhelníky. Jejich původ se prozatím nepodařilo vysvětlit. Již v minulém století vzrušil veřejnost nález zdi pod hladinou u ostrova Bimini a nedávno se objevily zprávy o obrovském útvaru, ponořeném nedaleko Floridy. Těleso zřetelně připomíná

pyramidu. Vyrůstá ze čtvercové základny o straně dlouhé 300 metrů a dosahuje výšky 240 metrů, což téměř o sto metrů překonává Velkou pyramidu v Gize. Vrcholek je obrostlý koraly, a tak lze jen obtížně určit, zda jde o náhodný přírodní útvar, nebo o uměle vytvořenou stavbu.

Dosavadní výzkum přivedl archeology k závěru, že město potopené u Kuby bylo zničeno před pěti až šesti tisíci lety. Olmécký kalendář začíná záhadným datem, který v přepočtu představuje rok 3113 před Kristem. Byl to rok zkázy jejich původního domova a začátek nové éry v Zátocě kouzelníků? Přinesli si představitelé této velmi vyspělé civilizace své vědomosti ze země, která skončila na dně oceánu?

III. Dech neznáma

Zkáza byla dokonalá, ale nikoli absolutní. Celá města zmizela v moři. Mnoho lidí zahynulo. Ti, kteří přečkali katastrofu, putovali děsivou tmou, ve zmatku, hladoví a vyčerpaní hledali nové útočiště. Čekali na úsvit, který nepřicházel. Sopečným popelem znečištěná atmosféra nedovolovala slunci políbit zraněnou zemi. Klima se načas prudce změnilo. Mrzlo a padaly ledové kroupy. Při katastrofě ztratili oheň. Trápila je neustálá zima a temnota. Modlili se a vzývali slunce, aby se konečně ukázalo. Když po velmi dlouhé době znovu vyšlo, stalo se něco velmi zvláštního.

Popol Vuh říká doslova: „Než slunce vyšlo, povrch země byl vlhký a blátivý, dokud nevyšlo slunce. Nyní však slunce vyšlo a bylo podobné člověku. A jeho žár byl k nevstání. A to se ještě při svém zrodu ukázalo jen na chvíli a zůstalo na nebi jako zrcadlo. Určitě to nebylo slunce, které vidíme dnes.

Jak rozumět tvrzení, že slunce bylo podobné člověku? Mělo jiný, ne klasicky kulatý, ale nepochopitelně podlouhlý tvar, třeba jako válec s výběžky, připomínajícími nohy a ruce, stejně jako některé současné kosmické sondy?

To by ovšem znamenalo, že Quicheové na nebi pozorovali úplně jiné těleso. Další údaj to potvrzuje. Slunce se ukázalo jen krátce a zůstalo na nebi jako zrcadlo. Znamená to, že se lesklo a odráželo světlo? Nebo se tím rovnou říká, že bylo kovové?

Proč byl jeho žár k nevstání? Jen proto, že po dlouhém údobí tmy potřebovaly unavené oči znovu přivyknout dennímu jasům? O světle zde ovšem není řeč. Problémem byl nepředstavitelný žár. Možná tím není míněno přílišné teplo, ale jakýsi druh záření, které působilo na lidi velmi nepříjemně. Byla to přirozená vlastnost tělesa, nebo byl onen žár vyvolán uměle?

Neobjevil se na nebeské klenbě nějaký cizí objekt? Nepřináší Popol Vuh v této pasáži nejstarší písemně zaznamenané svědectví o výskytu UFO nad Mezoamerikou? Podporují tuto domněnku i další neobvyklé indicie?

Nositelé bohů

Předtím, než na obloze začalo zářit neznámé těleso, kmeny putující v temnotě nesloužily bohům ani jim nepřinášely oběti. Lidé „... jen pozvedali tvář k nebi a nevěděli, proč se dostali tak daleko, co tu činí“. Pak se jejich vůdcové doslechli o výjimečném místě nazývaném Tullán-Zuiva, Tullská jeskyně nebo také Sedm slují či Sedm roklí. Vydali se k němu.

„I dorazili všichni do Tullánu. Bezpočtu bylo lidí, kteří tam dorazili. Přišli v obrovských zástupech a spořádaně. A zde se objevili jejich bohové,“ uvádí Popol Vuh. Příběh pokračuje poněkud zvláštní epizodou. Lidé se božstvům neklaněli, ale naložili si je na záda. „První z těch kabavuilů božských podob byl Tohil, to bylo jeho jméno, a Balam-Quitze (*jeden ze čtyř prapředků a hlavních představitelů kmene Quiché – pozn. aut.*) si ho vložil do truhlice na záda. A druhý kabavuil byl Avilix, to bylo jeho jméno, a vzal ho Balam-Acab.“

Také další bohy si vybraní jedinci naložili na záda. Šlo tedy o nějaké dřevěné nebo kamenné modly, které našli v Tullské jeskyni?

Polský spisovatel Ryszard Winer je autorem svérázné hypotézy o přiletu mimozemských bytostí velmi malého vzrůstu, které se vzhledem k tomu, že jejich těla byla uvyklá na jinou gravitaci, nedokázaly samy pohybovat po naší planetě a musely být lidmi – „svými uctívači“ – nošeny na zádech. Vzpomínka na takovouto neobvyklou přepravu „bohů“, doslova sedících na krku svého nositele, se dochovala v sakrálním umění a mýtech nejstarších náboženství světa. Kromě Sumeru, Indie a Egypta ji nacházíme také na jednom z nejvýznamnějších archeologických nalezišť Kolumbie, v San Augustinu.

V dávné minulosti byl tento kraj, rozložený na širokých plošinách po obou stranách kaňonu tvořeného horním tokem řeky Magdalena, obýván neznámou kulturou, která po sobě zanechala bezpočet monolitů, sarkofágů, skalních rytin a především udivující množství soch. Na ploše téměř 650 kilometrů čtverečních je rozseto více než tři stovky figur lidí, zvířat a záhadných bytostí.

Vědci se dodnes nedokázali shodnout, kdo a kdy San Augustin obýval. Nejsmělejší odhady předpokládají, že se toto ceremoniální centrum rozvíjelo již okolo roku 3100 před Kristem. Tedy zhruba v době, kterou Olmékové a Mayové považují za počátek svého kalendáře.

Kým ovšem byli tvůrci tak rozsáhlého díla, nevíme. Stejně jako u Olméků, i zde se objevuje velmi silný kult jaguára a také další prvky vykazují nápadnou podobnost s civilizacemi starého Mexika.

Nezodpovězenou zůstává otázka, co anebo koho sochy představují. Jsou to modly a božstva, nebo byly jednotlivé figury vytvořeny podle reálných vzorů? Proč mají některé postavy na uších sluchátka a v ruce nástroj připomínající pero, další svírají blesk jako symbol energie či disponují jinými technickými prvky, které by měly být v době, v níž sochy vznikaly, zcela neznámé? A proč nesou někteří bojovníci na ramenou další malou postavu? Je to názorné ztvárnění přepravy chůze neschopných božstev? Zatímco naprostá většina soch stojí na volném prostranství, bojovníci s božstvem na zádech jsou vždy umístěni v uměle vyhloubeném prostoru, jehož stěny i strop tvoří velké kamenné plotny. Je to připomínka Tullské jeskyně? Najdeme i další indicie, že kabavuilové byli spíše živými mimozemskými bytostmi než pouhými soškami?

Tohil se svými uctívači občas rozmlouval, a když viděl jejich strádání, věnoval jim oheň. „Neví se, jak byl stvořen, protože už hořel jasným plamenem, když jej spatřili,“ říká Popol Vuh.

Plameny musely být nějakým způsobem zvláštní, nevypadaly, jako když blesk *zapálí* strom. Oheň se Quicheům zdál cizí. Možná měl jinou barvu, nebo neviděli, z čeho vychází.

„Běda, nepatří nám ten oheň, který se tu rozhořel. Zemřeme zimou,“ řekli. Ale Tohil jim odpověděl: „Nermuťte se, vám bude patřit oheň, o jehož ztrátu se bojíte,“ tak k nim mluvil Tohil.

„Opravdu, ó bože, naše oporo, náš živiteli, ó náš bože,“ hovořili a rozplývali se v dících.

Proč Quicheové nazývali Tohila svým živitelem? Věnoval jim potravu, která měla zcela změnit jejich životy?

Dar nebes?

V době, kdy Quicheové a další mayské kmeny vstoupily do Tullánu, stáda velké stepní zvěře už dávno zmizela. Poté, co vyhynuli mamuti, mastodonti, koně a obrovští bizoni, se lov omezil pouze na jeleny a zajíce. Závislost na rostlinné potravě vzrostla. Pouhý sběr planě rostoucích plodů nestačil. Lidé začali domestikovat tykve, fazole a chilli papričky. Skutečný zlom v rodícím se zemědělství je ale spojen s kukuřicí. Teprve její pěstování přineslo přebytek potravy. Muži nemuseli většinu času strávit na poli nebo na lovu. Mohli stavět pyramidy, chrámy a města, nebo se zabývat jinou činností. Dalo by se říci, že právě „objevení“ kukuřice bylo rozbuškou pro skutečnou explozi mezoamerických civilizací.

Potíž je v tom, že není jasné, odkud se kukuřice vzala. Tato plodina se totiž nedokáže rozmnožovat bez pomoci člověka. Kukuřičný klas je se svými semeny i v době jejich zralosti pevně uzavřen v několika vrstvách slupek, které musejí být nejprve odstraněny, aby mohly ze semen vyklíčit další rostliny. Kukuřice ve své dnešní podobě tedy musela být uměle vyšlechtěna. Ale z čeho? Zatímco u jiných plodin jsou botanikové schopni vystopovat jejich planě rostoucí předky, rodokmen kukuřice je stále velkým otazníkem.

„V jednu dobu si archeologové a botanikové mysleli, že se následkem zásahu lidí vyvinula z jiné blízce příbuzné obiloviny, teosintu, který roste divoce jako plevel na indiánských políčkách v západním Mexiku a v Guatemale. Pozdější škola botaniků v čele s Paulem C. Mangelsorfem dospěla k názoru, že teosint není jejím předchůdcem, ale naopak potomkem, který vznikl zkřížením domestikované kukuřice a další obiloviny z čeledi *Tripsacum*,“ uvádějí autoři Světa předkolumbovské Ameriky.

Podle indiánské tradice pocházejí kukuřičné klasy z krajů Paxil a Cayalá. Bohužel není známo, kde se tato místa nacházela, ale protože prý oplývala množstvím dalších plodů a chutného ovoce, někteří badatelé je považují za obdobu rajské zahrady. Pokud nešlo jen o bájnou představu, ale skutečně první lány kukuřice na konkrétním území, kdo je asi vysadil? Odkud se vzala první semena již

domestikované odrůdy a kdo ukázal lidem, jak s nimi zacházet?

Historie stvoření podle Chilambalam z Cumayelu přináší nefalšovanou pohansko-předšpanělskou zprávu o dění na počátku.

Zabalil semena

To byl první Bolon Dzacab

(devět původů)

Tu vstoupil do 13. nebe

Vtom se spustil kukuřičný stvol

Se špičkami kukuřičných palic

Zde na zemi.

I když celý, daleko delší text je místy jen těžce pochopitelný, z uvedené pasáže se dá usoudit, že božstvo Bolon Dzacab sestoupilo z nebes se semeny, mezi nimiž byla i kukuřice.

Černošský kmen Dogonů popisuje přilet mimozemského plavidla, které bylo mimo jiné plné nejrůznějších semen. Nejvyšším bohem bytostí, které v této arše přistály na zemi, byl Amma. Ten byl malý stejně jako božstva z Tullánu – „... tak malý, že je až zakázáno o tom mluvit, protože to představuje jedno z největších tajemství“.

Dogoni s nebeskou návštěvou z blíže neurčených důvodů spojují číslo 8.

Mayové uctívali boha kukuřice. Již v klasických nápisech je hlava mladého boha kukuřice, ztvárněná v hieroglyfu, variantou znaku pro číslo 8. Jedním z dalších jmen tohoto božstva je Osm přebytků. V mayštině se přebytek řekne kavuil. Každý z bohů z Tullánu nesl před jménem přívlastek kabavuil.

Jsou to všechno pouhé náhody?

Požírač srdcí

Tohil ale neměl jen přívětivou tvář. Když lidem darovaný oheň opět uhasí a jednotlivé kmeny přišly znovu žádat o pomoc, zachoval se velmi lstivě.

„A když se dostavily kmeny, nezahynuly, ač byly takřka polomrtvé chladem. Padaly totiž kroupy, lijavce a mlhy a byl nevýslovný mráz. Všechny kmeny se třásly, chvěly se zimou, když dorazily na místo... Velice sklíčena byla jejich srdce, jejich ústa sevřena, jejich oči sklopeny.

Ihned jako prosebníci předstoupili (*před vůdce, kteří nosili bohy – pozn. aut*).

„Což ve vás nevzbuzujeme soucit, prosíme přece jen o trošku vašeho ohně!...“

„Optáme se na to Tohila a pak vám povíme.“

„Co ti mají dát ty kmeny, ó Tohile, které přišly prosit o tvůj oheň?“ vyptávali se....

„Dobrá. Jsou ochotny se mi zavázat a rozevřít mi svou náruč a své podpaží? Chtějí jejich srdce, abych je já Tohil stiskl ve svém náručí? Jestliže si to nepřejí, nedám jim oheň,“ odpověděl Tohil. „Ale uspokojte je, že se to stane až později. Nemusejí se mnou spojit svou náruč a své podpaží hned teď.““

Zdá se, že božstvo hovoří o lásce. Přeje si být milováno, chce, aby srdce lidí spočinula v jeho náručí. Ve skutečnosti je text založen na nepřeložitelných slovních hříčkách a Tohil vznáší nemilosrdný požadavek lidských obětí.

O pár řádek dál to potvrzuje zcela jasná pasáž: „A to bylo otevření, o němž mluvil Tohil, aby mu každý kmen přinášel oběti. Aby jim byla z hrudi, z podpaží vyříznuta a vyrvána srdce. A ten obyčej byl zaveden až tehdy, když bylo předurčeno, že moc převezme Tohil,..“ (*Popol Vuh, nakladatelství Dauphine, překlad Ivan Slavík*)

Téměř všechny starověké civilizace občas předkládaly svým bohům lidské oběti. Ale nikde jinde nedosáhla posedlost krví tak hrůzné podoby a tak obrovských rozměrů jako v Mexiku. Statisícům – a možná i milionům – nešťastníků byla vyrvána srdce z hrudi.

Proč?

Počátek této děsivé mánie je spojován s Tohilem. Byl to pouhý rozmar božstva? Záměrné nastolení teroru k upevnění moci Quicheů nad ostatními kmeny? Nebo vyjímání „nádrží s krví“ vyvolala nějaká možná až překvapivě praktická potřeba?

Připusťme, že Tohil a jeho společníci opravdu pocházeli odněkud z vesmíru. Jejich malá těla se jen obtížně potýkala s gravitací naší planety a možná měla i další problém. K jeho odstranění potřebovala krev. Velké množství krve.

Lze se jen domýšlet, která z vlastností životodárné tekutiny ji činila tak nezbytnou pro mimozemskou posádku. Byl to mimořádně velký obsah železa a kobaltu? Potřebovala se božstva a jejich služebníci natírat krví, aby byl jejich organismus chráněn před nějakým druhem nebezpečného záření? Vydávalo ho ono neznámé těleso na obloze?

Tohil svůj požadavek vyrvání srdce – nádoby s krví – vyslovil, když byla obloha setmělá. *Zářící* objekt se ještě nevynořil z hlubin vesmíru. Krve dosud nebylo potřeba.

„Ale uspokojte je, že se to stane až později. Nemusejí se mnou spojit svou náruč a své podpaží hned teď,“ sděluje Tohil.

A kdy tedy? Až se stane vládcem, což bude spojeno s přiletem „druhé slunce“, o němž dobře věděl? Potřeboval krev, aby se chránil před září, která „byla k nevystání“? Přišel při pobytu na zemi o původní ochranný oděv a musel ho nějak nahradit?

Po celá tisíciletí byl tento děsivý zvyk zachováván, i když už pro něj dávno nebyl důvod. Mayští kněží při některých obřadech natírali svá těla krví. Nacomové, kteří vyřezávali srdce, nosili dlouhé rozčuchané vlasy, které si nikdy nemyli, aby je nezbavili ani kapky zaschlé krve. Bylo to ohavné a pro ně samé jistě velmi nepříjemné. Trpěli proto, aby napodobili krví pomazané bohy?

Nelze přehlédnout, že napříč věky i kontinenty všichni, kteří přicházeli do styku s nebeskými předměty, sršícími neznámou energií, nosili krvavě rudý úbor. Kněží v Heliopoli, uctívající létající stroj benben, i židovská obsluha „archy úmluvy“.

Krev měla chránit před pronikajícím zlem. Svým způsobem to naznačuje i bible. Když Egypťané bránili židovským kmenům v

odchodu ze země, byli stíženi několika ranami. Žádná z nich je neobměkčila. Na řadu přišla smrt.

Před připravovaným trestem Hospodin sdělil Mojžíšovi a Aronovi: „Tu noc projdu egyptskou zemí a všechno prvorozené v egyptské zemi pobiji, od lidí po dobytek. Všechna egyptská božstva postihnu svými soudy. Já jsem Hospodin. Na domech, v nichž budete, budete mít na znamení krev. Když tu krev uvidím, pomínu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi.“

Izraelité měli tedy z té pohromy vyváznout s pomocí krve.

„Mojžíš svolal všechny izraelské starší a řekl jim: Jděte si vzít kus bravu podle vašich čeledí a zabijte velikonočního beránka. Potom vezměte svazek yzopu, namočte jej v misce s krví a krví z misky potřete zápraží a obě veřeje. Ať nikdo z vás do rána nevychází ze dveří svého domu. Až Hospodin bude procházet zemí, aby udeřil na Egypt, uvidí krev na nadpraží a na obou veřejích. Hospodin ty dveře pomine a nedopustí, aby do vašeho domu vešel zhoubce a udeřil na vás.“

Židé tak při slavení pesachu (*svátek odejití*) na památku konají dodnes. Pozoruhodnou paralelu nacházíme u Aztéků. „Nešťastník byl položen na záda, připoután na rukou a na nohou,“ napsal očitý svědek krvavého rituálu. „Nakonec přistoupil obřadem pověřený kněz, jenž se mezi ostatními netěšil ani té nejmenší prestiži, otevřel ubožákovi ostrým kamenným nožem hrud', před i po tomto úkonu udělal znamení, připomínající kříž, vytrhl mu ještě teplé, chvějící se srdce a podal je veleknězi. Ten pak přitiskl krvavé srdce na ústa modly, stříkl několik kapek směrem ke slunci nebo – pokud byla noc – směrem k hvězdám, nastříkal krev do úst také ostatním modlám a nakonec pomazal krví práh kaple hlavní modly.“

Poslední věta svědectví přináší dvě bezesporu pozoruhodné informace. Kněz pomazával práh, stejně jako to dodnes činí Židé. Pár kapek bylo vystříknuto směrem ke slunci nebo k noční obloze. Obětování krve tedy bývalo spojováno s nebesy. Souviselo s objevením onoho umělého objektu na nebi?

Tohil potřeboval krev po období temna. Podle bible poslední ránou před úderem zhoubce v Egyptě byla tma. Aztécká mytologie veškerá naše podezření shrnuje a potvrzuje: První čtyři světy byly

zničeny, pátý, v němž žijeme, se zrodil v temnotě. Slunce neexistovalo, a tak se sešli bohové, „... jejichž počet se mezitím zvětšil“. (*Jak? Rozmnožili se, nebo přiletěli další?*)

Zapálili oheň a radili se, co dál. Hledali někoho, kdo by se obětoval, shořel v plamenech a tak přivolal slunce. (*Měl odletět pro pomoc k mateřskému tělesu?*)

Dva z bohů se vrhli do ohně. Ostatní zatím čekali, až jich „... několik pohlédlo k východu a řeklo, že tam se objeví slunce“. (*Zpozorovali na noční obloze blížící se obří plavidlo?*)

„A měli pravdu. Slunce se zastavilo, nepohybovalo se.“

Aztécký mýtus říká totéž co Popol Vuh. Jakýsi oslnivě zářící objekt nějaký čas visel na nebi. Proč?

„Slunce čekalo na bohy,“ odpovídá mýtus. „Teprve když se jeden po druhém vrhli do plamenů, začalo se pohybovat po nebi.“

Jinými slovy řečeno, teprve když veškerá božstva odletěla ze Země k mateřské lodi, tak ta se pohla.

Aztékové na tuto událost nedokázali nikdy zapomenout. Obávali se, že se situace bude opakovat. Stejně jako Olmékové a Mayové žili v 52letých cyklech.

„Když takový cyklus končil, obávali se, že nastává konec světa. Všechna světla byla zhasnuta, lidé seděli doma, chvěli se, a teprve když opět nastal rozbřesk, zapálili kněží, poté, co nabídli bohům lidskou oběť (*přivaly krve*), nový oheň a lidé se dozvěděli, že slunce zvítězilo a svět je zachráněno.“ (*Friedrich Katz: Staré americké civilizace*)

Aztécká legenda dodává ještě jednu, pro nás ovšem již známou podrobnost. Toto poslední období, „Páté slunce“, se od předchozích liší tím, že bůh Quetzalcóatl poskytl lidem úplně nový základ jejich žití: kukuřici.

Olmécký a mayský kalendář začíná rokem 3113 před Kristem. Ve stejné době, tedy před 5 000 lety, se v Mexiku objevují krvelační bohové.

Většina botaniků soudí, že přesně tak dlouho lidé pěstují kukuřici.

IV. Podivné město hvězd

„Vidím město veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat.“ Toto proslulé proroctví patřilo Praze. Co by asi kněžna Libuše vyslovila na adresu Teotihuacánu, jehož existence je s nebesy svázána přímo pupeční šňůrou?

Ještě dnes, dávno poté, co bylo částečně zničeno a opuštěno, budí toto jedinečné kultovní centrum obdiv a respekt. Především za úsvitu, kdy z ranního oparu začínají vyrůstat stále jasnější kontury mohutných těl pyramid, přízračně rozšklebené tlamy Opeřených hadů a uhrančivé prstence okolo očí boha deště na stěnách Quetzalcóatlovy svatyně.

Teotihuacán tvořilo minimálně pět tisíc budov. Jeho středem se táhla čtyři kilometry dlouhá a 45 metrů široká ulice, které se nyní zjevně omylem říká Ulice mrtvých. Na její severní hranici stojí Měsíční pyramida, na jihu citadela.

Hlavním monumentem je Sluneční pyramida. Obrovská stupňovitá stavba vyrůstá ze základny o ploše pět hektarů a dosahuje výšky 74 metrů. Je konstruována tak, že v den letního slunovratu slunce zapadá přesně naproti čelní straně. Ulice mrtvých se přitom vine kolmo napříč pomyslné spojnice mezi vrcholem pyramidy a zapadajícím sluncem.

Obdobnými propojeními nebes a země Teotihuacán přímo hýří. Pyramidy, chrámy, posvátné plošiny, budovy kněží i obytné domy – vše, co zde bylo postaveno, nese nepřehlédnutelnou stopu jakéhosi neznámého záměru. Všechna stavení jsou uspořádána tak, aby zasvěcenému cosi sdělila. Je to zakódovaná informace prastarých znalostí. Zašifrované poselství, které prozatím nedokážeme rozluštit. Američan Stansbury Hagar považoval Ulici mrtvých za Mléčnou dráhu a v jednotlivých domech rozpoznával zobrazení různých planet a hvězd. To ho přivedlo k závěru, že „... Teotihuacán byl naplánován jako mapa oblohy. Byl pozemskou reprodukcí pomyslného nebeského plánu vesmíru, v němž přebývala božstva a duchové mrtvých“.

Inženýr Hugh Harleston jr. provedl přímo na místě obsáhlý matematický rozbor. Zvláště se zabýval Quetzalcóatlovým chrámem,

který je považován za skutečně mistrovské dílo tehdejších stavitelů.

„Harlestonovy výzkumy ukázaly, že mezi stavbami podél Ulice mrtvých (a vlastně i mimo ni) existují složité matematické vztahy. Z těchto vztahů vyplývalo něco mimořádného, totiž že byl Teotihuacán zřejmě naplánován jako přesný model sluneční soustavy. V každém případě jestliže střední linie Quetzalcóatlova chrámu naznačuje postavení slunce, pak pyramidy položené severně od ní podél osy Ulice mrtvých vyznačují vzdálenosti oběžné dráhy vnitřních planet, pásu asteroidů, Jupitera, Saturnu (*představovaného tzv. Sluneční pyramidou*), Uranu (*tzv. Měsíční pyramidou*), Neptunu a Pluta (*dosud neprozkoumané umělé pahorky dále na sever*)“ uvádí Graham Hancock ve své knize *Otisky božích prstů* a připomíná: „Jsou-li tyto korelace něčím víc než pouhou náhodou, pak přinejmenším ukazují na to, že praktická astronomie byla v Teotihuacánu na tak pokročilém stupni, že se ji moderní vědě podařilo překonat až v poměrně nedávné době. Uran objevili naši astronomové v roce 1846 a Pluto až v roce 1930. Žádná známá kultura z období před počátkem letopočtu, ať už ve Starém, nebo Novém světě, neměla ani potuchy o vnějších planetách, natož pak aby disponovala přesnými údaji o vzdálenostech jejich oběžných drah.“

A je tady ještě jedna podivnost. Město bylo budováno po celá dlouhá staletí. Historikové se ale shodují, že jeho stavitelé neznali písmo. Jak tedy dodržovali stavební plán, který musel být jasný od samého počátku? Předávali si ho ústně z generace na generaci?

Tento problém ještě znásobuje nedávné odhalení, že je Teotihuacán daleko starší, než se soudilo. Jeho základy pravděpodobně vznikly již před 6 000 lety a možná ještě dříve.

Zrcadlo nekonečna

Velkou záhadou je samotná Ulice mrtvých. Úžas budí již tím, že je její linka i při délce čtyř kilometrů absolutně rovná. Ani o kousek neuhýbá z přímého směru. To není lehké dodržet i s nasazením moderní techniky. Někteří badatelé z toho usoudili, že šlo o přistávací dráhu. Přehlédnuto jaksi zůstalo, že cesta od jihu k severu neustále stoupá. Výškový rozdíl činí 30 metrů. Celá trasa je rozdělena na šest úseků, na jejichž hranicích se dochovaly zídky s dolními odtokovými kanály.

To přivedlo amerického inženýra Alfreda Schlemmra k nápadu, že Ulice mrtvých původně nebyla cesta v klasickém slova smyslu. Tvořila ji řada spojených bazénů naplněných vodou, která stékala sérií zdymadel od Měsíční pyramidy na severu k citadele na jižním konci. Další síť vodních kanálů pak odváděla vodu do uměle vyhloubených ramen řeky San Juan.

Co bylo smyslem tohoto komplikovaného díla? Sloužilo k nějakému technologickému procesu?

Myslím, že ne. Pro výrobu či úpravu čehokoli se dala využít samotná řeka. Nebyla nutná tak obrovská investice. Jestliže dnešní návštěvník stane u citadely na samém prahu Ulice mrtvých a zahledí se k Měsíční pyramidě, má pocit, že vidí zdánlivě nekonečné schodiště, které stoupá až do samotných nebes. Ošálený zrak ho táhne vzhůru. Svět okolo mizí. Zůstává jen pocit euforického letu.

Jak musel tento efekt zesílit, když místo dnešní prašné cesty směřovaly k obloze velké, kaskádovitě uspořádané vodní plochy, obrovská zrcadla, v nichž se zračil blankyt nebes i tajemné blikání hvězd?

Měl-li být Teotihuacán obrazem vesmíru, pak jistě byla Ulice mrtvých jeho věrným odrazem.

Dvojité schody

Historikové jsou přesvědčeni, že město vznikalo v pěti etapách. Vrcholný rozvoj zaznamenalo v 8. století, kdy zaujímalo plochu dvacet kilometrů čtverečních a žilo v něm okolo 150 tisíc lidí. Pak bylo opuštěno.

Jako vůbec první byly vztyčeny Sluneční a Měsíční pyramida. Stalo se tak už v archaických dobách, hrubým odhadem někdy před 6 000 lety. Keramika z tohoto období je ale velmi primitivní.

Tato tvrzení najdete vedle sebe v oficiálních průvodcích. Nikdo se kupodivu nepozastavuje nad tím, že se dvě naprosto největší a nejúchvatnější stavby Teotihuacánu zrodily v době, kdy místní lidé nedokázali vyrobit ani pořádný hrnec.

Připomeňme si, že jen Sluneční pyramidu tvoří 1,1 milionu krychlových metrů hliněných cihel a větších oblázků, které jsou spojeny krustou z hrubých kamenů a malty. Hmotnost materiálu přesahuje 2,6 milionu tun. Také Měsíční pyramida dosahuje úctyhodných rozměrů. Obě byly prokazatelně zbudovány nejdříve. Vše ostatní, menší a jednodušší, vzniklo až později, když se společnost patřičně technicky rozvinula. Kdo tedy pyramidy postavil?

Obě impozantní stavby se vymykají nejen svou velikostí a stářím, ale i dalšími pozoruhodnými vlastnostmi. Přestože se jejich reálná výška liší, vrcholy leží na naprosto stejné úrovni. O 30 metrů nižší Měsíční pyramida stojí totiž na místě, které je o 30 metrů výše než základna Sluneční pyramidy. Totéž zaznamenáváme u proslulých pyramid v egyptské Gize.

Chufevova pyramida dnes dosahuje výšky 149 metrů. O jedenáct metrů nižší „hora kamení“ připisovaná faraónovi Chafreovi vyrůstá z území položeného o 11 metrů výše, takže spojnice vrcholů obou pyramid je téměř vodorovná. To přivedlo již zmíněného polského spisovatele Ryszarda Winera k přesvědčení, že dvě velké pyramidy v Gize sloužily jako přístaviště pro velmi těžký mimozemský létající objekt. Byly to prý vlastně skálopevné podnožky. Obrovský, kolmo startující stroj spočíval na obou vrcholech. Sloužily ke stejnému účelu i dvě největší pyramidy v Teotihuacánu?

Řečeno s Herodotem, nemusím tomu věřit, ale jsem povinen to uvést: pokud plavidlo leželo na obou pyramidách současně, jak si představuje Winer, musela by jeho délka přesahovat půl kilometru. Vrcholy pyramid v Gize totiž dělí 460 metrů. Vzdálenost mezi Sluneční a Měsíční pyramidou je téměř stejná.

A shody se kupí jedna na druhou. Pyramidy v Gize i v Teotihuacánu spočívají na umělých základnách a vykazují podivuhodnou absenci jakékoli výzdoby. Sluneční pyramida má základnu dlouhou 225 metrů, Cheopsova jen nepatrně delší. A i když to dnes nelze poznat, obě byly obloženy. Vápenec z Gízy rozebrali Arabové na stavby domů. Sedm metrů silnou vrstvu štuky a opracovaného kamene strhl z povrchu Sluneční pyramidy Leopoldo Batres, když se v roce 1908 pokoušel proniknout dovnitř dynamitem.

Jiná podobnost se váže k Džoserově pyramidě v Sakkáře. Její stupně se vzpínají k obloze pod úhlem 43 a půl stupně, přesně jako je tomu u Sluneční pyramidy.

V podzemí Džoserovy pyramidy jsou dvě zvláštní místnosti, které se zcela vymykají ostatním. Jejich stěny jsou důkladně obloženy fajánsem. Ten je vynikajícím elektroizolátorem, což některé badatele přivedlo k závěru, že šlo o izolační komory.

Také poblíž Sluneční pyramidy bylo objeveno několik propojených podzemních místností. Některé z nich jsou pokryty sedm centimetrů silnou vrstvou slídy. Celkem jsou tak neobvykle upraveny desítky čtverečních metrů. Pod obkladem je půl metru silné kamenné zdivo, do jehož pojiva byla opět přimíchána slída, prokazatelně přivezená až z Brazílie.

K čemu tyto prostory sloužily? Kdo měl před 6 000 lety možnost importovat cenný materiál z až tak vzdálené země? Proč se tato slída nachází i v drti a různých úlomcích na stupních samotné Sluneční pyramidy? Je pravda, že původně byl celý její, Batresem bohužel stržený povrch pokryt slídou, a proto se jí říkalo Zářící dům?

Odovědi na všechny tyto otázky zřejmě přinášejí vlastnosti slídy, která je průhledná, elastická, nevadí jí prudké teplotní změny a vydrží teploty až do 800 stupňů. Odolává organickým rozpouštědlům i většině kyselin. Zastaví elektrické výboje. Nelomí světlo. Nepropustí rychlé neutrony. Pro své neobyčejné přednosti bývá

využívána v hutnictví, v elektronových lampách, jako izolátor v transformátorech i při různých chemických procesech a nyní také ve výrobě elektroniky, v kosmických a nukleárních technologiích. Vyskytovala se ze stejných důvodů i v Teotihuacánu? Sloužily podzemní „slídové“ místnosti jako izolační komory? Šlo o součást neznámé technologie, nebo v nich spočívalo něco nebezpečného? Něco, před čím se obyvatelé Teotihuacánu museli chránit?

V Popol Vuhu se dochovala zmínka o zvláštním předmětu, který původně vlastnil jeden z „nositelů bohů“, Balam-Quitze. „A zanechal jim znamení svého bytí – Pizomgagal, Zahalenou sílu, tak zní její jméno. Co představuje, je neviditelné, neboť je zahalena a nemožno ji odhalit. A nikdo neví, jak je zašita, protože se nikdo nedíval, když byla zašívána.

Nikdo tedy ani netušil, jak byla ta podivná věc vyrobena. Historikové obvykle soudí, že to byl nějaký ochranný talisman. Jenže slovo pizom je vlastně příčestí trpné od zavínouti, zavázati, a gagal je odvozeno od gag – oheň. Jde tedy o svázaný oheň či svinutou energii.

Nezačíná nám svítat?

Počátkem roku 2001 objevili američtí archeologové na hoře Mount Nabta asi 130 kilometrů jižně od Abú Simbelu dva prehistorické hroby s ostatky celkem devíti osob. Kostry byly chráněny obložením z hrubé vrstvy slídy, dovezené buď ze Súdánu, nebo egyptské Východní pouště. Oba hroby jsou 6 000 let staré. Kdo si dal v té době tolik práce, aby zesnulé uložil tak neobvyklým způsobem? Proč použil zrovna slídu, i když pro ni musel cestovat velmi daleko? Jak to, že v hrobech leželo tolik osob pohromadě? Byly to oběti nějakého hromadného neštěstí či havárie? Mohla jejich těla škodit i po smrti? Vydávala záření, které bylo nutno izolovat?

V Egyptě i v Teotihuacánu vyrašily uprostřed šedých lánů prehistorické zaostalosti zářivě lesklé ostrůvky neobvyklých slídových izolačních komor. A došlo k tomu ve stejný čas.

Tma pod svícnem

Místo, kde se narodili bohové – tak lze přeložit jméno Teotihuacán. I když Aztékové našli toto centrum již opuštěné a zarostlé trávou a křovinami, považovali ho za Město bohů. Jejich mýty ovšem nepopisují vybájenou představu nadpřirozených sil, poletujících v mlhavém oparu neznáma, ale naprosto konkrétní, i když nepozemské bytosti, pohybující se v reálném prostoru svého sídla. Právě v Teotihuacánu prý božstva vyhlížela přilet zářícího objektu.

Jak jsme si již naznačili, tito bohové, kteří nakonec zmizeli v plamenech a pak se dali rozpoznat jako vzdalující se hvězda na obloze, byli zřejmě totožní s kabavuilly, s krvelačným Tohilem a jeho dalšími společníky. Podle Popol Vuhu se s nimi lidé poprvé setkali v Tulské jeskyni. I když kolují různé dohady, doposud se nepodařilo zjistit, kde se tento podzemní úkryt bohů opravdu nacházel.

Nemohlo to být někde v Teotihuacánu? Proč hledat jinde, když je právě toto město s bohy přímo osudově spojováno a když se právě zde v hlubinách země rozkládá vskutku neobvyklá jeskyně?

Za její objev vděčíme náhodě. V roce 1971 se při instalaci reflektoru pro noční osvětlení rovnou před hlavním schodištěm Sluneční pyramidy propadla země. Dutina odhalila starobylé schody, klesající do hloubky sedmi metrů. Na jejich úpatí ústil přes sto metrů dlouhý tunel, který vedl ke čtyřem prostorám uspořádaným do podoby jetelového listu. Kdosi tak upravil a rozšířil původní přirozenou jeskyni, jejíž střed se nachází přímo pod vrcholem pyramidy.

„Z hlediska historické etnografie se zdá, že první obyvatelé Teotihuacánu tuto jeskyni považovali za místo zrodu, za druh jeskyně – lůna, odkud vzešli předchůdci tamních kmenů. Pyramida slunce nejenže je nejstarší a největší rituální stavbou ve městě, ale zároveň může být i vysvětlením, proč byl Teotihuacán vystavěn tam a ne v jiné části Mexického údolí,“ uvádí archeolog Michael Coe.

Neslyšíme v jeho slovech další potvrzení fascinujícího příběhu, který již známe?

Španělský kronikář Sahagún, žijící v 16. století, zaznamenal

prastarou indiánskou legendu:

*„Kráčeli velmi pomalu a rozvážné,
došli do Teotihuacánu, aby se shromáždili...“*

Přerušme na moment tok pověsti a připomeňme si, co říká Popol Vuh:

„I dorazili všichni do Tullánu. Bezpočtu bylo lidí, kteří tam dorazili. Přišli v obrovských zástupech a spořádaně.“

Sahagún pokračuje:

*„Tam vydali pokyny,
tam se chopili vlády.*

*Ti, kteří se stali vládci, byli mudrci,
znalí tajných věcí, majitelé báje.*

Pak se tam snesli prvostvoření...“

Cože se tam stalo? Snesli se prvostvoření!

„A zde se objevili jejich bohové...“ potvrzuje Popol Vuh.

Posvátná jeskyně se nalézá přímo pod geometrickým centrem hlavní stavby Města bohů. Je symbolem počátku a je spojována s bohem kukuřice. Podle Aztéků se na stejném místě zrodil svět Pátého slunce, doby, v níž lidé obdrželi kukuřici.

A Quicheové v Popol Vuhu sdělují, že se s božstvy-živiteli setkali ve sluji Tullán-Zuiva.

Byla to jeskyně, na níž dnes spočívá Sluneční pyramida?

V. Podezřelí vetřelci

V malebné mexické vysočině se nad prostorným údolím Oaxaca rozkládají ruiny kultovního města Monte Albán. Jako skutečný div světa jej oslavoval již spisovatel Egon Ervín Kisch. Na ploše čtyřicet kilometrů čtverečních jsou rozesety nesčetné chrámy, paláce, pohřební komory a mohutná opevnění. První stavby zde byly vztyčeny již v 6. století před našim letopočtem, kdy krajinu opanovali Zapotékové. Místy se projevuje vliv ještě starší civilizace Olméků a naopak jako poslední před necelými tisíci lety přišli Mixtécové. Velkolepá architektura svědčí o obdivuhodném umu a schopnostech starověkých stavitelů a zeměměřičů. Archeologové zde zaznamenali hned několik nej.

Centrální plocha je vytvořena uměle srovnáním jednoho z pahorků. Jen stěží si lze představit, jak obrovské množství zeminy muselo být přemístěno. Údiv vyvolává i dokonalá symetrie a především fascinující rozměry, které z tohoto místa vytvářejí nejmonumentálnější náměstí celé Ameriky – a tímto přívlastkem lze ozdobit i čtyřicet metrů široké schodiště na severní straně komplexu.

Dne 9. ledna roku 1932 právě v Monte Albánu udeřila hvězdná hodina mexické archeologie. Alfonso Caso vstoupil do hrobu číslo 7 a odkryl poklad Mixtéků. Tvořilo jej na pět set předmětů ze zlata, perel, tyrkysu a horského křišťálu. Nález je největším zlatým pokladem starého Mexika a svým významem bývá srovnáván s objevem hrobu faraóna Tutanchamona.

Ve stínu těchto nesporných archeologických úspěchů zůstaly donedávna – zcela a možná i záměrně – nepovšimnuty nálezy, které mohou převratně změnit pohled na minulost Mexika.

Stěny hrobů číslo 104 a 105 jsou hustě pokryty malbami, v nichž historikové rozeznávají ztělesnění bohů. Jedna scéna doslova vyráží dech: v bizarním průvodu kráčí několik osob. Většina z nich má lidské rysy a tradiční úbor. Uprostřed se téměř ztrácí malá, a přesto tak zřetelná postava humanoida. Velmi výrazné oči hledí zpod průzoru přilby skafandru, která je soupravou hadic propojena s dýchacím přístrojem či snad zásobníkem potřebného plynu na zádech. Podoba bytosti připomíná spíše ilustraci soudobého vědecko-

fantastického románu než starověkou malbu a klade před nás neodbytnou otázku: Skutečně se setkali původní obyvatelé Monte Albánu s tímto nepozemským tvorem? Pokud ano, kdo to byl? Odkud přiletěl a jaké bylo jeho poslání na Zemi? Vrátil se po skončení pozemské mise zpět na svou planetu, nebo je pohřben zde? Podaří se nám objevit jeho ostatky?

Právě v Oaxace byly vykopány neobvyklé sošky malých postav v kompaktních přilbicích s průhlednými průzory. Další dvě figurky v kosmických kombinézách jsou dnes vystaveny v muzeu v Pueble.

Artefakty starých mexických civilizací často překvapují neobvyklými technickými detaily, které by pro tehdejší kulturu měly být naprosto neznámým pojmem. Je až s podivem, kolik božstev je vybaveno brýlemi a přilbou. Většina soch pověstného boha Tlaloca má ryze moderní výraz a vyvolává spíše představu svářeče než vznešeného reprezentanta nadpřirozených sil. Nízká tuhá pokrývka hlavy je neobvykle rozšířená a splývá až k ramenům, hrud' chrání pevná rouška a ruce kryjí vysoké rukavice. A nesmíme zapomenout na brýle. Jsou výrazné a velké. Stěží mohou být pouze

zdůrazněnými očními důlky, jak se nám snaží namluvit někteří archeologové.

Brýle ostatně objevíme i na řadě reliéfů v Chichén Itzá. Postavy zde jsou jak vystřižené z kroniky počátků letectví. Na hlavách nosí kožené čepice a na nosech jim spočívají brýle, jaké dříve používali piloti nebo první průkopníci motorismu. Také v muzeu v Palenque je vystaveno několik velkých kamenných hlav, ozdobených mohutnými brýlemi. Je to mladík s prstenci okolo očí, míní odborníci.

„Starý bůh 5-F“, vykopaný v Loma Larca v Oaxace, má na nose, promiňte ten výraz, brýle jako vyšité. Experti k tomu tentokrát raději mlčí.

Ne andělská křídla, jak bychom čekali, ale zcela „obyčejné“ brýle jsou základním poznávacím znamením bytostí, které sestoupily z nebes. Evropa tuto pomůcku na ochranu očí a zlepšení zraku zná teprve od 16. století. V Mexiku byly ztvárňovány již před tisíci lety.

Zecharia Sitchin spojuje brýle, které se ve značné míře objevují také u bohyně Ištar a některých dalších mezopotamských božstev, s užitím dalšího záhadného předmětu. Na dochovaných pečetních

tabulkách někteří nebešťané svírají v ruce zvláštní zahnutou hůl. Jde prý o zbraň, která vystřeluje proud paprsků. Ty mohou ochromit nejen cíl, ale při nesprávném zacházení i svého majitele. Připomíná to laserové pušky Cobra z výzbroje americké armády. Jejich účinek spočívá v kombinaci chirurgického laseru a laseru určeného k navádění střel. Vojáci, kteří pušky používají, musí mít ochranné brýle, aby je jejich vlastní zbraně neoslepily.

Podobná zobrazení předmětů, která jako kdyby z oka vypadla moderním technickým zařízením, nacházíme v Mexiku téměř na každém kroku.

Pohřbené sochy Atlantů

Pán Jitřenky – tak býval nazýván nepatrný pahorek uprostřed lehce zvlněné planiny v okolí řeky Tuly, asi sedmdesát kilometrů od dnešního Mexico City. Jeho rozložitá bedra nesou nízkou pyramidu. Archeologové ji označili písmenem B. Později získala přídomek Quetzalcóatlova. Na jejím plochém vrcholu se jako mohutné pilíře, podpírající nebeskou klenbu, tyčí čtyři zvláštní sochy. Téměř pět metrů vysoké lidské postavy jsou opatřeny neobvyklou výstrojí. Hrud' kryje masivní krunýř ve tvaru motýla. Nohy spočívají v bytelných sandálech. Kotníky a paže obepínají pásy. Na zádech visí štít či jakýsi disk. V jeho středu se zračí lidská tvář. Okraje lemují záhadné symboly – snad jde o věnec propletených hadů. Hlavu zdobí mohutná čelenka z peří. Uši jsou překryty jakýmsi podlouhlými předměty. Poněkud zasněné tváře mají pravidelné, ale neindiánské rysy. Zřejmě právě proto se postavám začalo říkat Atlanti.

Koho tyto obří sochy opravdu představují, je nerozluštěnou záhadou. Jde o neznámá božstva, bájně postavy, nebo zcela konkrétní krále a bojovníky?

Pyramida Pána Jitřenky byla součástí bývalého hlavního města Toltéků. Jejich společenství je spojováno Mixcóatlem – Hadem z oblaku. Vůdce podivného jména, které tak podezřele odkazuje k nebesům, založil první sídlo na Hvězdném vrchu. Teprve jeho syn, Náš Pán Jedna Třtina, který se později stal i veleknězem boha Quetzalcóatla a přijal jeho jméno, vystavěl Tullán, dnešní Tulu.

„Stály zde domy ze stříbra a zelených drahokamů. Byl to opravdu zlatý věk,“ tvrdí legenda. „Za Quetzalcóatlovy vlády byla hojnost kukuřice; dýně byly

neobyčejně velké, dosahovaly délky paže, a kukuřičné klasy měly gigantické rozměry... Malými klasy se topilo v parní lázni... Sklízela se bavlna všech barev, červená, žlutá, hnědá, bílá, zelená, modrá, oranžová.“

Je to pouze „vzpomínkový optimismus“, nebo svědectví o neznámých zemědělských technikách?

A právě za časů velekněze Quetzalcóatla byly zřejmě vytvořeny sochy Atlantů. Jejich objevení je spojeno se jménem archeologa

Jorgeho R. Acosty, který v Tule zahájil výzkum ve čtyřicátých letech 20. století. Jeho tým velmi brzy zaznamenal zvláštní narušení na severní straně pyramidy Pána Jitřenky. Nepochybně k tomu došlo ještě před příchodem Španělů. Kdosi tam prováděl nějaké úpravy, k nimž potřeboval soustrojí podobné rampě. Bylo tam stěhováno cosi nesmírně těžkého?

Ta představa archeology vybudila. Poměrně rychle odkryli umělý výkop, v němž našli sochy Atlantů a úlomky několika sloupů. Z objevů usoudili, že postavy stály původně na vrcholu pyramidy a na svých hlavách držely střechu nástavby jako bájný Atlas oblohu.

Hypotéza má ovšem několik háčeků. Především – pokud by se Toltékové rozhodli strhnout původní nástavbu, proč si dávali tolik práce a sochy obřadně pohřbili přímo v pyramidě? Výkop, v němž se nalézaly, je deset metrů hluboký, což je přesně tolik jako výška pyramidy. Vyhloubit ho jistě nebylo snadné. Pro sochy se mohlo najít jiné, stejně důstojné a posvátné místo.

Toltékové své město okolo roku 1050 náhle opustili. Zdá se, že jim navzdory chvatu velmi záleželo na tom, aby Atlanty nespatriil nikdo cizí.

Nástroj, nebo zbraň?

Sochy svírají v pravé ruce neznámý předmět, který na první pohled připomíná malou hornickou sbíječku. Podle historiků by to mohl být atlan, indiánský vrhač šípů. Ten ale musel být zahnutý. Atlanti jsou tedy vybaveni nějakou jinou zbraní nebo nástrojem.

Gerardo Levet se domnívá, že jde o plazmovou pistoli. Usoudil tak z výjevu na jednom ze čtyřhranných pilířů, které byly pohřbeny spolu s Atlanty. Jakási postava má na zádech podlouhlou nádrž (jako potápěč bombu s kyslíkem) a v ruce drží stejný předmět jako sochy. Z jeho přední části vychází cosi jako plameny nebo svazek paprsků.

Levet si myslí, že by mohlo jít o vysokoenergetickou „pistoli“, která se používala ke tvarování a řezání kamene, a připomíná, že podobné nástroje byly i v našich časech použity k tvorbě obrovských soch.

„Význam Levetova objevu možná daleko přesahuje jeho vlastní teorii,“ tvrdí Zecharia Sitchin a v knize *Ztracené říše (nakladatelství Dobra)* upozorňuje na další záhadný aspekt Tullánu.

„Když archeologové zkoumali obsah šachty pod rampou, při odstraňování nanesené zeminy také zjistili, že svrchní, viditelná část pyramidy byla vystavěna na starší budově, jejíž stupňovitá patra byla asi tři metry pod vnější stěnou pozdější pyramidy. Také objevili zbytky kolmých zdí, které naznačovaly, že ve starší pyramidě snad mohly být nějaké vnitřní prostory, místnosti a chodby – ale dále se těmto vodítkům nevěnovali. Nalezli ještě další neobvyklou věc – kamenné trubky, skládající se z částí, které do sebe dokonale zapadaly a měly vnitřní průměr asi 46 centimetrů.

Trubka byla vedena vnitřkem pyramidy pod stejným sklonem, jaký tvořil uhel stavby, a táhla se po délce celé její stěny.

Acosta a jeho tým předpokládali, že trubka sloužila k odvádění dešťové vody, k tomu by ale přece nebylo třeba tak precizního uložení uvnitř stavby ani dokonale opracovaných a sesazených kamenných trubek – bohatě by stačilo obyčejné hliněné potrubí. Umístění a sklon tohoto neobvyklého, ne-li unikátního trubkového zařízení bylo očividně součástí původního plánu pyramidy a bylo nedílnou součástí účelu, k němuž sloužila. Fakt, že zbytky

sousedních vícepodlažních budov nesou dost možná stopy po nějaké výrobě, a zároveň fakt, že kdysi dávno byl tok řeky Tuly usměrněn tak, aby tekl kolem těchto budov, naznačují možnost, že zde probíhal v raných dobách proces jakéhosi oddělování a čistění.

To všechno nás vede k následující myšlence: co když onen záhadný nástroj nesloužil k opracování kamenů, ale k jejich rozbíjení... Nebyl to jinými slovy pokročilý těžební nástroj?“

Vše bylo jinak?

V dochovaných mayských knihách, takzvaných kodexech, nacházíme až příliš mnoho výjevů, které připomínají práci se strojem. Stačí se jen dobře dívat a pod nánosem zdánlivě fantastických scén objevíme dokonale přesné popisy složitých mechanismů. Postavy jezdí na pásových dopravnících, pod stříškami jsou ukryta tažná zařízení a postavy prostřednictvím pák a pedálů obsluhují stroje připomínající brusku. Nechybí zde skutečně nic včetně klínového řemene a krytu, snad s odsáváním či chlazením nahore. Všeobecně se traduje, že kolo bylo v Novém světě neznámým pojmem. Stěny významných budov a chrámů ale často zdobí ozubená kola. Někde je to jen nenápadný reliéf, jindy hlavní doména umístěná na čelném místě. Jsou to pouhé symboly, anebo staré mexické civilizace znaly výhody použití takovýchto kol?

Rakouští vědci Friedrich Egger a Klaus Keplinger sestrojili podle mayských kreseb účinný rotační pístový parní motor a úspěšně jej patentovali v mnoha zemích. Tyto objevy zcela převratným způsobem mění náš pohled na technickou vyspělost starověkých civilizací. Obvyklá představa desetitisíců dělníků, jak vytvářejí velkolepá díla pouze nasazením fyzické síly, už neobstojí. Alespoň v některých případech jsme nuceni připustit, že už na úsvitu dějin mohlo lidstvo disponovat neobvyklými mechanickými a strojními pomůckami.

VI. UCTÍVAČI ČASU

„Celé hodiny stojí zástupy lidí v úmorném vlhkém vedru džungle na úpatí obrovité, krvavě rudé pyramidy. Nikdo se ani nepohne, zraky všech přítomných jsou upřeny k vrcholu stavby. Zde se má každým okamžikem objevit král. S hlavou ozdobenou ptačími péry a s žezlem v podobě dvouhlavého krokodýla má vystoupit z posvátné komory a vyjevit rady, které mu poskytl jeho dávno zesnulí předci. Lidé venku nevidí, co teď vlastně dělá, rituál však znají.

Omámen halucinogenními drogami, chopí se král čepele z obsidiánu nebo hřbetní kosti rejnoka, probodne svůj penis a ránou protáhne provaz. Krev přitom nechá stékat na kus ‚papíru‘ zhotoveného ze stromové kůry, ten pak zapálí a ve stoupajícím dýmu spatří přelud hada. Z jeho dokořán rozevřené tlamy se vylínají postavy zemřelých i zdeformovaná těla démonů. V děsivě šumící ozvěně zní zastřené záhrobní hlasy...

Když se král konečně objeví, fyzicky na pokraji zhroucení, sáhne si pod svou bederní roušku a zkrvavenou ruku ukáže davu. Pak oznámí poselství svých předků – totéž, jaké mu zjevili už tolikrát v minulosti: ‚Připravte se na válku.‘ Propukne divoké provolávání slávy...“

Těmito slovy popisuje Michael D. Lemonick obvyklou předeheru bitvy, kterou se chystali svést Mayové. Civilizace tohoto tajemného národa je spojována s bizarními magickými obřady, s mučením, nevídanou krutostí a hektolitry prolité krve. Na druhé straně nelze přehlédnout, že Mayové vytvořili nejucelenější, dodnes ještě stále jen částečně rozluštěný systém písma na západní polokouli, vynikali v matematice, na nulu přišli dříve než Arabové a dokonce jí zasvětili jednoho z bohů, sestavili dokonale přesný kalendář, vyznali se v astronomii, i když nedisponovali žádným technickým vybavením, dokázali vypočítat synodický oběh Venuše a přesná data slunečních zatmění a zanechali po sobě monumentální pyramidy a rozlehlé chrámové komplexy. Mnoha jejich vědomostem může konkurovat teprve současná věda.

Mayové sídlili v Guatemale, Hondurasu, Salvadoru, Belize a na Yucatanu. Vystavěli úžasná sídla, ale vždy je po nějakém čase

opustili a „táhli o dům dál“.

Byl to (*minulý čas není zcela namístě, protože potomci Mayů žijí dodnes*) bezesporu jeden z nejpodivnějších národů na světě. Jejich představy o kráse by vyvedly z míry i dnešní nejztreštěnější teenagery. Uši a rty prošpikované ozdobnými předměty a probodnutý nos byly všedním požadavkem módy. Kdo se chtěl opravdu líbit, lehce šilhal. Rodiče proto svým dětem přivazovali nad nos drobné dřevěné korálky, aby se oči naučily stáčet šikmo dolů. Hlava novorozenců bývala upevněna mezi dvě dřevěné destičky – tak se postupně zdeformovala do protáhlé podoby s naprosto plochým čelem. Aby byl efekt ještě výraznější, přišla někdy ke slovu sekerka a „upravila“ chrupavku u kořene nosu. Kdo se bál zubaře, nemohl aspirovat na titul Fešák roku. Zuby se totiž pilovaly do tvaru písmene T, nebo do špičky. Není jasné, zda pacient dostával tišící prostředek, nebo se ke kráse musel protrpět. Mládež si až do svatby barvila kůži na černo. V dospělosti se natírali červení, tělo zdobili tetováním a jizvami.

Pohled na všední život Mayů, zprostředkovaný erudovanými historiky, připomíná pověstný dort, který pekli pejsek s kočičkou. Najdeme v něm vše – a vůbec není jasné, co by tam být nemělo a co naopak schází.

Podle jedné verze měla obyčejná mayská rodina obvykle tři až pět dětí. Všichni společně vstávali za úsvitu a vypili šálek horké čokolády. Otec se syny se pak odebrali na pole, kde pěstovali především kukuřici, maniok a laskavec. Máma jim na cestu napekla placky plněné dušeným sekaným masem s paprikou nebo fazolemi. Snědli to dřív, než dorazili na místo. Mayové, neznámo proč, prý zásadně jedli za chůze. (*Platilo už tehdy, že čas jsou peníze?*)

Matka s děvčaty se starala o domácnost (uklidit jedinou obytnou místnost primitivní chýše jistě nezabralo příliš času), chovaly krocany, tkaly a šily.

Když nebylo nutné pracovat na poli, muži stavěli chrámy a pyramidy. Ženy připravovaly pro kněze nádherné trojbarevné ozdoby z peří. A všichni s láskou pečovali i o nadřazenou kastu kouzelníků, kteří se věnovali především studiu hvězd, sestavovali horoskopy, hloubali o věčnosti a vykonávali obřady k usmíření bohů.

Tento idylický obrázek rozbíjí na padrt' jiná verze. Historicky umění Linda Scheleová a Mary Millerová z Yalské univerzity rozluštily řadu mayských hieroglyfů a tvrdí, že jednotlivá královská města spolu neustále bojovala. Cílem nebyly zisky území ani majetku, ale získávání zajatců pro neuvěřitelně kruté obřady.

„Dokazují to nejen nápisy, ale i sošky, basreliéfy a výjevy na keramice. Na některých vidíme zkroucené vězně, křičící bolestí. Mučitelé jim už vytrhali nehty a zuby. Někteří jsou staženi z kůže, dalším jsou kus po kuse uřezávána varlata a nakonec vyříznuto srdce. Váleční vězňové byli často nuceni účastnit se hry, zachycené na nástěnných malbách v Chichén Itzá. Hra se podobala fotbalu. Čtyřčlenná mužstva se snažila dokopat míč do branky. Tomu, kdo prohrál, byla uříznuta hlava, která potom nahradila míč.“ Co Maye inspirovalo k tak šíleným obřadům? Ztratili zcela soucit? Považovali své bližní za pouhé předměty vhodné k obětování? Předpokládali, že svým jednáním, připomínajícím praktiky černé magie, získají neobyčejné schopnosti a sílu? Byli národem fanatiků?

Omamný pach krve

Obě historicky se na tuto otázku pokusily odpovědět v Kimbell Art Museum v texaském Fort Worthu, kde veřejnosti představily výsledky svého bádání.

„Myslíme si, že v určitém smyslu ano. Jinak se nedá vysvětlit, proč nezabíjeli nepřátele v boji, ale snažili se je ve strašlivých soubojích zajmout živé, aby je pak mohli předat mučitelům. Z četných hieroglyfů dále vyplynulo, jak velký význam mělo pro Maye pouštět vězňům žilou. Po měsíce, někdy po celé roky, vykrmovali poražené krále a šlechtice jako dobytek a potom je pomocí vědeckých metod pomalu zbavovali krve. Tou pak zkrápěli zemi nebo ji spalovali spolu s vonnými pryskyřicemi.

V pozadí toho všeho bylo náboženství. Obětovaná krev nepocházela jen od zajatců, ale i od šlechticů z městských států a nezřídka také od králů a královen. Při náboženských obřadech se panovníci na vrcholu stupňovitých pyramid před zraky tisíců poddaných řezali skalpelem do masa a obětovali svou krev bohům,

převážně pak ‚Bohu perforátorovi‘.

Krev byla základem mayské civilizace. Mayové si pouštěli žilou při slavnostních příležitostech, při náboženských obřadech, lidových slavnostech, korunovacích, začátcích a koncích válek. Krev tekla všude proudem. Byla to krvavá civilizace, jaká snad nemá

obdoby – krvavě rudá byla i barva mnohých nástěnných maleb v královských palácích. Skalpel byl posvátný – byl to kultovní předmět a symbol panovnické moci.

Co za tím vším vězelo? Podle mayského náboženství byla krev potravou, kterou pro svou další existenci potřebovala Země, bohové a sám vesmír. Jak uvádí posvátný text Popol Vuh, udělali bohové člověka z těsta z kukuřice a vody, což byly symboly masa a krve. Potřebovali totiž, někoho, kdo byl hotov poznat je, pojmenovat je a živit je, krátce řečeno lidi. Úkolem lidí pak bylo modlit se k bohům a živit je vlastní krví. Prvními, kdo měli za úkol plnit tuto povinnost, byli panovníci.“

Cesty do záhrobí

Šokující zvyklosti Mayů překonaly dekadentní Byzanc i nechutně zvrhlý Řím. Bůh Kukulcán prý celý národ navedl k zvráceným sexuálním praktikám. Panovníci i dvořané se opíjeli do nemoty, kouřili zvláštní traviny a užívali drogy. A když už měli žaludek zcela přecpaný, vstřebávali nápoje a drogy prostřednictvím klystýru. Zvláště silné zážitky prý umožňovaly mořské ropuchy. Sekrety jejich žláz obsahují silné halucinogenní látky a působí jako mocné afrodiziakum.

Pod klokotajícím bahnem hříšných požitků se ale často skrývala téměř posvátná touha dotknout se něčeho mimořádného, opustit svět všednosti a vstoupit do říše nadpřirozena. Ve snaze kontaktovat duchy a nepozemské mocnosti Mayové jako „hráči se smrtí“ často riskovali vlastní život. V tomto případě bujaré hostiny střídalo období askeze a utrpení.“ Na několika keramických nádobách a vápencových basreliéfech rozpoznáme krále, který si řeže skalpelem do penisu, a královnu, která si nařezává jazyk. Královská krev stéká hadičkami ponořenými do ran po kapkách do ohřívadla naplněného kůrou a vonnými pryskyřicemi. Když se pak obsah ohřívadla podpálil, tančili Mayové posvátné tance a zpívali náboženské hymny. Z ohřívadla se potom rozvinul dlouhý had, který vypouštěl z tlamy hlavy a postavy lidí a zvířat. Byly to obrazy bohů, polobohů, démonů a předků, které vytvářel ‚had zjevení‘. Takové hady Mayové často mívali při náboženských obřadech.“

Scheleová a Millerová jsou na základě svého luštění hieroglyfů přesvědčeny, že nešlo jen o mlhavý prelud, ale o poměrně reálnou vizi poutníka do záhrobí.

„Hadí obřady byly pro Maye ve skutečnosti jakousi cestou na věčnost a zjevení pravděpodobně byla subjektivně autentická. Prostředkem, jak dosáhnout náboženské extáze, byla opět krev, přesněji řečeno pouštění žilou, jemuž předcházelo dlouhé hladovění, sexuální zdrženlivost, očistné lázně a sauny, což všechno mělo účastníky obřadů připravit na mystické zážitky.

Ale proč pouštění žilou? Na tuto otázku odpověděli fyziologové: na velkou ztrátu krve reaguje lidské tělo zvýšenou produkcí

endomorfínů a encefalinů, chemických látek podobných opiátům, které vyvolávají kromě jiného halucinace. Pouštění žilou tak bylo vedle některých drog pro Maye nejlepším způsobem, jak překročit „práh vnímání“.

Neuvěřitelně drastickým způsobem týrají svá těla i pověstní sádhuové v Indii. Meditace, askeze a tělesné utrpení mají svatým mužům pomoci vyvolat mystické zážitky, získat vnitřní sílu a neobyčejné schopnosti, s nimiž lze překonat i zdánlivě neotřesitelné zákony přírody. Jejich společenství přetrvává v téměř nezměněné podobě již tisíce let. Mohli být inspirací pro mayské obřady?

Světlušku poznání by do ztemnělé džungle domněnek dokázala vehnat odpověď na otázku, odkud vlastně Mayové do Mezoameriky přišli. Ani nejvýznamnější vědecké kapacity se ale v tomto ohledu nedokáží shodnout. Jejich názory jsou si podobné jako černá a bílá.

„Mayové jsou příslušníky záhadně ztracených izraelských kmenů.“

„To spíš pocházejí z Babylonu nebo Asýrie.“

„Ne, jejich otcové byli Fénicičané, kteří se usadili v Americe.“

„Mám podezření, že přišli z Jávy.“

„Pletete se. Zplodil je Egypt.“

„Ani náhodou, i když s Egyptany mají opravdu hodně společného. Ale to mohu vysvětlit – oba národy jsou totiž trosečníci z potopené Atlantidy.“

„Nenechte se vysmát, pánové. První Mayové zaručeně přiletěli z vesmíru. Vím to, jsem také mimozemšťan.“

Země prapůvodu

Kvas rozličných domněnek kypí a chystá se uniknout z hrnce reality. Udiv nad rozmanitostí ovšem není namístě. Každá z vyslovených teorií nachází v bohatém dědictví Mayů opěrné body.

Zatímco mayské sochy velmi připomínají umění kampučských Khmerů, nástěnné malby nezapřou čínský vliv.

Na šesti mayských nefritových destičkách našel tým, vedený Sung Pao-čungem, nápisy vytvořené pravděpodobně v písmu starých Číňanů. Vědci z toho usoudili, že Číňané několikrát přepluli Tichý oceán a dosáhli amerických břehů.

Jednou z takových výprav mohla být flotila vezoucí několik tisíc mužů a žen, kteří podle historických záznamů vypluli v roce 219 před Kristem na východ, aby našli elixír nesmrtelnosti pro svého císaře. Výprava se nikdy nevrátila. To vedlo ke spekulacím, že – podobně jako jiné čínské lodě dříve – skončila ve Střední Americe. Trosečníci pak obohatili nebo prý dokonce založili civilizaci Mayů.

Ještě dříve, již v roce 449 před Kristem, podal kapitán Hwi Shan svému čínskému císaři zprávu, že za východním mořem objevil zemi, kterou pojmenoval Fu Sang, odkud přinesl nerosty a rostliny a kde založil pravé náboženství. Nevíme, kde přesně se Fu Sang nacházela, ale rozhodně to muselo být na území Střední nebo Jižní Ameriky.

Číňané se odpradáвна nazývali národem Chan (*národem hadu*). Také Mayové se považovali za národ hadů a měli pro to stejný výraz – Chan. Kojencům obvazovali hlavy tak, aby měli po měsících bolestivé procedury polcan – hadí hlavu. Tímto bylo dítě uvedeno do stavu chanes, představitelů hadího národa. Proslulé Palenque původně neslo jméno Nachan a starobylé dokumenty, bohužel zcela zničené biskupem Nuñezem de La Vegou z Chiapasu, o něm hovořily jako o Velkém městě hadů. Jeho základy položil tajemný cizinec Votan, který přišel ze země za oceánem a sám sebe prohlásil za příslušníka kmene Chan – kmene hadů.

Vše se zdá jasné. Mayové mají své kořeny v Číně. Jenže pátrání komplikují další nepřehlédnutelné indicie a shody, které přímo bijí do očí.

Nebeští hadi

Před několika tisíci lety obýval Indii tajemný národ Naga Maya, který se lišil od všech ostatních a svými schopnostmi je vysoce převyšoval. Již jeho jméno bylo podivné. Naga v sanskrtu znamená had a Maya bylo součástí jména mytických mimozemských bytostí. *(Tematikou „hadů z vesmíru“ se podrobně zabývám v knize Neuvěřitelné skutečnosti.)*

Zmínky o lidu Naga se objevují v posvátných textech Purana, Mahábhárata a především v Rámájaně, kterou v 5. století před Kristem sepsal mudrc Walmiki. Jak sám přiznává, vycházel přitom z legend a pramenů až o 3 000 let starších. Podle nich Nágové žili původně na jihovýchodě Asie a pak se přes Barmu dostali do Indie, kde založili rozsáhlou říši. Hlavním sídlem se stal Nagpur – Město hadů.

Rámájana sděluje, že Nágové byli skvělými mořeplavci. Jejich lodě dokázaly doplout až do velmi vzdálených oblastí. Posádka se zabývala nejen obchodem, ale také šířením zvláštního hadího náboženství.

Na sever od Bombaje, tedy v místech, kde legendární Nágové sídlili, byly objeveny zbytky téměř 5 000 let starého přístavu Lothar. V jeho východní části se nacházela ohromná cihlová loděnice o rozměrech 218 krát 30 metrů. Lodě, které zde vznikaly, musely být velké a prostorné. Není známa žádná jiná podobná stavba z té doby.

Po smrti zakladatele říše, krále jménem Ma, se vlády nad Nágy ujala jeho dcera, kněžka Maya. Byla velmi moudrá. Sepsala nejstarší známé astronomické pojednání Surya Siddantha. Mimo jiné se v něm tvrdí, že Země je kulatá a vznáší se ve vesmíru jako obrovská koule. Ve védské mytologii nacházíme zmínky o mimozemské bytosti jménem Maya Dananawa. Nevíme, zda je totožná s kněžkou Mayou, ale pokud ano, pak je zřejmé, proč jí nedělalo potíže sepsat zasvěcený spis o kosmu.

Rámájana píše, že kněžka Maya měla horní část těla jako žena a dole vypadala jako had. Kromě nebes bývala také spojována s tajemnou říší v podzemí.

Mezoameričtí Mayové znají podobnou postavu.

„Gucumatz, Opeřený had, byl skutečně divotvorný vladař. Na sedmero dní stoupal na nebesa, na sedmero dní odcházel a sestupoval do Xibalby (*strašná podzemní říše, podsvětí-pozn. aut.*). Na sedm dní se měnil v hada a byl doopravdy hadem...“ sděluje Popol Vuh.

Rada neuvěřitelných shod v legendách a náboženství obou národů je daleko delší, než bychom čekali.

1. Hadí bohové Nágů sídlili v podzemí a vlastnili věčně hořící kouzelné lampy. Záhadné umělé světlo, Bílá dýka, se nacházelo i v Xibalbě, podzemní říši Mayů.

2. Hinduisté dodnes uctívají bohyni Kálí, která si jako zvláštní druh pokání protahovala šňůru s trny propíchnutou dírou v jazyku. Krutý obyčej později praktikovali kněží jejího kultu.

V Yaxchilanu byl nalezen mayský reliéf, na němž vládce Escudo Jaguár sleduje kněžku, která si protahuje šňůru s trny přes otvor v jazyku.

3. Kálí byla velmi krvežíznivá. Vyžadovala lidské oběti. Proto bývala ztvárňována s vyplazeným jazykem, vyceněnými zuby a s náhrdelníkem z lidských lebek.

V hlavním městě Mexika byla vykopána mohutná, přes dva a půl metru vysoká a dvanáct tun

těžká socha hrozné bohyně. Její tvary připomínají lidskou bytost pouze vzdáleně. Hlavu tvoří hlavy dvou hadů obrácené k sobě. Na zádech má supí křídla a na hrudi vytesaný náhrdelník z lebek, srdcí a přelámaných rukou dohromady propojených střevy. Před sochou byly obětovány desítky tisíc lidí. Jméno bohyně zní Coatlicue nebo Cotli, což připomíná Kálí.

4. Mayové věřili, že opice přišla na svět až po lidech. Byla potomkem člověka a jeho pomocníkem a přítelem. Rámájana popisuje příhody opičáka Hanumana, který několikrát pomohl hrdinovi Rámovi a dokonce mu zachránil život.

5. Na některých místech, kde sídlili Mayové, se dodnes dochoval zvyk chození po rozžhavených uhlicích, stejně jako v Indii.

6. Kněží uctívající hadí božstva Nágů se nazývali naacalové a astrologové byli známí (*a na Srí Lance jsou dodnes*) pod jménem nagatové. Mayským hadím kněžím se říkalo nacomové a kouzelníkům a hvězdářům naguálové.

7. Nágové úžasným způsobem ovládali astronomii a matematiku. Zároveň věštili z hvězd osud lidí i své země.

Mayové byli pravděpodobně nejvýznamnějšími astronomy celé Ameriky a možná i všech starých vyspělých kultur. Souhvězdí a nebeské jevy pozorovali především proto, že v nich hledali odraz kosmických zákonů a cyklů, jimž je podřízen veškerý život. Hlavní zájem věnovali Venuši, jejíž dráhu dokázali vypočítat na několik tisíc let dopředu.

Z četných hieroglyfických textů také víme, že byla přesně registrována dráha Měsíce a jeho fáze.

Také matematické výkony Mayů nemají obdobu.

Příliš dlouhý počet

Mayové využívali naprosto jedinečný kalendář. Měsíc měl dvacet dnů. (*Veškeré mayské počty vycházely z dvacítkové soustavy.*) Rituální rok tvořilo 13 měsíců. Sluneční rok byl o pět měsíců delší a doplňovala ho série pěti dnů – což odpovídalo námi užívaným 365 dnům. Podle pořadí v obou systémech se tak každé datum dalo naprosto spolehlivě určit. (*Například 10. den 3. měsíce daného slunečního roku byl zároveň 7. dnem 8. měsíce jiného rituálního roku*) Pouze jednou za 52 let připadal první den slunečního roku na první den rituálního roku. Tím se otvíral nový cyklus.

Podobný kalendář znaly i jiné mezoamerické civilizace, ale nedělaly žádné rozdíly mezi jednotlivými 52letými cykly. Takže dnešní badatel sice zná nějaké datum, ale stojí před problémem, zda se dané události odehrály před 52, nebo 520 lety.

Mayové ovšem zařazovali i jednotlivé cykly. V takzvaném dlouhém počtu členili čas do neuvěřitelně rozsáhlých celků.

- 20 dní (měsíc) odpovídalo jednomu uinalu,
- 18 uinalů tvořilo jeden tun, což je 360 dní,
- 20 tunu tvořilo jeden katún, což je 7 200 dní,
- 20 katúnů tvořilo jeden bactún, což je 144 000 dní,
- 20 bactúnů tvořilo jeden pictún, což je 2 880 000 dní,
- 20 pictúnů tvořilo jeden calabtún, zahrnující 57 600 000 dní.

V rámci takového kalendáře byl každý den co nejpřesněji datován z pevně stanoveného výchozího bodu. Vědci se ovšem nedokážou shodnout, kdy odpočítávání mayského kalendáře vlastně začalo. Skupina, reprezentovaná Martínezem a Goodmannem, tvrdí, že šlo o rok 3139 před Kristem. Profesor Herbert J. Spinden si myslí, že den první nastal 14. října 3373 před Kristem, zatímco jeho hlavní názorový soupeř John Thompson se rozhodl pro 11. srpen 3114 před Kristem. Další badatelé střílejí buď těsně vedle, nebo míří až do roku 8000 před Kristem.

Ať již má pravdu kdokoliv, jedna okolnost je velmi podivná. Mayský kalendář končí v prosinci roku 2012, a i kdyby začínal v nejvzdálenějším navrhovaném okamžiku, tedy někdy okolo roku 8000 před Kristem, zahrnoval by něco přes 10 000 let. Jak již víme, v

členění cyklu se ale vyskytuje i pojem calabtún, který představuje 57 600 000 dní (*což představuje dobu delší než 156164 let*).

A Mayové používali ještě daleko větší čísla. Alautún představuje období delší než 64 milionů let. Proč? K datování historických událostí to bylo naprosto zbytečné. Co tedy chtěli vymezit tímto obrovským časovým úsekem?

Astronaut z Palenque

Nágové odvozovali svůj původ od nebeských předků. Mayští panovníci také – a až úzkostlivě se to snažili dokázat. Jednomu z nich, jak se zdá, se to podařilo.

Na poloostrově Yucatan, v hustém koberci chiapaských pralesů, se ukrývá uchvacující mayské město Palenque. Jeho první stavby vznikly zřejmě již před počátkem našeho letopočtu, ale vrcholný rozvoj zaznamenalo v 7. století za vlády krále Pacala a jeho syna Chana Bahluma. Oba tito panovníci tvrdili, že jsou potomky božských bytostí, které přišly z hvězd a od lidí se lišily nejen svými schopnostmi, ale částečně i vzhledem. Archeologické nálezy toto sebevědomé tvrzení kupodivu nevyvracejí, ale naopak podporují.

Seriál podivných objevů a dodnes nevysvětlených otázek odstartoval v roce 1949. Archeolog Alberto Rúz Lhuillier stál na vrcholu Svatyně nápisu, když si povšiml zvláštního shluku skvrn na podlaze. Nebyly sice nijak zvlášť zřetelné (snad právě proto unikly pozornosti při dřívějších výzkumech), ale všechny měly stejnou velikost, byly okrouhlé a seřazené v pravidelných řadách. To nemohla být plíseň nebo jiné poškození kamene.

Rúz se okamžitě pokusil zjistit, co se pod poničenými znaky skrývá. Nechal vyzvednout celou kamennou desku. Pod ní ústily schody, zasypané sutí. Jejich odkrývání trvalo dva roky. Teprve pak mohli archeologové sestoupit hluboko do útroby svatyně.

Dole je čekala chodbička, ukončená zdí z kamene a vápna.

Rúz věděl, že Mayové, stejně jako Egypťané, dovedli připravit nežádoucím návštěvníkům posvátných prostor velmi nepříjemná překvapení. Nezboural celou zeď, ale nechal prorazit malý otvor u stěny dole. Tak se mu podařilo proniknout do předsálí. Nejprve si povšiml, že ve stěně naproti je zabudována velká trojúhelníková deska. A pak se mu hned dvakrát zastavil dech. Světlo baterek odhalilo, že stojí v přírodní jeskyni, pokryté stalaktity. Fascinující nádheru vystřídal šokující pohled na podlahu. U jeho nohou ležely červeně zbarvené kostry šesti osob. Všechny měly zdeformované lebky a pilované zuby, což dokazovalo, že jde o šlechtice. Později se ukázalo, že byli obětováni ještě před svými dvacátými narozeninami.

Den D nastal 15. července roku 1952. Za vskutku nezvyklými trojúhelníkovými „dveřmi“ se nacházela druhá, o dva metry níže uložená místnost. Dno ve tvaru obdélníku dosahovalo délky devíti a šířky čtyř metrů. Boční stěny se nakláněly směrem vzhůru do podoby ostrého oblouku a byly pokryté podivnými malbami. Celkem devět osob v úborech kněží stojí či sedí. Každá z nich svírá v jedné ruce hůl s rukojetí ve tvaru hada a v druhé sluneční terč. Uprostřed stál jako kamenný stůl sarkofág vysoký jeden metr, široký dva a dlouhý tři metry. Shora ho přikrývala deska o síle 30 centimetrů. Její hmotnost dosahuje pěti tun.

Nevím, na co v okamžiku svého objevu myslel doktor Rúz, ale když jsem o desítky let později sám po strmém, úzkém, prudce zatáčejícím schodišti sestoupil do temných hlubin chrámu, stál jsem v onom trojúhelníkovém otvoru a fascinovaně zíral dovnitř, nedokázal jsem se ubránit otázce. Jak se ten kamenný zázrak podařilo dostat dovnitř? Stejný problém se objevuje v Chufevově pyramidě, kdy je sarkofág v takzvané pohřební komoře širší než vchod. Byla nejtajemnější komnata ve Svatyni nápisu postavena jako první již okolo sarkofágu i s masivním krytem?

Jen zvednout ho vzhůru byl bez možnosti instalace jeřábů pro archeology skutečný technický oříšek.

„Jakmile se kámen pohnul z místa a byl nadzvednut, bylo vidět, že v obrovském bloku, který mu sloužil jako podstavec, byla vytesána prohlubeň. Měla překvapující podélnou a protaženou podobu, připomínající obrys siluety stylizované ryby nebo velké, dole uzavřené písmeno omega... a v ní jsme spatřili ostatky nebožtíka,“ napsal Alberto Rúz Lhuillier.

Vědec usoudil, že v hrobu jsou uloženy ostatky krále Pacala, ale udivila ho velikost těla, které notně přesahovalo výšku průměrně vzrostlého Maje. Zesnulý neměl zašpičatělé zuby ani deformovanou lebku, jak bylo u představitelů vyšší společenské vrstvy obvyklé. Jeho posmrtná maska, která přesně kopírovala tvar obličeje, svědčí o dalším jedinečném anatomickém rysu. Nos pohřbeného vládce začínal již nad obočím a výrazně dělil čelo na dvě poloviny. Obdobný rasový znak nacházíme jen na mayských skulpturách, jinde na naší planetě se nevyskytuje.

„Nakonec jsme se shodli, že se v případě tohoto nebožtíka nejspíše nejednalo o Maye, ačkoli zřejmě zemřel jako jeden z králů Palenque,“ přiznává Lhuillier.

Kým ale tedy Pacal byl? Měl skutečně božský, a tedy mimozemský původ, jak se snažili dokázat jeho dvorní životopisci?

Ve snaze najít kladnou odpověď řada badatelů upozorňuje na opravdu neobvyklý výjev, vyřezaný do víka sarkofágu. Zatím se nikomu nepodařilo spolehlivě určit, co představuje postava sedící v neobvyklé poloze, obklopená množstvím zvláštních detailů. Je to portrét nebožtíka ve společnosti bohů země a smrti, mladý bůh kukuřice jako symbol života, obraz boha počasí, anebo má pravdu Erich von Däniken, který v tomto výjevu rozpoznává člověka cestujícího v kosmickém dopravním prostředku?

Jako první tuto odvážnou myšlenku vyslovil ovšem už Alexandr Kazancev.

Proslulý ruský vědec také provedl podrobný rozbor reliéfu a dospěl k těmto závěrům:

1) Postava sedí v poloze, která přesně odpovídá poloze současných kosmonautů. Je totiž nejvýhodnější pro překonání přetížení při ohromném zrychlení rakety opouštějící Zemi.

2) Vlasy domnělého pilota se vznášejí všemi směry do kabiny, jako by tam panoval stav beztláče.

3) Přimo u nosu lze rozeznat malý předmět, jehož význam dosud nikdo neobjasnil. Podle Kazanceva představuje malou kyslíkovou masku. (*Předmět vypadá jako trubička, jakou lékaři usnadňují svým pacientům dýchání.*)

Další badatelé upozorňují na hieroglyfy, které jsou rozmístěny po obvodu náhrobní desky. A předpokládají, že obsahují dosud nerozšifrované poselství z hvězd nebo instrukce ke kosmickému letu. Svou teorii podporují posvátným textem Popol Vuh, kde se hovoří o civilizaci, která sestoupila do Palenque z kosmického prostoru.

Kýžené rozluštění celé hádanky nepřinesl ani částečný překlad mayských hieroglyfů. Naopak, řada otazníků ještě vzrostla. Historické údaje, zaznamenané na tabulkách v Pyramidě nápisů, tvrdí, že se Pacal narodil 22. března roku 603.

O dvanáct let později byl korunován králem Palenque. Dožil se 80

let a 158 dnů. Tento fakt nezvratně potvrzují hned dva spolehlivé prameny. A to je potíže. Nezávislé vědecké výzkumy totiž shodně prokázaly, že kostra v Pacalově hrobce patří muži, který nezemřel ve vyšším věku než čtyřicet let. Jak si máme vysvětlit tento časový nesoulad? Jsou na zdech chrámu úmyslně uvedeny falešné údaje, anebo se při vědeckém ohledání ostatků zmýlili antropologové? A co když mají pravdu obě strany?

Německý spisovatel Peter Fiebag nabízí v takovémto případě velmi neobvyklé řešení v podobě časové dilatace. Podstata tohoto jevu spočívá v tom, že kosmonautům, kteří se pohybují vesmírem přibližně rychlostí světla, plyne čas podstatně pomaleji než lidem, kteří zůstali na Zemi. Takže zatímco vesmírní poutníci cestují jen několik let a jejich těla nestačí zestárnout, pro pozemšťany uběhnou desítky roků. Připustíme-li, že Pacal se svými božskými předky pobýval určitou dobu v kosmu, pak rozdíl mezi jeho pozemským, písemně zaznamenaným věkem, a skutečným fyziologickým stářím začne být pochopitelný.

Jistá naděje na vyřešení rébusu svitla v září roku 1998, kdy tiskové agentury přinesly zprávu, že byly v Palenque odkryty nové nápisy a doposud neznámé pozůstatky staveb. V budově XIX stál vápencový trůn či oltář podobného tvaru, zdobený devíti postavami a 200 glyfy. Uvnitř nedalekého malého chrámu je pohřební komnata s nástěnnými malbami. Na podlaze ležely nádoby, nože a lidské kosti. Malby v místnosti znázorňují antropomorfní a zoomorfní bytosti. Vědci předpokládají, že v dosud zasypaných sklepeních naleznou hroby dalších příslušníků královské rodiny a možná i prozatím marně hledané ostatky Pacalova syna Chan Bahluma.

Pyramida čaroděje

Jednou z nejpodivuhodnějších mayských památek je Uxmal na Yucatanském poloostrově. Lidé se tu usadili již před 3 000 lety, ale teprve někdy od 6. století začalo mezi malebnými zelenými pahorky vyrůstat mohutné městské a náboženské centrum s více než 25 000 obyvatel.

Celé místo je přímo prosáklé magií. Jednotlivé budovy jsou přísně astronomicky orientovány. Jejich dokonalé plánovité rozmístění dokazuje univerzální znalost pohybu nebeských těles. Zvláštní význam byl přitom přisuzován především planetě Venuši, k níž měli Mayové tradičně výjimečný vztah.

Rozlehlé kláštery sloužily k výuce lékařů, matematiků, astronomů a astrologů. Do tajných nauk byl zasvěcován obrovský počet kněží a šamanů.

Úchvatnou dominantu Uxmalu tvoří třicet pět metrů vysoká Pyramida čaroděje. O jejím vzniku se vypráví neobyčejná legenda. V krajině prý kdysi žila mocná vědma a čarodějnice, která chtěla získat království pro svého syna. Ten ale nepřišel na svět obvyklým způsobem. Narodil se z vejce, slepeného z hlíny a živice. Navzdory tomu, že byl neobyčejně malého vzrůstu a neměl žádné vojsko, požádal dosavadního panovníka o předání vlády. Když byl odmítnut, vyzval vládce na souboj. Král si sám vybral způsob boje. Zvítězit měl ten, kdo o svou hlavu dokáže rozbít jako kámen tvrdé ořechy cocoyol. Skřet s pomocí temných sil úderům odolal, král při druhém pokusu sám sobě roztříštil lebku.

Nový vládce země pak jako důkaz svých čarovných schopností za jedinou noc postavil mohutnou a naprosto neobvyklou pyramidu.

Archeologové ovšem tvrdí, že stavba vznikala v pěti postupných etapách. Nicméně přiznávají, že oplývá unikátními vlastnostmi. Jako jediná ze všech pyramid v Mexiku má oválnou základnu. Také její hlavní schodiště nemá obdobu. Je neobvykle strmé, stoupá pod nebezpečným úhlem 60 stupňů, takže cesta vzhůru připomíná spíše lezení po žebříku. Schodiště na západní straně je orientováno přesně podle polohy slunce v den letního slunovratu. A také další části stavby jsou spojovány s magickým účinkem hvězd a vesmírných sil.

Podle čarodějovy kletby nesmí na vrcholu jeho pyramidy nikdy stanout cizí panovník.

Smutně se o tom mohla přesvědčit samotná královna Alžběta II. Když v roce 1982 navštívila Uxmal, chtěla, jako mnozí další turisté, vystoupit na pyramidu a potěšit se úžasnou vyhlídkou.

Místní průvodci ji varovali, oficiální doprovod ale považoval starou legendu za pouhou bajku a rozhodl se královně vyhovět.

Byl jasný, slunný den. Obloha oplývala azurem. Jediným minusem bylo horko, které zvyšovalo námahu z výstupu. Před žhavými slunečními paprsky měl královnu chránit obrovský deštník, který nesl jeden z jejích tělesných strážců.

Panovnice vykazovala dobrou fyzickou kondici. Statečně vystoupila asi do tří čtvrtin, když se stalo cosi neuvěřitelného. Přimo nad pyramidou se objevil černý mrak. V okamžiku začalo hustě pršet. Zároveň se zvedl prudký vítr. Odněkud se přihnul oblak prachu. Pyl vířil vzduchem. Nebylo vidět téměř na krok. Na povrchu již tak nebezpečného schodiště se vytvořil kluzký film. Domorodci si uvědomovali, že nejde o obvyklou bouřku, a chtěli přimět panovnici k návratu. Královně a jejímu týmu se zdálo bezpečnější vystoupit zbývajících asi deset metrů a ukrýt se ve svatyni na vrcholu, než za těchto okolností pokračovat v riskantním sestupu. Po několika krocích vzhůru ale větrný vír udeřil na skupinu nebyvalou silou a strhl strážce nesoucího deštník. Muž se po několikametrovém pádu zachytil řetězu, který je natažen podél schodiště. Byl sice potlučen do krve, ale zachránil si život.

Vítr vanul přímo shora, jako by chtěl vytvořit bariéru, přes niž se panovnice nesmí dostat. „Bylo to něco nepředstavitelného. Jakási neviditelná síla nás nemilosrdně tlačila zpět dolů,“ vzpomínají dodnes místní průvodci.

Nikdo už nic nenamítal. Všichni v houfu se křečovitě přidržovali řetězu a doslova po čtyřech se spouštěli dolů, až se – promoklí na kost – dostali do bezpečí.

Okamžitá odveta

Všechny případy ale neskončily tak šťastně.

Výprava profesora Spindena objevila poblíž Uxraalu hrobku jiného mayského šamana. Přestože jisté indicie naznačovaly, že je také toto místo chráněno kletbou, tým bez váhání pronikl dovnitř. Předák Mac Clure, který jako první porušil odvěké tabu, a místní dělník, který mu pomáhal odkrýt mumii, skonali ještě týž den v ukrutných bolestech, aniž se podařilo zjistit příčiny jejich smrti.

Záhadami je obestřena i smrt Davida Pulestona. Tento mladý americký archeolog se pokoušel rozluštit tajemství podivné figury, která se na mayských svatyních často vyskytovala společně se zobrazením proslulého boha deště Chaca. Doprovodný glyf sděloval, že jde o božstvo Pauatun, jehož symboly jsou blesk a hrom.

Puleston toto jméno přeložil jako Kamenný buben a dalším pátráním zjistil, že šlo o velmi podivnou, mnoha záhadami obestřenou nadpřirozenou bytost. Jejím úkolem bylo v období sucha přivolávat boha deště hrou na zvláštní kamenné bubny. Ty ale nebyly vyrobeny uměle. Šlo vlastně o jistý druh vápencových krápníků, které pod úder holou rukou hluboce rezonovaly a vydávaly podmanivý zvuk. Několik exemplářů těchto kamenných bubnů bylo nalezeno v jeskyních a v podzemních svatyních. Jeden z nich Pulestone objevil i v proslulém svatém městě Chichén Itzá, neodolal pokušení a několikrát do něj udeřil dlaní. A právě to, jak se vzápětí ukázalo, mu bylo osudné.

Puleston zřejmě netušil, že obřady spojované s bubnováním a oživováním božstva Pauatun téměř vždy doprovázely krvavé lidské oběti. Bůh deště byl přivoláván nejen podmanivým duněním, ale i smrtí a utrpením. V samotném Chichén Itzá byli v době sucha vybraní lidé vhazováni do známé Studny obětí nebo zemřeli ještě daleko drastičtější způsobem.

S. G. Morley o tom napsal: „Toho, kdo měl být obětován, nejprve svlékli a pomazali modrou barvou. Pak mu na hlavu vložili zvláštní, do špičky vybíhající ozdoby, a odvedli ho na obětní místo. Obvykle na vrchol pyramidy, kde stál chrám... Jako oltář sloužil vypouklý kámen, který vypnul do výšky hrud' obětovaného člověka. Čtyři

chakové, rovněž modře pomalovaní, pak uchopili oběť za ruce a za nohy a položili ji zády na oltář. Přistoupil naxcon s obětním pazourkovým nožem a vrazil jej oběti mezi žebra pod levou bradavku. Do otvoru, který takto vznikl, vstrčil ruku a vyrval ven ještě tlukoucí srdce...“

Onoho dne roku 1967 byl Puleston v dobré náladě. Nález kamenného bubnu přesně zapadal do mozaiky pátrání, které tak úporně vedl. Snad proto, jen tak žertem, opakovaně rozezněl krápník a se smíchem prohlásil, že v tak nádherný bezmračný den ani mocné božstvo nedokáže přivolat déšť, hromy a blesky. Poté Puleston spolu se svou asistentkou vystoupil na vrchol Kukulcánovy pyramidy.

Když stanul na rohu svatyně, zpod ojedinělých lehkých bílých obláčků sjel mohutný blesk. Ten udeřil do římsy svatyně, sjel po ní k nároží, kde stál Puleston, a na místě ho zabil.

Případ vzbudil obrovský rozruch a vyvolal znepokojující otázku: Byla smrt archeologa v posvátném prostoru na vrcholu pyramidy pouze nešťastnou náhodou, nebo zákonitou odvetou magických sil?

Skeptici oprávněně poukazovali na to, že Kukulcánova pyramida je se svými 24 metry nejvyšší stavbou širého okolí, a přitahuje tedy blesky jako hromosvod.

Jenže onoho dne žádná bouřka nebyla. Blesk sjel z čistého nebe a zabil pouze Davida Pulesrona. Jeho asistentka a okolostojící turisté byli sice nárazem srazeni na kamennou dlažbu, ale všichni úder přežili bez zranění.

Později se ukázalo, že obřady s „kamennými bubny“ obklopuje množství dalších nevysvětlených otazníků. Podle jistých indicií nesloužily jen k přivolávání božstva Pauatun, ale souvisely také s dosud blíže neobjasněnými pokusy o kontakt s podsvětím.

A z tohoto pohledu je Kukulcánova pyramida přímo ideálním místem k setkání s nadpřirozenými silami. V její stavbě jsou totiž zakódovány mnohé magické a náboženské symboly.

Fascinující divadlo

Kukulcánova pyramida má čtvercovou základnu o straně 55,5 metru. Skládá se z devíti stupňů, které zastupují devět oblastí mayského podsvětí. Ke svatyni na vrcholu stoupá ze všech čtyř stran schodiště o 91 schodech. Celkový počet schodů spolu s masivním schodem před hlavním vchodem do chrámu tak představuje 365 dní, zatímco dvaapadesát plošin po stranách symbolizuje týdny jednoho roku.

Celá stavba je zasvěcena Opeřenému hadovi, který již po celé věky, alespoň obrazně, sestupuje ke svým uctívačům. Dvakrát v roce, vždy 21. března a 22. září, se totiž pyramida stává jevištěm neobvyklého astronomického fenoménu.

V ony dny odpoledne slunce vrhá stínový obrys rohů devíti pyramidových teras na severozápadní zeď schodiště. Síť světelných trojúhelníků, oddělených tenkými liniemi stínů, vypadá jako šupinatá hadí kůže. Ta, jak slunce zvolna klesá k obzoru, se neustále pohybuje a vlní. Zeď, vlastně masivní kamenné zábradlí, je dole ukončena obrovskou hadí hlavou. Její podoba ještě více zesiluje ohromující představení. Celé tři hodiny světlo klouže pomalu dolů a vytváří sugestivní představu obrovského hada, plazícího se z vrcholu pyramidy.

Člověk má najednou pocit, že se otevřela brána do jiného světa. Všednost je na krátký čas poražena. Ze zapovězené zóny vystoupily neznámé síly.

Přispěla právě tato jedinečnost Kukulcánovy pyramidy k tragické smrti Davida Pulestona? Bylo chybou, že posvátný nástroj použil bez vykonání příslušných obřadů a na tak výjimečném místě?

Odborníci na dějiny předkolumbovské Ameriky Freidel a Scheelová poukázali na možnost, že posvátná mayská místa byla tak silně nabitá „výjimečně nebezpečnými silami“, že tu vznikla „magická silová centra“. Otvíraly se průduchy do jiných dimenzí anebo přímo jakési brány na onen svět.

V zajetí magie

Mayové využívali k ochraně svých staveb před nepřítelem i daleko jednodušší kouzla. Mnohé z nich připomínaly dodnes dochované obřady voodoo a černé magie. Zhotovovali totiž sošky nebo vyrývali do kamene obrazy postav, které určitým způsobem symbolicky „zranili“. Člověk, který provedl něco nepatřičného v místě střeženém takovýmto fetišem, utrpěl stejné zranění.

Když před lety začalo odkrývání málo známé mayské svatyně Tonina, sužovaly archeology a jejich dělníky velmi časté úrazy. Záhy se zjistilo, že celé místo je zasvěceno bohu smrti. V ruinách byly nalezeny stovky úlomků sošek a rytin, rozbitých při rituálním usmrcování. Mnohé výjevy představovaly stejné nehody, jaké utrpěl výzkumný tým.

Zajímavý důkaz uvádí polský spisovatel Maciej Kuczyński.

Vedoucí vykopávek v Tonině, dr. Tadeusz Jadeun, se při práci na pyramidě pokoušel dostat do jednoho místa. Náhle, jako by ho strhla neviditelná ruka, spadl hlavou dolů a narazil do ostré hrany jakéhosi balvanu. Když se po několika dnech vrátil z nemocnice, rozhodl se kámen odstranit. Pod ním našel desku s vyobrazením božstva, jak s hlavou dolů padá či sestupuje z nebes k zemi.

Nikoho nepřekvapilo, že měl bůh na čele zřetelnou prasklinu, stejnou jako šrám na čele dr. Jadeuna.

Nevyhnutelný osud

Odhaduje se, že v mayské oblasti a částečně i na Yucatanu žilo asi 10 milionů lidí. Počátkem 9. století všichni podezřele rychle někam zmizeli. Zdánlivě zcela bez důvodu opustili svá úžasná sídla. Proč?

Podle hypotézy zveřejněné v časopisu Science mohlo ke kolapsu mayské civilizace přispět sucho, které bylo v té době nejhorší za několik tisíc let, a také neustálé války. Státisíce, možná miliony lidí zahynuly v boji a na podvýživu. Nálezy kosterních ostatků vypovídají o stále menším vzrůstu dospělých lidí, špatně vyvinutých kloubech a propadlých hrudnicích. Dramaticky stoupla dětská úmrtnost. Nemoci zasáhly i královské rodiny. Část obyvatelstva se zachránila útekem do severní části poloostrova Yucatan, kde žilo ve srovnání s jinými oblastmi poměrně málo obyvatel. Tam pak mayská civilizace dožívala až do příchodu evropských dobyvatelů.

Tuto teorii ovšem zpochybňuje skutečnost, že největší a nejúchvatnější mayská sídla v Mexiku ležela právě na severu Yucatanu. Maypan, Chichén Itzá, Uxmal, Kabah, Labna a další. Vybuodovala je zdecimovaná hrstka podvyživených Indiánů? A proč i tato centra Mayové opustili? Pokud vypukl obrovský hladomor, jehož oběťmi se staly miliony lidí, kde jsou jejich hromadné hroby?

Není tajemství náhlých odchodů z prosperujících měst skryto v oné nezlomné víře v působení magických sil? Je nesporné, že Mayové vyhledávali místa nabitá posvátnou energií a právě tam stavěli svá sídla. Co se stalo, když se magická síla vytratila a král a kněží ji již nedokázali obnovit? Stěhovali se jinam?

Při svých – řečeno dnešním jazykem – spiritistických rituálech se pokoušeli zbourat odvěkou hranici, oddělující náš svět od „říše nadpřirozena“. Otevírali brány do záhrobí. Neuvolnili tak, jak se při obřadech černé magie stává, stavidla silám, které pak nedokázali zvládnout? Uprchlí ze svých sídel, protože se cítili ohroženi? Nebo odešli prostě jen proto, že se čas naplnil? Jejich sepjetí s nezvratně předurčeným osudem zavánělo téměř posedlostí.

Americký historik umění Jose Argulles tvrdí, že Mayové odkryli pravou podstatu času. Podle nich je prý čas energie, v níž je zakódovaný program rozvoje. Tedy jakési osudové poselství. Energie

času se každého dne mění a každý člověk v závislosti na svém datu narození na tyto proměny jinak reaguje, dovede je využít, nebo mu mohou škodit. Nemá to nic společného s astrologií. Prostě člověka ovlivňuje energie nesená časem, proto se občas cítíme daleko hůř, než bychom měli podle biometeorologické předpovědi. Duše si sama vybírá den příchodu na svět, datum zrození v materiálním těle podle podstaty kosmické mise, která je jí uložena.

Mayové byli jakýmsi navigátory času. Snažili se pochopit jeho tok a dokonale se mu přizpůsobit. Pokoušeli se nahlédnout do karet osudu. Jejich kalendář končí 22. prosince 2012. Jose Argulles na tento den předvídá katastrofický konec světa.

Na počátku roku 2004 tiskové agentury oznámily, že se k Zemi blíží asteroid o průměru 1,2 kilometru a hmotnosti zhruba 2,6 miliardy tun. Objekt letí rychlostí 30 kilometrů za vteřinu. Pokud by dopadl na Zemi, při nárazu by se uvolnila ničivá energie, která by se dala přirovnat zhruba ke 20 milionům atomových pum shozeným na japonskou Hirošimu.

Srážka by zcela jistě znamenala zánik veškerého pozemského života.

Podle dosavadních výpočtů se má asteroid přiblížit k Zemi v březnu 2014. Toto datum ale není spolehlivě určeno. Vědci pohyb asteroidu stále sledují a upřesňují výpočty. Doufají, že tak získají i jistotu, že se nám těleso vyhne v bezpečné vzdálenosti.

Máme se tedy obávat konce světa, nebo mají pravdu názory, že Mayové oním osudovým 22. prosincem 2012 označili nějaký zcela zásadní zlom v chápání času a jeho energie? Vystoupí lidstvo na podstatně vyšší stupeň svého rozvoje? Získáme možnost svobodného pohybu v čase?

VII. Monstra a příšery

Ono podivné cosi se vznášelo vzduchem téměř bez pohybu křídel.

Juarez Silva si původně myslel, že se k němu houstnoucím soumrakem blíží malé letadlo. Překvapovalo ho ovšem, že neslyší vůbec žádný zvuk. Šedavě bílý trup rychle klesal k zemi. A to byla další záhada. V polích pokrytých vzrostlou kukuřicí se nedalo přistát.

Silva kráčel úzkou hliněnou cestou k asfaltce, kde měl čekat, až pro něj přijede bratr. Jak se ohlédl, ztuhl hrůzou. Pouze několik metrů nad ním visel podivný tvor. Vypadal jako člověk s podivnou zobákovitou tváří a obrovskými blanami, nataženými mezi tělem a horními končetinami.

Z druhé strany se ozval zvuk motoru a pak krátké houknutí klaksonu. Bratr dorazil.

Monstrum nepatrně pohnulo kožnatými křídly, přehouplo se přes stromy lemující asfaltku a zmizelo ve tmě.

Podobné zprávy o podivné létající bytosti, která se objevuje s příchodem noci, přicházejí především z pohoří Sierra Madre Oriental.

„V roce 1877 bylo na náměstí v obci San Marin nad kostelem spatřeno velké stvoření podobné okřídlenému člověku. Ve Ville Garcii našel roku 1908 místní obyvatel Pantelón Magaña na cestě podivnou, jako by lidskou stopu. Když se v křoví cosi pohnulo, hodil tam kámen. Něco velkého a tmavého se vzápětí vzneslo a odlétlo k řece.

Také manželé Fuentesovi měli počátkem padesátých let 20. století nečekaný zážitek. Procházeli se v lese, když tu náhle uviděli ‚dva obrovské ptáky‘ na stromech. Tvorové, připomínající velikostí a částečně i svým vzhledem dospělého člověka, shlíželi dolů ze svého úkrytu,“ uvedl Magazín 2000 a přidal jedno novodobé svědectví.

„Pracovník z ranče El Sabrino, který se nachází u silnice spojující San Miguel de Allende s Astongem, za bílého dne uviděl neobvyklé stvoření na vzdálenost asi 50 metrů. Muž doslova řekl: ‚Byl to napůl člověk, napůl pták.‘

Několik mexických badatelů začalo v okolí usedlosti hlídkovat, ale tajemného živočicha už nespatri. Našli však v koruně stromu

pozůstatky masa a kostí, jako by upuštěnou kořist nějakého dravce.“

Jaké podivné stvoření děsí obyvatele podhorských sídel? Některé okolnosti naznačují, že nejde o nějaký přízrak, ale zcela konkrétní, i když nám neznámý druh létajícího predátora.

U ranče El Sabrino tvor zanechal zbytky kořisti. Podobnou zkušenost zaznamenal v roce 1982 Hector Untiales. Spolu se svým přítelem si udělal výlet na pustý vrch Cerro de la Sillan. Na břehu potoka je vyděsily roztrhané vnitřnosti nějakého zvířete. Krvavá stopa vedla do lesa. Oba muži se po ní opatrně vydali. Došli k vysokému stromu. V jeho koruně visely zbytky kance. Jaké zvíře dokázalo do výšky vynést divočáka, vážícího jistě přes sto kilogramů?

Netopýr smrti

Zvěsti o hrůzu nahánějícím netvorovi kolují v Mexiku odpradáva.

Posvátná kniha Popol Vuh popisuje cestu dvou bratrů do Xibalby a hrůzné zkoušky, které tam museli podstoupit.

„Zavedli je potom do Domu netopýrů. Jenom netopýři byli v tom domě, v domě Camatzotzově, té obludy, jejíž zabijáky jsou jak ostrá jehla. Ihned propadne smrti, kdo se k ní přiblíží.“

Většina se domnívá, že Camatzotz představuje netopýří božstvo, tedy jakousi imaginární, nehmatatelnou hrozbu.

Příběh ale pokračuje tragédií. Mládenci přespali ve svých foukačkách na šípky. Skryli se do nějakého úzkého prostoru?

„A tak je v tom domě netopýři nepokousali. A přece jeden z nich nevyvázl, byl přemožen jiným Camatzotzem, který sestoupil z nebe a kterému se musel ukázat.“

Zdá se, že vyprávění rozlišuje obyčejné netopýry od záhadného Camatzotze. Dozvídáme se, že zatímco netopýři celou noc drželi pohromadě a pištěli, hrůza sestoupila z nebe, cosi slétlo z oblohy.

Byl Camatzotz nějakým neobvykle velkým a nebezpečným zvířetem?

K největším netopýrům patří kaloni, jejichž rozpětí křídel dosahuje až 150 centimetrů, ale ti se živí pouze ovocem. Za nebezpečného je považován upír obecný. Z tlamy mu vyčnívají ostré, špičaté zuby, jimiž prokusuje kůži svých obětí. Krev ovšem nesaje, ale olizuje jazykem. Rána velmi dlouho krvácí. Sliny upíra totiž obsahují látky, které brání srážení krve. Speciální tepločivný orgán v blízkosti nozder mu dovoluje objevit i člověka v uzavřené místnosti.

Upíři sice obývají Mezoameriku, ale jsou velmi malí. Rozhodně se nemohli stát předlohou obávaného netopýra smrti. Nedávno byla ve Venezuele objevena zkamenělina vyhynulého druhu obřího vampýra, ale i ta nepřekračovala výšku 40 centimetrů a nemohla být srovnávána s člověkem. Navíc některé další zprávy celou záhadu pořádně komplikují.

V červenci roku 1994, krátce před polednem, se na hřbitově v Monterrey objevila bytost s křídly a děsivým ptačím obličejem. Kus

cesty urazila houpavou chůzí, pak rozepjala blanitá křídla a odletěla k lesu. O několik dnů později se podobné šedé stvoření objevilo znovu. Podle ženy, která ho viděla velmi zblízka, se od hlavy k pasu podobalo člověku, dolní polovina připomínala spíš zvíře.

Od podzimu roku 1966 zneklidňoval obyvatele Virginie podivný létající přízrak. Poprvé jej spatřilo pět mužů kopajících hrob na hřbitově poblíž Clendaninu. Cosi neznámého slétlo náhle ze stromu a kroužilo nad hlavami vyděšených kopáčů. V následujících měsících tvora pozorovalo více než sto svědků. Jejich výpovědi se shodují. Záhadné monstrum připomíná statného muže vysokého více než dva metry. Jeho tělo je hladké, černošedé nebo tmavě hnědé barvy. Tvář nikdo nedokázal popsat přesně. Víme jen, že nad krátkým zobákovitým nosem září obrovské rudé hypnotizující oči. Jejich pohled nahání strach. Většina pozorovatelů při něm pocítila nevyslovitelnou hrůzu a přepadla je panika. Blanitá křídla dosahují rozměru až tří metrů a při letu se kupodivu nehýbají. Tvor přesto plachtí nesmírně rychle. Podle Rodgera Scarberryho dokázal dokonce pronásledovat vůz řítící se po dálnici více než 150ti kilometrovou rychlostí. Kdo byl tento ptačí muž, se nikdy nepodařilo zjistit.

Jeho přesnou podobu ale zachycuje i posvátná kniha Popol Vuh. Vůdcům kmenů se zjevil posel z podsvětní říše Xibalby. Vypadal jako člověk, ale měl na zádech netopýří křídla. Text ho označuje jako posla a on sám to potvrzuje: „Jsem posel vaší Původkyně, vašeho Stvořitele.“

Posly, jak víme, byli nazýváni i andělé. Netopýří křídla jsou připisována satanovi. Otazníky nad netopýrem smrti tak dostávají přímo nadpřirozený rozměr.

Kozí upír

V roce 1996 obyvatelé severomexického státu Sinaloa zachvátila panika. Všichni se obávali záhadného krvežíznivého monstra, které za sebou zanechávalo stovky mrtvých koz, ovcí a krocánů. Zvířata byla nalezena s prokousnutým hrdlem. Těla zůstala netknuta, ale byla zbavena krve.

Někteří svědci zahlédli v blízkosti obětí nestvůru podobnou netopýrovi. Jiným připomínala proslulé Chupacabras – Kozí upíry.

Tyto tajemné zrůdy dosahují výšky od 1,2 do 1,5 metru. Humanoidní hlava má vypouklé, rudě svítící oči. Podle některých pozorovatelů oči září tak silně, že dokážou jako reflektor osvětlit prostor v těsné blízkosti. Z tlamy vyčnívají dlouhé špičáky, které zřejmě slouží k probodnutí kůže oběti. Neví se, zda tvor krev vysává, nebo pouze olizuje jako vampýr. Pod pažemi se dají rozpoznat četné kožní záhyby spojené s prsními svaly. Slouží k letu, nebo při roztažení rukou pouze připomínají křídla? Kůže je šedá nebo šedozeleň a na zádech vytváří kruhové útvary.

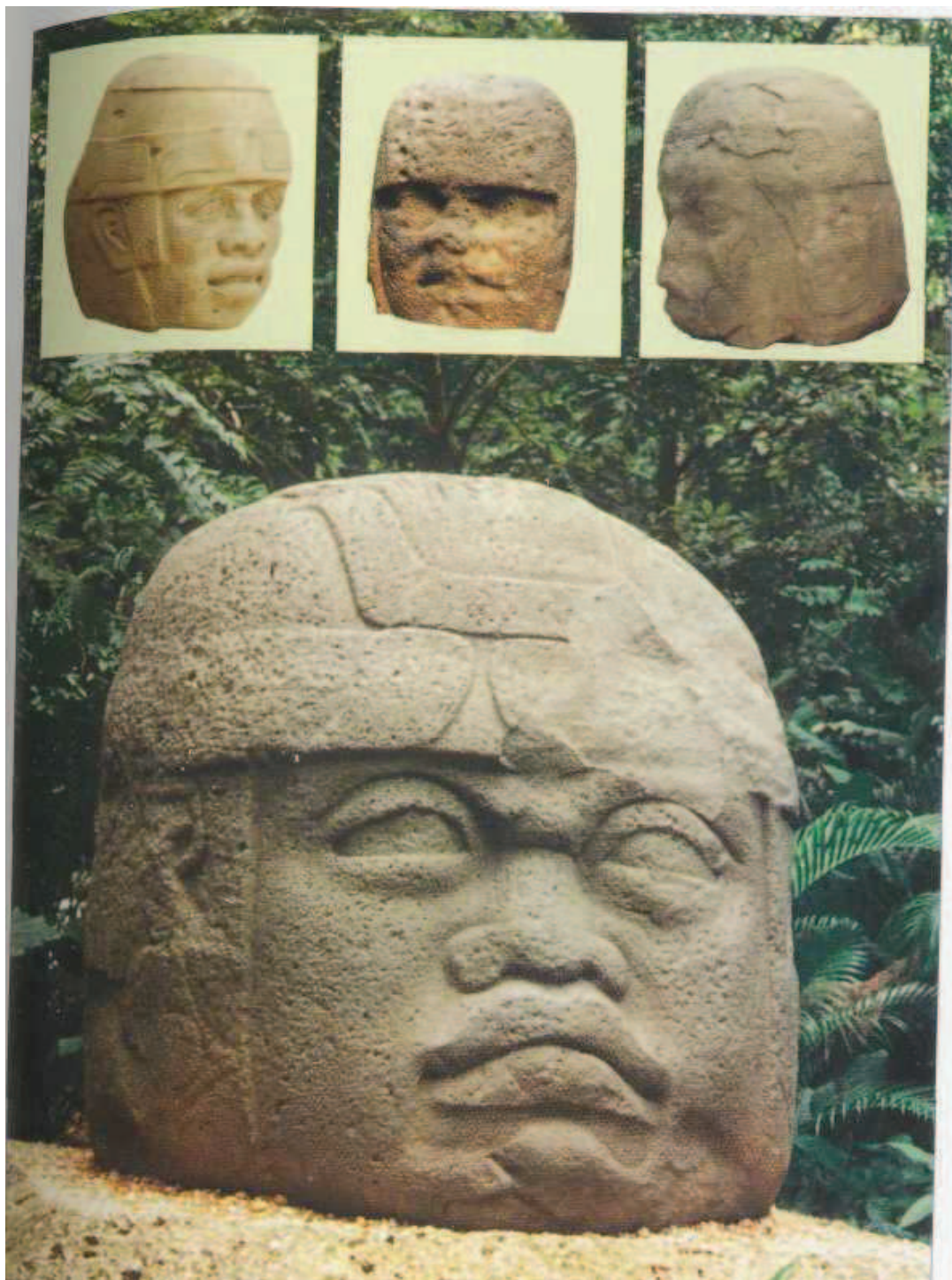
Kam máme tato příšerná stvoření zařadit?

Někteří je považují za nezdařený produkt biologických pokusů americké armády. Četná pozorování se totiž odehrála v těsné blízkosti přísně utajované americké vojenské zóny. Jiní v chupacabras rozpoznávají mimozemské vetřelce. Další tvrdí, že je zplodily d'ábelské síly, uvolněné při obřadech černé magie. Možnost, že jde i o neznámé zvíře, se jeví nudná.

Chupacabras jsou známí nejméně sto let. Jejich výskyt byl hlášen především z Portorika, Mexika, USA a některých států Střední a Jižní Ameriky.

Rozluštění letité záhady se možná již blíží. Jak případů útoků chupacabras přibývá, jsou úřady nuceny neprodleně jednat. V Culiacanu, kde vykrvácelo více než sto zvířat, se do pátrání pustily i policejní brigády. V postižených lokalitách je kladeno stále více léček a důmyslných pastí. Najdeme v některé z nich živý důkaz existence tohoto přízraku?

Obrázky

Obří olmécké hlavy udivují svými negroidními rysy. Každá z nich má svou vlastní tvář a jinou helmu.

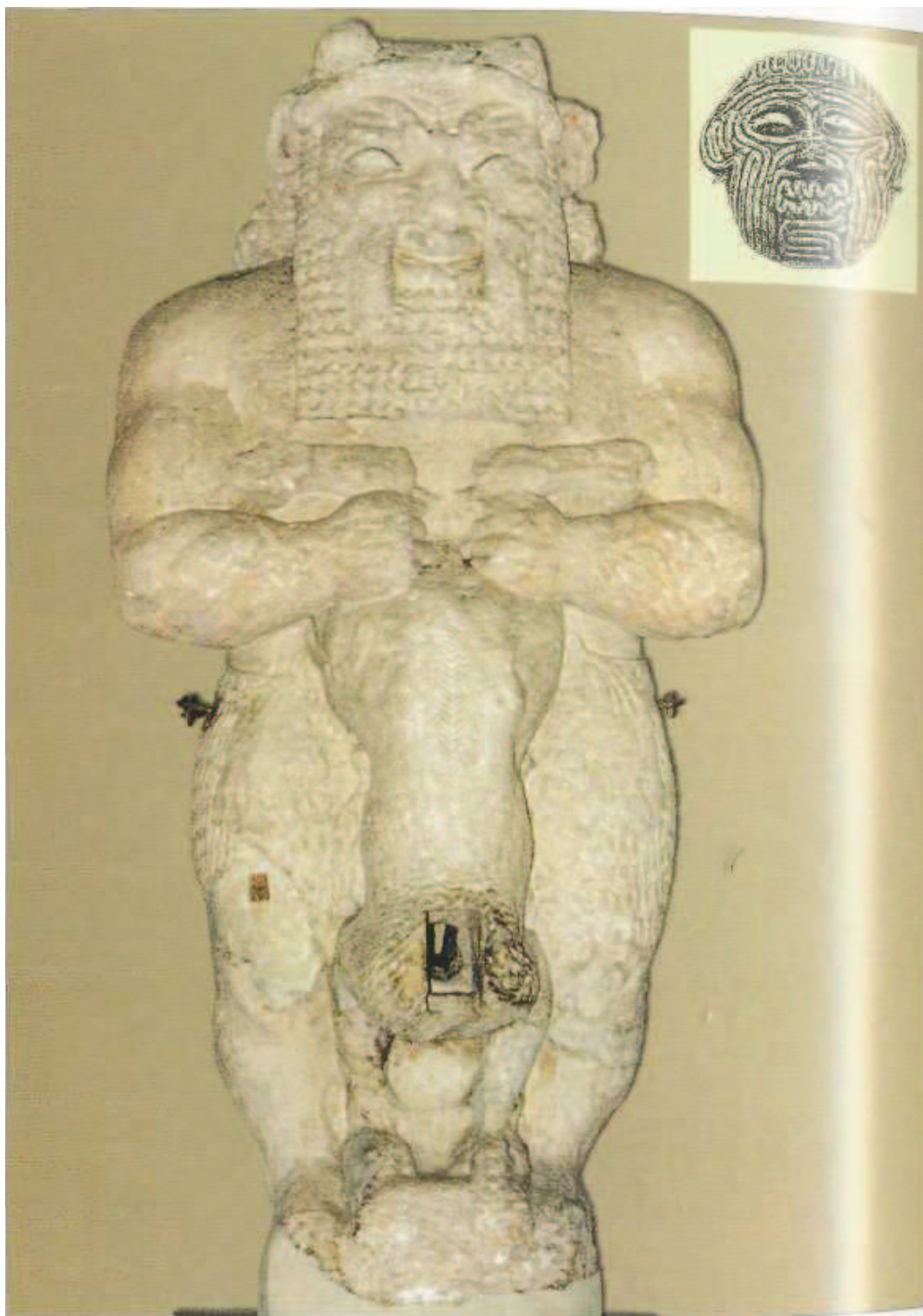
Obětní sošky, nalezené v La Ventě, se zcela liší od kulatých obřící) hlav. Zobrazují totiž lidi s velmi vysokou protáhlou lebkou.

Co představují tzv. olmécké oltáře, se stále nepodařilo rozluštit.

Postava na olmécké stéle z Monte Albánu má vousy, ale ty Indiánům vůbec nerostou. A stejná záhada doprovází i další reliéfy.

Démon Chuvava býval ztvárňován jako obr s dlouhými vlasy a vousy. Hliněné modely jeho vráscité tváře sloužily jako pomůcka k věštění nebo je kněží nabíjeli magickou silou jako ochranný amulet.

Je tato zvláštní kamenná tvář s labyrintem vrásek olméckou obdobou démona Chuvavy? Mnozí lidé v její přítomnosti pociťují vliv neznámé energie.

Sochy Atlantů z Tuly svírají v pravé ruce zvláštní předmět (detail vlevo nahoře). Někteří badatelé v něm rozpoznávají laserovou pistoli, jiní se domnívají, že jde o obdobu plamenometu. Na jedné z postav je výjev, který snad znázorňuje, že byl předmět využíván k rozrušení horniny (vpravo nahoře).

Tak

Také tato podivná postava svírá v ruce neznámý nástroj. Zmenšená hlava jako trofej možná napovídá, že se dal využít i jako zbraň.

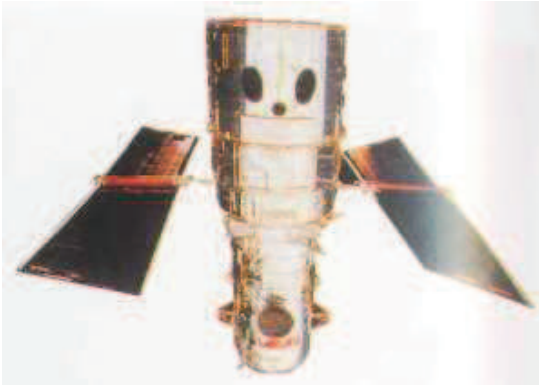
Na stěně svatyně v Cacaxtle se vousatý bílý muž s rudými vlasy plaví oblohou v podivném stroji, z nějž šlehají plameny.

Olmécká stéla z La Venty ukazuje postavy, vznášející se jako kosmonauti ve stavu beztíže. Čím asi byl tento výjev inspirován?

Na stěně tisíce let starého hrobu č. 104 je namalováno neobvyklé stvoření. Jeho hlavu kryje helma spojená trubicí s jakousi nadrží na zadech. Oči jsou velmi tmavé a velké. Postava je podstatně menší než lidé zobrazení na okolních výjevech.

Chichimekové spatřili na obloze těleso, které se svým tvarem podobalo člověku. Také některé současné kosmické stroje mohou vzdálené připomínat lidskou postavu.

Lebky, nalezené v hlubinách „mexické babylonské věže“, mají neobvyklé rozměry. Je to důkaz, že tuto unikátní stavbu opravdu stavěli obři, jak tvrdí legendy?

Cholulská pyramida je dnes celá pokrytá vegetací a na jejím vrcholu stojí velký kostel.

Teprve po překreslení vyniknou jednotlivé technické detaily na víku sarkofágu krále Pacala.

Palenque se původně jmenovalo Nachan, což znamená Město hadů.

Z otevřených tlam hadů na zdech chrámu v Uxmalu shlížejí lidské tváře. Je to podoba předků, které vypouštěl tzv. Had zjevení?

Pyramidu čaroděje údajně postavili tajemní skřeti Aluxové. Na jejím vrcholu nesmí podle legendy stanout žádný cizí panovník.

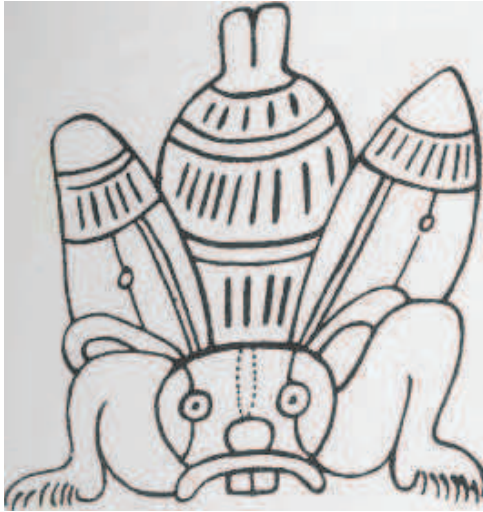
Mayové údajně neznali kolo, ale jeho ozubená podoba se objevuje na čtelných budovách. Byl to pouze magický symbol, nebo skutečná technická pomůcka?

Mayským ideálem krásy bylo vysoké ploché čelo, protažená lebka a lehce šilhavé oči. Proto byly novorozencům deformovány hlavy a těsně před nos zavěšovány korálky.

Spojení tohoto monstra s netopýrem naznačují zvláštní „batmanovské symboly na hlavě.

Děsivé včelí božstvo údajně stále přežívá v rozvalinách mayských měst.

Jedna z podob obávaného „koziho upíra“.

Takto podle svědků vypadal člověk mol z Virginie.

Hlavu Sovího muže nelze rozeznat. Svítící oči se nacházejí rovnou pod křídly.

Tlaloc svou výstrojí a oděvem připomíná spíše svářeče než vznešené božstvo.

OBSAH

Arnošt Vašíček.....	1
Mexické záhady.....	1
I. Strážci tajemství.....	3
V zajetí boha ohně.....	5
Místo útěku.....	8
Gigantický kosmodrom?.....	12
Schodiště k nebesům.....	14
Podezřelé paralely.....	17
Prorok v říši jaguára.....	21
Příliš mnoho plavidel.....	26
II. Zátoka kouzelníků.....	28
Studny božího světla.....	31
Plánovaná zkáza.....	34
Pod knutou paradoxů.....	36
Afrika snů a pochybností.....	39
Vrásčitý démon.....	43
Rohatá bohyně.....	45
Vousatí holobrádci.....	49
Dobývatele hlubin.....	50
Zmatek nad zmatek.....	52
Potopené město.....	54
III. Dech neznáma.....	57
Nositelé bohů.....	58
Dar nebes?.....	60
Požírač srdcí.....	62
IV. Podivné město hvězd.....	66
Zrcadlo nekonečna.....	68
Dvojité schody.....	69
Tma pod svícem.....	72
V. Podezřelí vetřelci.....	74
Pohřbené sochy Atlantů.....	77
Nástroj, nebo zbraň?.....	79
Vše bylo jinak?.....	81
VI. UCTÍVAČI ČASU.....	82

Omamný pach krve.....	84
Cesty do záhrobí.....	86
Země prapůvodu.....	88
Nebeští hadi.....	90
Příliš dlouhý počet.....	93
Astronaut z Palenque.....	95
Pyramida čaroděje.....	99
Okamžitá odvěta.....	101
Fascinující divadlo.....	103
V zajetí magie.....	104
Nevyhnutelný osud.....	105
VII. Monstra a příšery.....	107
Netopýr smrti.....	109
Kozí upír.....	111
Obrázky.....	112